

Kallelse till kultur- och fritidsnämnden

Nämnd	Kultur- och fritidsnämnden
Tid	Tisdagen den 17 mars 2026 klockan 18.00
Plats	Gunnarsbohuset, Tidaholmsv. 5
Justerare	Roger Green

Föredragningslista

Nr Ärende

1. Information från öppen verksamhet
Föredragande: Victor Sjöqvist
2. [Medborgarförslag om volleybollplan på Kärnekulla](#) Föredragande:
Anders Ströberg
3. [Medborgarförslag om att bygga skatepark i Habo](#)
Föredragande: Anders Ströberg
4. [Remiss: Grönplan 2040 Habo kommun](#)
Föredragande: Anders Ströberg
5. [Inbjudan att nominera ledamöter till Arkiv Jönköpings läns styrelse](#)
Föredragande: Adam Starck
6. [Delegationsbeslut](#)
Föredragande: Adam Starck
7. [Remiss - Riktlinjer för bostadsförsörjning 2026-2029](#)
Föredragande: Adam Starck

Nr Ärende

8. Informationsärenden
 Föredragande: Adam Starck
- a. [Ekonomisk redovisning jan-feb](#)
 - b. [Återkoppling efter dialogmöte med kommunrevisionen 2025](#)
 - c. [Internkontrollplan för KFN 2026 godkänd av kommunstyrelsen](#)
 - d. [Hållbarhetsbokslutet för 2025 godkänt av kommunstyrelsens arbetsutskott](#)
 - e. Möjlighet att nominera engagerade unga
 - f. Avsägelse och fyllnadsval, ersättare i nämnden
 - g. Status Haga Södra
 - h. Nästa möte 21 april
 - i. Justering

Karin Hultberg
Ordförande

Åse Thomasson
Sekreterare

Medborgarförslag om volleybollplan på Kärnekulla

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden anser medborgarförslaget besvarat.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag gällande byggnation av volleybollplan på Kärnekullaområdet har inkommit. Förslagsställaren saknar en volleybollplan på området och förslaget är att anlägga en nära Kärnekullaskolan så även skolungdomar kan nyttja den.

Kultur- och fritidsnämnden tackar för förslaget, men har ingen bra mark att ta i anspråk för byggnationen. Volleybollplaner i närheten utomhus finns på Bränningskolan, Alléskolan eller beachplanerna på Slätten.

På flera andra skolor har Habo Wolley i samarbete med skolan anlagt en volleybollplan, då på skolans yta.

Förvaltningen har varit i kontakt med Habo Wolley som ställer sig positiva till att förslagsställaren kontakter dem i frågan. Nämnden ber därför förslagsställaren att kontakta föreningen för att diskutera olika möjliga lösningar på Kärnekullaområdet som Habo Wolley eventuellt kan hjälpa till med.

Kultur- och fritidsförvaltningen

Anders Ströberg
Biträdande fritids- och kulturchef

Beslutet skickas till
Förslagsställaren
Kommunstyrelsen
Habo Wolley

Lämna in medborgarförslag

✓ 1. Inlämnat av

Inlämnat av	
Förnamn	Efternamn
[REDACTED]	[REDACTED]
Adress	Postnummer och ort
[REDACTED]	566 37 Habo
Telefon	E-postadress
[REDACTED]	[REDACTED]
Notifieringar	
E-post	

✓ 2. Förslag

Rubrik på medborgarförslaget
Wolleybollplan på kärnekulla
Ditt förslag
Habo volley är väldigt stort i Habo, och många barn och ungdomar spelar. Vi saknar en volleyplan på kärnekulla området. Förslag på placering är nära kärnekulla skolan, så även skolungdomar kan använda den. Då blir det lätt för barnen att motiveras att komma ut mer och minska stillasittande. Önskemål från dottern är även en poängtavla.
Förslag till beslut
En volleyboll plan vid kärnekullaområdet

Medborgarförslag om att bygga skatepark i Habo

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden bifaller förslaget under förutsättning att medel för investering i ny ramp godkänns i budget under kommande år.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag gällande byggnation av en skatebana/skatepark någonstans i Habo har inkommit. Förslagsställarna nämner området nere vid Slätten där det idag står en ramp som inte är användbar på grund av utformningen.

Kultur- och fritidsnämnden ser positivt på förslaget och det är en bra yta vid nuvarande ramp på Slätten. Nämnden har inte medel att genomföra projektet i år, men ser det som en fråga att driva framåt. En lösning är att äska medel i kommande budget för inköp och montering av ny ramp som ersätter befintlig på Slätten, även om det inte finns plats där för att göra en hel park.

Kultur- och fritidsförvaltningen

Anders Ströberg
Biträdande fritids- och kulturchef

Beslutet skickas till
Förslagsställarna
Kommunstyrelsen

Lämna in medborgarförslag

✓ 1. Inlämnat av

Inlämnat av**Förnamn**
Efternamn
Adress
Postnummer och ort

566 34 Habo

Telefon
E-postadress
Notifieringar

E-post

✓ 2. Förslag

Rubrik på medborgarförslaget

Skatepark/skatebana

Ditt förslag

Vi vill att det byggs en riktig skatebana/skatepark någonstans i Habo. Kanske kan man utnyttja ytan där rampen står på slätten? Det finns ett stort intresse med kickbike och skateboard och vi tycker att Habo kan erbjuda oss barn en riktigt bra skatepark att nyttja på fritiden.

Hälsningar
Förslag till beslut

Bygga skatepark

Remiss: Grönplan 2040 Habo kommun

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden har inget att anmärka på planens innehåll.

Beskrivning av ärendet

Tjänstepersoner vid kultur- och fritidsförvaltningen har deltagit i framtagandet av planen och varit representerade i styrgrupp samt arbetsgrupp.

Grönplanen för Habo kommun är ett övergripande styrdokument för att bevara, utveckla och stärka kommunens blågröna stråk. Planen betonar naturens betydelse för ekologi, folkhälsa och klimatanpassning och utgör ett gemensamt planeringsunderlag för kommunens utveckling.

Planen omfattar hela kommunen med särskilt fokus på Habo tätort, där blågröna samband har inventerats med stöd av Boverkets verktyg Värderosen. Inventeringen omfattar 15 nyckelområden som tillsammans bildar ett blågrönt nätverk som bidrar till ekologiska samband, klimatanpassning och god livsmiljö.

Visionen är att Habo ska vara en hållbar och grön kommun där naturens värden tas tillvara och utvecklas för framtiden.

Anders Ströberg
Biträdande fritids- och kulturchef

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Grönplan 2040

Antagen av xx den DD månad ÅÅÅÅ § x

HABO
KOMMUN

Ordlista

Allmän platsmark avser ett område som i en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov. En allmän plats får inte mer än tillfälligtvis upplåtas för en enskild verksamhet. Om det är kommunen som är huvudman för en allmän plats ska användning alltid redovisas i detaljplanen. En allmän plats kan till exempel vara en gata, ett torg eller en park.

Biodiversitet är mångfald av liv i form av växter, djur, svampar och andra organismer.

Biologisk mångfald är variationsrikedom bland levande organismer av olika ursprung och de miljöer och ekologiska komplex där dessa organismer ingår. Det innebär mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

Biotop är livsmiljö för vissa växter- eller djursamhällen. Miljön har naturliga gränser.

Bottenskikt är det understa vegetationsskiktet vilket utgörs av mossor och lavar.

Dagvatten är ytligt avrinnande vatten, till exempel regn, smältvatten och framträngande grundvatten.

Död ved är döda trädstammar och grenar i olika stadier av nedbrytning. Död ved är mycket viktig för många djur- och växtarter.

Ekologisk infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk.

Ekosystem är ett dynamiskt komplex av växt- djur- och mikroorganismssamhällen och deras fysiska miljö som samverkar som en egen enhet.

Ekosystemtjänster är de funktioner hos ekosystem som gynnar människor, det vill säga upprätthåller eller förbättrar människors välbefinnande och livsvillkor. Ex: pollinering, luft- och vattenrening, klimatreglering, utjämning av vattenflöden.

Erosion är den nedbrytning och transport av berg, jord eller annat material på grund av en mekanisk eller kemisk påverkan.

Fauna är alla förekommande djurarter inom ett område.

Flora är alla förekommande växtarter inom ett område.

Friluftsliv är vistelse utomhus i natur- och kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling.

Gröna tak är tak med levande växlighet som takbeläggning så som gräs- och sedumtak.

Gröna stråk är bredare sammanhängande eller nästan sammanhängande stråk med natur- och parkmark som går helt eller delvis genom bebyggelse. Stråken är viktiga både för att människor ska kunna röra sig genom större sammanhållna gröna stråk och fungerar som spridningskorridorer för växter och djur.

Grönområden är mark- eller vattenytor som används för rekreation och fritid. De kan vara stora parker, naturmark eller anlagda platser i eller nära tätorter. Grönområden är viktiga för människor som vill vistas ute nära sitt hem. De bidrar också till biologisk mångfald, bättre luft och bättre mikroklimat.

Grönstruktur är ett samlingsnamn för alla ytor med vatten och vegetation i staden och i landskapet runtomkring. Tillsammans bildar de ett sammanhängande nätverk av gröna och blå ytor – alltså mark och vatten som inte är hårdgjorda. Grönstrukturen har stor betydelse för natur och klimat, men också för människors hälsa och välbefinnande.

Grön infrastruktur är ett ekologiskt nätverk av livsmiljöer, naturområden och anlagda områden som sköts på ett sätt som gynnar biologisk mångfald. Den stärker ekosystemtjänster som är viktiga för samhället, till exempel pollinering, vattenrening, koldioxidupptag och rekreation.

Grönyta är alla typer av gröna ytor inom en tätort. Det kan vara allmänna parker, öppna gräsytor, träd- eller vegetationsbevuxna områden, grönytor som blivit över vid byggnation, villaträdgårdar, gröna ytor mellan flerbostadshus och industrier, samt gröna stråk längs vägar. Tillsammans utgör dessa ytor tätortens grönstruktur och bidrar till ett bättre klimat, renare luft, biologisk mångfald och en hälsosam livsmiljö.

100-års regn en regnmängd som har en återkomsttid på 100 år uppnås eller överträffas i genomsnitt en gång på 100 år.

Landskap definieras som ett område sådant det uppfattas av människor, där dess karaktär är ett resultat av påverkan från och samspelet mellan naturliga och/eller mänskliga faktorer.

Naturbaserade lösningar är multifunktionella åtgärder för att hantera olika samhällsutmaningar genom att skydda, utveckla eller skapa ekosystem samtidigt som biologisk mångfald och mänskligt välbefinnande främjas.

Lokalt omhändertagande av dagvatten innebär att dagvatten hanteras på den egna tomten eller i området, istället för att ledas ned i dagvattensystem eller avlopp.

Nationell rödlista är en sammanställning av arters status inom ett land. Arternas status bedöms med hjälp av ett antal kriterier som omfattar uppskattningar av populationsstorlek, förekomst, utbredning och trender. Utifrån denna bedömning placeras arterna i olika kategorier. De är LC (livskraftig), DD (saknas data), NT (nära hotad), VU (sårbar), EN (starkt hotad), CR (akut hotad) och RE (regionalt utdöd).

Natura 2000-område är EU:s nätverk av skyddade områden som skapats för att bevara biologisk mångfald. Syftet är att skydda de mest värdefulla och hotade arterna och naturtyperna i Europa.

Nätverket bygger på två EU-direktiv:

Fågeldirektivet – skyddar alla vilda fåglar samt deras viktiga livsmiljöer.

Art- och habitatdirektivet – skyddar särskilt utpekade naturtyper och arter av djur och växter.

Natura 2000-områden kan finnas både på land och i vatten och omfattar allt från skogar och våtmarker till havsområden och fjällmiljöer. Skyddet innebär inte alltid att området ska lämnas helt orört, men aktiviteter måste anpassas så att naturvärdena inte försämras.

Naturområden är områden som domineras av naturliga miljöer, såsom skogar, vattenmiljöer, våtmarker, ängar eller berg, och som har bevarade ekologiska värden. De kan vara helt orörda eller endast i liten utsträckning påverkade av människan, och fungerar som livsmiljöer för växter och djur samt som viktiga platser för rekreation och naturupplevelser.

Naturreservat är den mest använda formen för att skydda mark- och vattenområden. Möjligheten att skydda områden genom reservatsbildning uppkom 1964 i samband med naturvårdslagens tillkomst. Naturreservat kan bildas bland annat i syfte att bevara biologisk

mångfald och tillgodose behov av områden för friluftsliv. Naturresevat bildas genom beslut av länsstyrelse eller kommun.

Nyckelbiotop är en livsmiljö som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö anses ha en mycket stor betydelse för flora och fauna. En nyckelbiotop innehåller ofta känsliga och sällsynta djur- och växtarter. Där finns eller kan förväntas finnas rödlistade arter. Begreppet har främst använts inom skogsbruk men även för t ex trädklädda betesmarker.

Rödlistad art är en art som placerats i någon av kategorierna Nära hotad, Sårbar, Starkt hotad, Akut hotad eller Nationellt utdöd. Arter som klassas som Sårbar, Starkt hotad eller Akut hotad räknas enligt IUCN:s terminologi som hotade.

Slåtter avses avklippningen av gräs med lie eller skärande redskap. Syftet med slåtter var förr att producera foder i form av hö.

Stadsodling är odling i staden till exempel på balkonger, odlingslotter, bostadsgårdar eller på allmän plats.

Sandblottor är öppna ytor med frilagd sand där vegetation saknas eller är mycket gles. De uppstår genom naturliga processer eller markstörningar och är viktiga livsmiljöer för många specialiserade arter, särskilt vildbin, gaddsteklar och vissa sandlevande växter.

VA är en förkortning för vatten och avlopp. Förkortningen används i flera sammanhang såsom huvudman eller organisation för VA-verksamhet, hantering, anläggningar, ledningsnät, tjänst, personal mm.

Värdekärnor är särskilt värdefulla områden i naturen där höga naturvärden är samlade, till exempel ovanliga arter, viktiga livsmiljöer eller strukturer som gynnar biologisk mångfald. Dessa områden fungerar som nav i landskapet och har stor betydelse för att bevara och utveckla ekologiska samband.

Ädellövträd är lövträd med hårt och ofta värdefullt virke. I Sverige räknas ek, bok, alm, ask, lind, lönn och avenbok som ädellövträd. De är viktiga för den biologiska mångfalden eftersom många växter och djur är beroende av de livsmiljöer som dessa träd skapar.

Innehåll

Ordlista	2
Innehåll.....	6
Introduktion	8
Vision	8
Mål.....	9
Syfte.....	9
Planens avgränsning.....	9
Organisation, process och ansvar	10
Förutsättningar för genomförande.....	11
Grönplanens tre värden och strategier	14
Strategiskt hållbarhetsarbete.....	17
Målsättningar på olika nivåer	18
Grönplaneringens förutsättningar och nuläge	20
Ekologiskt värde i Habo kommun	35
Folkhälsovärden.....	41
Klimatmässigt värde.....	45
Inventering och förslag på utveckling för Habo tätort.....	48
Kyrkeryd - identitet pedagogiskt naturcenter	52
Kråkeryd 1 - blandskog med integrerad lekmiljö.....	57
Kråkeryd - ny områdeslekmiljö.....	62
Mölekullen - hållpartiet med strömmande vatten.....	67
Centrala Habo - Blå ängen vid spinnnet.....	72
Centrala Habo - hembygdens naturpark.....	77
Stora Kärr - utflyktslekmiljö med tema vatten.....	82
Bränninge - utflyktslekmiljö Solparken.....	88

Centrala Habo - Stationsområdet.....	95
Stora Kärr - Lundgatans temalekmiljö.....	101
Sjogarp - Vättervy.....	107
Lilla Bränninge - Granskog	113
Södra Bränninge - Ängen	118
Kärnekulla - Ravinen.....	123
Fiskebäck - Vättervy lekmiljö	128

Introduktion

Grönplanen för Habo kommun är ett centralt verktyg för att skapa en långsiktigt hållbar framtid. Planen är ett övergripande styrdokument som syftar till att bevara, utveckla och stärka kommunens blå och gröna miljöer – till nytta för både dagens och framtidens generationer.

Grönplanen omfattar hela kommunen och lyfter fram den avgörande betydelsen av den blå och gröna strukturen. Den visar hur ekologiska, folkhälsomässiga och klimatrelaterade värden tillsammans bidrar till att stärka Habo på lång sikt. Dokumentet fungerar som en gemensam grund för alla som arbetar med planering, utveckling och förvaltning inom kommunen.

Avsnittet "Inventering och förslag på utveckling" fokuserar särskilt på Habo tätort och dess blå och gröna stråk inom tätortens gränser. Arbetet behandlar främst allmän platsmark och fördjupar förståelsen för områdets ekologiska, folkhälsomässiga och klimatomässiga värden. Här framhävs viktiga ekosystemtjänster, såsom biologisk mångfald, klimatanpassning, vattenrening, hälsa, välbefinnande och social samvaro, samtidigt som konkreta utvecklingsförslag presenteras för hur dessa ytor kan utvecklas och bevaras.

Grönplanen fungerar som ett heltäckande ramverk för hur kommunen kan stärka naturens värden, skapa attraktiva livsmiljöer och höja livskvaliteten för Habos invånare.

Genom att fördjupa kunskapen och ge tydlig vägledning för planering utgör grönplanen ett strategiskt och praktiskt stöd i arbetet med att utveckla en hållbar och attraktiv livsmiljö – där natur och samhälle växer i balans.

Vision

Visionen för grönplanen är att Habo ska vara en hållbar och grön kommun där naturens värden bevaras, utvecklas och kommer både dagens och framtidens generationer till godo. Genom att stärka ekologin, möta klimatförändringarna, främja folkhälsa och friluftsliv samt öka tillgängligheten till naturen skapas en kommun där människor och natur kan växa och må bra tillsammans.

Mål

I program för hållbar miljö 2020–2030 har kommunfullmäktige antagit följande mål inom fokusområdet "Hållbart nyttjande av natur, vatten och mark":

- Mål 16, Kommunen ska arbeta för att bevara och utveckla ekosystemtjänster och biologisk mångfald
- Mål 17, Kommunen ska arbeta för hållbar vattenanvändning med låg miljöpåverkan
- Mål 18, Kommunen ska vara väl anpassad för att möta klimatförändringar och de samhällspåverkande konsekvenser som följer av dessa

Detta innebär att kommunen ska arbeta för ett hållbart nyttjande av natur, vatten och mark. Kommunen ska värna om en hållbar markanvändning genom att främja de ekosystemtjänster som naturen erbjuder. Kommunen ska vara rustad för och anpassad till att möta de klimatförändringar vi inte råder över.

Syfte

Grönplanen syftar till att synliggöra och stärka värdena i Habos blå och gröna miljöer samt utgöra ett strategiskt planeringsunderlag för en långsiktigt hållbar och attraktiv livsmiljö. Planen ska samordna ekologiska, klimatomfattiga och folkhälsorelaterade värden och därigenom säkerställa att naturen kan utvecklas i balans med ett samhälle i tillväxt.

Planens avgränsning

Grönplanen omfattar hela Habo kommun och innehåller strategier för att bevara och utveckla kommunens blå och gröna miljöer.

I grönplanen ingår "Inventeringar och förslag på utveckling för Habo tätort", som fokuserar på natur- och vattenområden tillgängliga för allmänheten, främst på kommunägd mark men även vissa områden med annan ägarstruktur. Dessa områden är viktiga för att skapa en helhetsbild av tätortens grönstruktur och kräver samverkan med berörda aktörer.

Fokus ligger på Habo tätort eftersom den är kommunens största och mest centrala tätort, med störst användning av allmänna grönområden. Insatser här får störst effekt för rekreation, sociala värden och ekologisk funktion, och kan fungera som modell för övriga tätorter.

Den blå och gröna strukturen hänger ofta samman, men vattenhantering och dagvatten behandlas främst i kommunens dagvattenplan, som kompletterar grönplanen.

Tillsammans ger planerna stöd för en hållbar, trivsamt och motståndskraftig kommun.

Organisation, process och ansvar

Arbetet med grönplanen leds av kommunstyrelsen och genomförs i nära samverkan mellan flera förvaltningar.

En styrgrupp (miljöchef, teknisk chef samt kultur- och fritidschef) ansvarar för de strategiska vägvalen och för att planen färdigställs till år 2025. Till stöd finns en referensgrupp bestående av gata- och parkchef, bygglovschef samt plan- och exploateringschef.

Själva arbetet bedrivs av en projektgrupp, där representanter från berörda enheter samt miljö- och hållbarhetsstrategen vid kommunledningsförvaltningen ingår. Gruppen leds av en projektingenjör från tekniska förvaltningen.

Ansvarsfördelning:

- Plan- och exploateringsenheten - ansvarar för kommunens strategiska samhällsplanering och att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling av den fysiska miljön.
- Gata och parkenheten – ansvarar för skötsel och drift av kommunens grönområden.
- Bygglovsenheten – ansvarar för den byggda miljön, beviljar bygglov, ger förhandsbesked och fungerar som tillstånds- och tillsynsmyndighet.
- Kultur- och fritidsförvaltningen – ansvarar för kommunens fritids- och kulturmiljöer.
- Miljöförvaltningen – ansvarar för tillsyn samt bidrar med kompetens inom natur- och vattenvård.
- Miljö- och hållbarhetsstrategen – ansvarar för helhetsperspektivet och den övergripande strategiska planeringen.

Arbetsprocess:

Grönplanen tas fram enligt Naturvårdsverkets vägledning *Grönplanera!* (2022) i fem steg:

1. Planera och organisera – uppdrag och arbetsgrupp (projekt direktiv 2023).
2. Kartlägga och analysera – nulägesbeskrivning av förutsättningar och utmaningar.
3. Temakartor och översiktsbilder – för att visualisera resultatet.
4. Formulera mål, strategier och åtgärder.
5. Anta, genomföra och följa upp – revidering sker varje mandatperiod.

LONA-projekt och tidsplan:

Projektet finansieras delvis av LONA-bidrag (351 000 kr) från Länsstyrelsen i Jönköpings län. Det startade 2022 och ska avslutas senast 31 december 2025. Förslaget till grönplan ska lämnas till politiska instanser senast december 2025.

Rapportering och uppföljning:

Projektgruppen rapporterar löpande till styrgruppen och referensgruppen. När planen har antagits ska genomförda åtgärder redovisas tertialvis och sammanställas i kommunens hållbarhetsbokslut.

Förutsättningar för genomförande

Habo kommun vill utveckla och stärka sina gröna områden i takt med ett växande samhälle. För att detta ska vara möjligt krävs långsiktig planering och välplanerade åtgärder. Arbetet kommer att kräva både ekonomiska och personella resurser under flera år, samt nära samordning mellan olika förvaltningar och aktörer för att säkerställa att utvecklingen blir både hållbar och effektiv.

Översiktsplanen 2040 och grönstrukturens utveckling

Översiktsplanen 2040 pekar ut natur- och vattenområden som har särskilt stor betydelse på lokal nivå. I den mindre skalan – främst kring Habo tätort – har flera gröna stråk identifierats som viktiga att bevara och utveckla. Tillsammans bildar dessa områden kommunens gröna och blå strukturer: natur- och vattenmiljöer som stärker den biologiska mångfalden, binder samman ekosystem och bidrar till en robust, attraktiv och klimatsmart kommun.

Grönplanen tar vid där Översiktsplanen 2040 slutar och fungerar som en fördjupning av dess inriktning. Den fördjupar kunskapen om kommunens natur- och vattenmiljöer och visar hur Habo kan ta tillvara sina styrkor för att skapa ett mer hållbart samhälle.

För mer information om de utpekade natur- och vattenområdena hänvisas till Översiktsplanen 2040.

Dialog och delaktighet – Min naturplats

Under februari–juli 2023 genomförde Habo kommun den digitala enkäten ”Min naturplats” för att samla in invånarnas synpunkter på kommunens natur- och grönområden. Totalt deltog 260 personer, främst vuxna boende i Habo tätort, med en något större andel kvinnor än män.

Resultaten visar tydligt att naturen har stor betydelse för invånarnas välbefinnande. De flesta besöker sina favoritplatser regelbundet – oftast till fots eller med cykel – och de vanligaste motiven är naturupplevelse, lugn och stillhet samt motion. Bland de mest uppskattade platserna finns Hökesåns dalgång, Hökensås, Hembygdsparken och Domsand.

Enkäten belyser även behovet av fler lättillgängliga, sammanhängande och välutrustade grönområden nära människors vardagsmiljöer. Många efterfrågar till exempel fler parkstråk, sittplatser och naturområden i anslutning till bostäder och service.

Synpunkterna från enkäten används nu som underlag i kommunens fortsatta arbete med Grönplanen, med målet att utveckla en inkluderande, hållbar och attraktiv grönstruktur som stärker Habo – både idag och för framtiden.

Utmaningar och trender

I arbetet med grönplanering står kommunen och andra aktörer inför en rad utmaningar och trender. Särskilt tydliga är dessa i avvägningar mellan bebyggelseutveckling, trafikinfrastruktur samt gröna strukturer.

Byggnader, näringsliv och teknisk infrastruktur har direkta ekonomiska värden medan grön- och blå strukturvärden ofta är indirekta och samspelar i komplicerade ekologiska samband.

- Ökad befolkning och förtätning: Fler invånare kräver fler och bättre grönområden. Samtidigt är det en utmaning att förtäta tätorter och behålla ekosystemtjänster.
- Attraktivt boende: Närhet till grönområden höjer attraktiviteten men kan hotas av nybyggnation. Balansen mellan exploatering och bevarande är viktig.
- Tillgänglig grönska: Barriärer som vägar och bebyggelse försvårar tillgången till naturen och påverkar både människor och ekosystem negativt.

- Beslutsprocessen: Grönområden får ofta stå tillbaka i planeringen. Bättre beslutsunderlag krävs för att lyfta fram deras långsiktiga och mångfunktionella värden.
- Ett förändrat klimat: Klimatförändringar ökar behovet av grönområden som svalkar, tar hand om skyfall och stärker ekosystemen och dess motståndskraft.
- Vattenkvalitet: Föroreningar i sjöar och vattendrag är en utmaning. Naturens egen rening är effektiv men kräver ytor och investeringar.
- Statsodling på bostadsgårdar: Odlingsslådor på bostadsgårdar är en växande trend som ger hyresgäster möjlighet till egen odling. Det stärker gemenskapen, gynnar biologisk mångfald och bidrar till trivsel och hälsa.
- Föränderligt friluftsliv: Nya aktiviteter ställer krav på mångfunktionella och upplevelserika grönområden där olika behov kan mötas.
- Delaktighet: Medborgarnas kunskap är en resurs. Delaktighet stärker både planeringen och den lokala demokratin.
- Förvaltning: Begränsade resurser gör skötsel av grönområden svår. Underhåll av grönområden växer och kvaliteten behöver säkras långsiktigt.
- Kunskapsbehov: Blå- och grönstruktur är komplexa. Ökad kunskap krävs för att förstå deras värden och möjliggöra hållbar utveckling.

Grönplanens tre värden och strategier

Grönplanens tre värden fungerar som en kompass för hur Habo kommun ska utveckla och förvalta sina blå och gröna miljöer ur ett helhetsperspektiv. De omsätter visionen om en hållbar och attraktiv kommun i praktiskt arbete genom att styra både långsiktiga prioriteringar och konkreta insatser.

De ekologiska värdena handlar om att bevara och stärka livsmiljöer för växter och djur samt värna den biologiska mångfalden.

De folkhälsomässiga värdena sätter människors hälsa och livskvalitet i fokus genom att skapa fler möjligheter till rekreation, rörelse och naturupplevelser nära hemmet.

De klimatomässiga värdena syftar till att minska sårbarheten vid klimatförändringar, bland annat genom effektiv dagvattenhantering, trädplantering och grönare stadsmiljöer.

Tillsammans visar dessa tre värden hur natur, klimat och människors välbefinnande kan utvecklas i balans och integreras i kommunens planering.

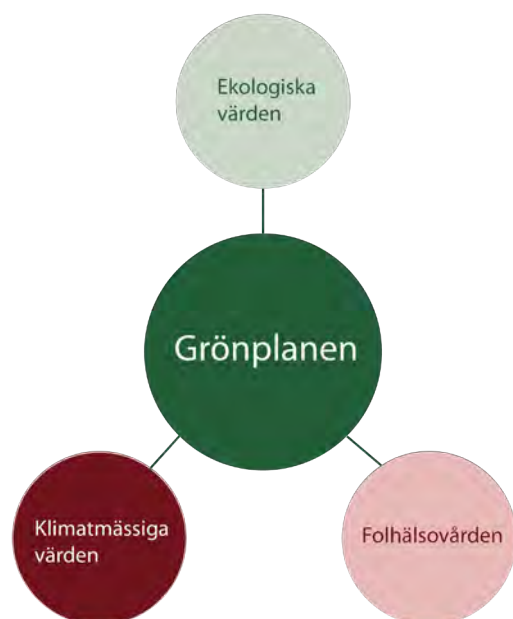

Bild 1: Tre värden i grönplanen: ekologiskt, folkhälso- och klimatomässigt värde.

Ekologiska värden

Habo kommun ska aktivt arbeta för att stärka naturvärden och utveckla den biologiska mångfalden.

Detta görs för att:

- Skapa livskraftiga miljöer för växt- och djurliv.
- Bevara eller utveckla grönområden och grönstråk.
- Framhäva blå och gröna ytors kvaliteter.
- Öka kunskapen om ekosystemtjänster och naturresurser i fysisk planering.

Exempel på åtgärder:

- Välj pollinatörvänliga växter och bekämpa invasiva arter.
- Arbeta för fria vandringsvägar för fisk i våra vattendrag.
- Utveckla vägledning för skötsel och naturvårdsfrågor.
- Identifiera och peka ut grönområden och stråk för fysisk planering.

Folkhälsovärden

Genom att utveckla blå och gröna stråk stärker kommunen folkhälsa samt ökar tillgänglighet och naturupplevelse.

Detta görs för att:

- Skapa möjlighet för sociala möten och rekreation
- Främja fysisk aktivitet och välbefinnande
- Möjliggöra friluftsliv för alla åldrar och grupper
- Stärka hälsa genom ökad tillgång till naturupplevelser

Exempel på åtgärder:

- Förbättra tillgången till naturen för alla invånare.
- Skapa varierande och stillsamma miljöer för social samvaro, motion och rekreation.
- Samarbeta med föreningar (friluftsförbund, idrotts- och funktionsrättsorganisationer)
- Föra dialog med kommuninvånare om deras behov och önskemål.

Klimatmässiga värden

För att hantera och anpassa sig till klimatförändringarna arbetar kommunen aktivt med att säkerställa och utveckla blå och gröna stråk.

Detta görs för att:

- Verka för en god bebyggd miljö.
- Förbättra mikroklimatet
- Minska risken för översvämningar och värmeöar
- Fördröja och rena dagvatten innan det når våra sjöar och vattendrag

Exempel på åtgärder:

- Skapa nya dagvattenytor.
- Plantera träd som renar luften.
- Tillföra grönska i hårdgjorda miljöer.
- Skapa skuggande miljöer och vistelseytor

Strategiskt hållbarhetsarbete

Det strategiska hållbarhetsarbetet utgår från Habo kommuns vision "Habo kommun - den hållbara kommunen för hela livet". Kommunens strategiska hållbarhetsarbete omfattar alla dimensioner av hållbar utveckling och bygger på de åtta hållbarhetsprinciperna, Agenda 2030 med de globala hållbarhetsmålen, de nationella/regionala miljömålen, de folkhälsopolitiska målen och lokala mål samt den nationella klimatanpassningsstrategin.

Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen

År 2015 beslutade världens ledare genom FN om ett gemensamt arbetssätt för hållbar utveckling i världen. Det fick namnet Agenda 2030 och innehåller 17 globala mål och 169 delmål. Målen ska bland annat bidra till att avskaffa extrem fattigdom, minska jämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa och lösa klimatkrisen. Genom grönplanen finns koppling till fyra av de 17 globala hållbarhetsmålen:

Mål 3 "God hälsa och välbefinnande"

- Delmål 3.4 "Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande."

Mål 11 "Hållbara städer och samhällen"

- delmål 11.5 "Till 2030 väsentligt minska antalet dödsfall och antalet människor som drabbas av katastrofer, inklusive vattenrelaterade katastrofer. Även tillse att de direkta ekonomiska förlusterna till följd av sådana katastrofer, i form av lägre global BNP, minskar väsentligt. Särskilt fokus bör ligga på att skydda de fattiga och människor i utsatta situationer".
- delmål 11.7 "Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Mål 13 "Bekämpa klimatförändringarna"

- delmål 13.1 "Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder."
- delmål 13.3 "förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.

Mål 15 "Ekosystem och biologisk mångfald"

- delmål 15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2030 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

Målsättningar på olika nivåer

Internationella konventioner och EU-lagstiftning

Internationella konventioner

- Konventionen om biologisk mångfald (CBD) – Syftar till att bevara den biologiska mångfalden, använda naturresurser på ett hållbart sätt och fördela vinster rättvist. Mål till 2030 är att skydda minst 30 procent av land och hav samt stärka urfolks rättigheter.
- Våtmarkskonventionen (Ramsar) – Skyddar våtmarker med hög ekologisk betydelse och ska bidra till ett hållbart nyttjande.
- Europeiska landskapskonventionen – Handlar om att skydda, förvalta och utveckla landskap i alla miljöer, och uppmuntrar till långsiktigt arbete och samarbete inom Europa.

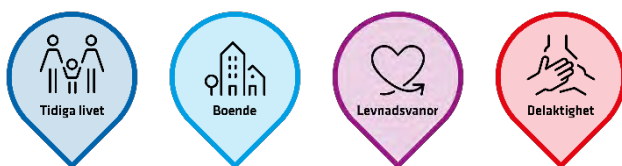
EU:s lagar och strategier

- Naturrestaureringsförordningen (EU 2022/869) – Ställer krav på att återställa ekosystem och livsmiljöer. Från 2024 ska städer säkerställa tillgång till gröna områden, och till 2030 ska naturen visa en positiv trend.
- Vattendirektivet (2000/60/EG) – Reglerar skydd och förvaltning av vattenresurser utifrån avrinningsområden.
- Fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet – Skyddar arter och livsmiljöer, särskilt inom Natura 2000-områden.
- EU:s strategi för biologisk mångfald 2030 – Syftar till att stoppa förlusten av biologisk mångfald, skydda 30 procent av land och hav, återställa natur, öka grönska i städer och hantera invasiva arter.

Folkhälsopolitiska målen

Det nationella folkhälsopolitiska ramverket syftar till god och jämlik hälsa i hela befolkningen och att minska hälsoklyftor inom en generation. För grönplanen är särskilt relevanta mål följande:

- Mål 1: Det tidiga livets villkor
- Mål 5: Boende och närmiljö
- Mål 6: Levnadsvanor
- Mål 7: Kontroll, inflytande och delaktighet

Nationella friluftslivsmålen

Sveriges friluftslivspolitik syftar till att ge alla människor möjlighet till naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och kunskap om natur och miljö, med allemansrätten som grund. I Habo kommun prioriteras fyra av de tio nationella målen:

1. Tillgänglig natur för alla
2. Tillgång till natur för friluftsliv
3. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
4. Friluftsliv för god folkhälsa

Nationella miljömålen

Förutom koppling till de globala hållbarhetsmålen har grönplanen även kopplingar till miljömål på både nationell och regional nivå.

De nationella miljömålen beskriver hur tillståndet i vår natur- och kulturmiljö måste vara för att samhällsutvecklingen ska vara ekologiskt hållbar. De nationella mål som är relevanta för grönplanen är God bebyggd miljö, Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Myllrande våtmarker.

Nationella lagar

- Plan- och bygglagen (PBL) – Styr den långsiktiga planeringen av mark, vatten och byggande samt tar hänsyn till klimataspekter i fysik planering.
- Miljöbalken – Främjar hållbar utveckling och skyddar naturresurser samt biologisk mångfald.
- Förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete – ställer krav på att kommuner ska arbeta med klimatanpassning inom sina ansvarsområden.
- Kulturmiljölagen – Skyddar kulturarv som byggnader, parker och fornlämningar.
- Skogsvårdslagen – Reglerar hållbart brukande av skog med hänsyn till biologisk mångfald och friluftsliv.
- Jordabalken – Reglerar ägande och möjliggör naturvårdsavtal mellan markägare och stat eller kommun.
- Lagen om allmänna vattentjänster – Fastställer kommunes ansvar för vattenförsörjning, avlopp och dagvattenhantering.

Grönplaneringens förutsättningar och nuläge

Habo har värdefulla natur- och vattenmiljöer som utgör viktiga resurser i kommunens utveckling. Grönplanen utgår från dagens förutsättningar: kommunen växer, trycket på naturområden ökar och behovet av rekreation, biologisk mångfald och klimatanpassning blir allt större. Planen presenterar konkreta förslag för att skapa attraktiva miljöer och integrera naturvärden i samhällsplaneringen.

Strategier i Översiktsplan 2040:

- Bevara tätortsnära grönområden för rekreation och biologisk mångfald.
- Skapa sammanhängande gröna stråk som stärker ekosystemtjänster och livsmiljöer.

- Förbättra tillgången till Vättern och kommunens vattendrag för friluftsliv och rekreation.
- Kartlägga och värdera naturvärden för att identifiera och skydda viktiga områden.
- Etablera kommunala naturreservat för att långsiktigt skydda särskilt värdefulla miljöer.

Markanvändning och landskapsbild

Kommunens landyta omfattar 32 849 hektar och präglas av ett variationsrikt landskap där skog, jordbruksmark och vattenmiljöer samspelar. Skogen upptar drygt hälften av markytan, framför allt barr- och blandskog, men även lövskogar som har stor betydelse för mångfalden. Hökensås i väster utmärker sig som ett stort sammanhängande skogsområde med unika naturförutsättningar.

Jordbruket omfattar drygt 14 procent av ytan och skapar ett mosaikartat odlingslandskap, särskilt i de östra delarna längs Vättern. Här möts små åkrar, betesmarker, skogsdungar och kulturhistoriska element som stenmurar. Det bidrar både till livsmedelsförsörjningen och till ett kulturpräglad landskap med höga biologiska värden.

Vattenmiljöerna täcker nästan en tredjedel av ytan och är viktiga både ekologiskt och socialt. Sjöar, vattendrag och våtmarker bidrar till vattenreglering och biologisk mångfald, samtidigt som de skapar attraktiva miljöer för friluftsliv. Särskilt värdefulla är ravinerna längs Vättern med sina artrika lövskogar och rinnande vatten.

Bebyggelsen är i huvudsak koncentrerad till Habo tätort och utgör en liten del av ytan. Detta ger goda möjligheter att även framöver bevara sammanhängande natur- och rekreationsområden i direkt närhet till tätorten. Kombinationen av naturresurser, kulturmiljöer och begränsad exploatering gör Habo till en kommun med höga kvaliteter för både människor och ekosystem.

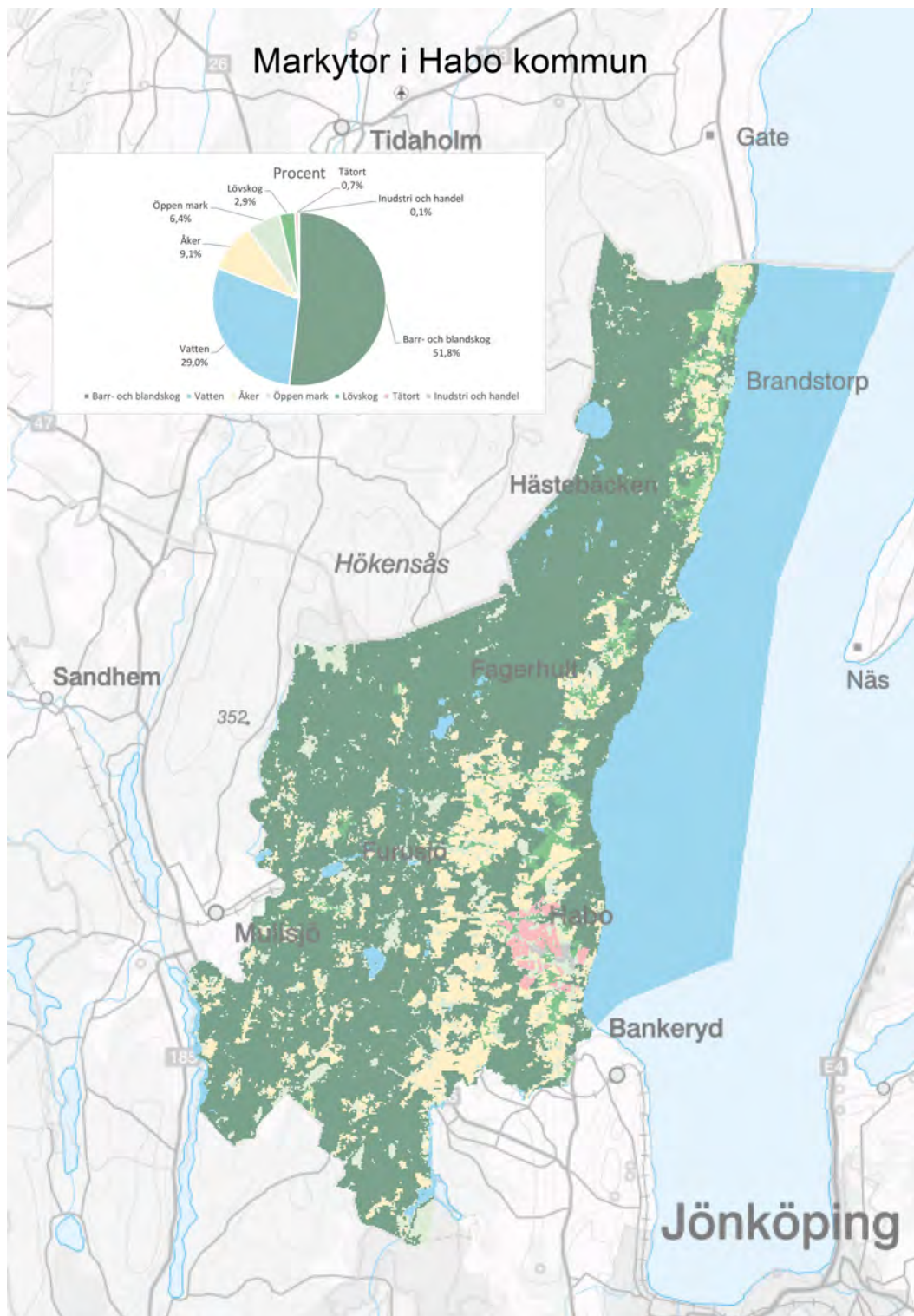

Bild 2: Översikt över markanvändningen i Habo kommun.

Naturområden, vattenområden och vattendrag

Kommunens naturområden erbjuder en rik och varierad natur. Här finns vidsträckta skogar med tall, gran, löv och blandade trädslag, tillsammans med betes- och ängsmarker, strandzoner vid sjöar, raviner, hagmarker och flera naturreservat. Tillsammans skapar dessa miljöer viktiga livsutrymmen för många skyddsvärda arter och bidrar till ekosystem som är både starka och motståndskraftiga.

Många av naturområdena är dessutom lättillgängliga och populära för friluftsliv, vandring, motion och naturupplevelser. Den nära kontakten med naturen stärker både folkhälsan och invånarnas känsla av välbefinnande och tillhörighet.

Genom att bevara och utveckla sammanhängande gröna stråk skapas bättre spridningsvägar för växter och djur, vilket främjar den biologiska mångfalden och ökar naturens motståndskraft mot klimatförändringar.

Kommunens vattenområden utgör en särskilt framträdande del av naturen. Sjöar, våtmarker – som kärr och mossar – och rinnande vatten täcker stora ytor och bidrar till hög ekologisk mångfald. Vattendrag som rinner genom ravinerna vid Vättern, bland annat Hökesån, Hornån och Knipån, skapar unika miljöer med höga naturvärden. Dessa vattenmiljöer fungerar både som livsmiljöer och spridningskorridorer för många arter, samtidigt som de fungerar som naturliga buffertar vid extremväder och bidrar till klimatanpassning.

Det finns dock utmaningar, bland annat barriärer som vägar, järnvägar och vandringshinder i vattendragen, som begränsar arters spridning och påverkar ekosystemens funktioner. Genom riktade åtgärder – exempelvis faunapassager, restaurering av vattendrag och naturanpassad dagvattenhantering – kan dessa hinder minskas eller undanröjas. På så sätt stärks naturvärdena, ekosystemens motståndskraft ökar och sambanden mellan olika miljöer utvecklas för framtiden.

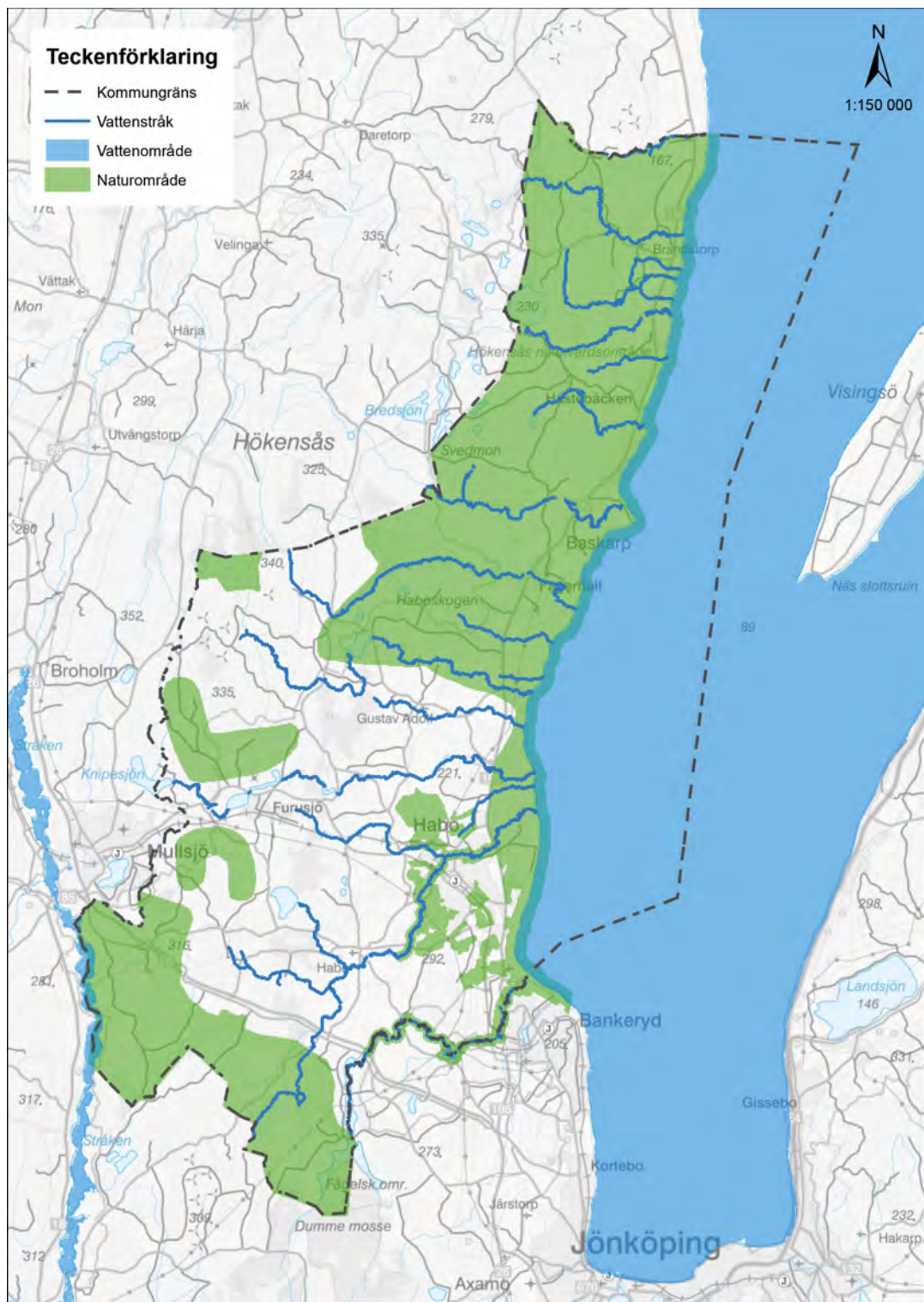

Bild 3: Översikt över naturområden och vattendrag i Håbo kommun.

Värdekärnor

Värdekärnor är områden med särskilt höga naturvärden som har stor betydelse för den biologiska mångfalden. De kan bestå av exempelvis gamla skogar, våtmarker eller odlingslandskap och fungerar som viktiga noder i den gröna infrastrukturen. Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram kartor som visar var dessa värden finns för att ge underlag till kommuner och andra aktörer i planeringen av ett hållbart landskap. I Habo kommun finns flera utpekade värdekärnor, bland annat längs Vätterns östra del med rika lövskogsmiljöer, vid Hökesån och Fagerhult med värdefulla våtmarker samt i odlingslandskapet väster om Furusjö där småskaligt jordbruk skapar livsmiljöer för många arter. Kunskapen om värdekärnor hjälper Habo kommun att ta hänsyn till naturens värden och planera för en långsiktigt hållbar utveckling.

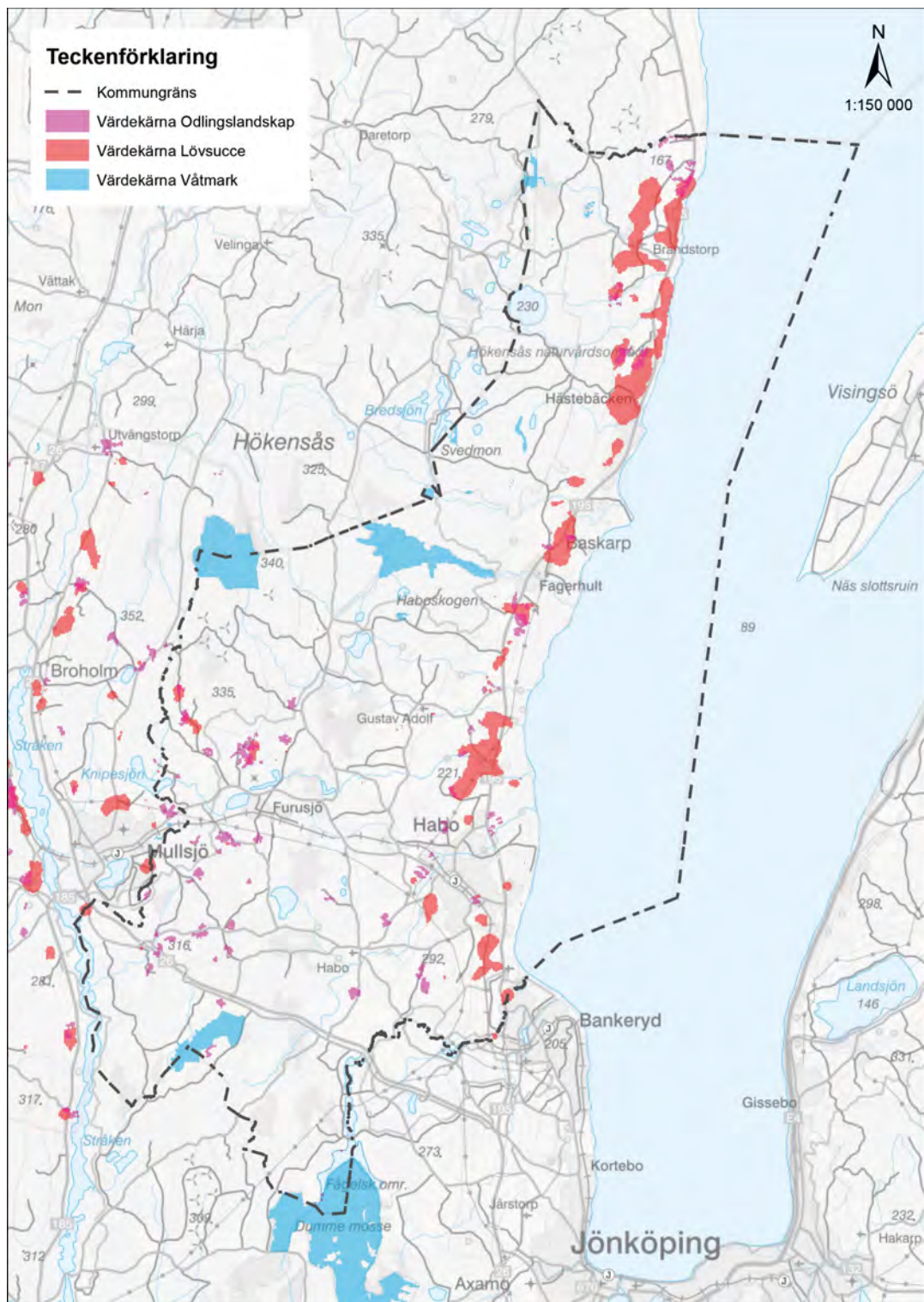

Bild 5: Översikt över värdekärnor i Håbo kommun.

Skyddad natur

Habo kommun har en stor variation av skyddade områden som bevarar natur, arter och landskap för framtiden. Nedan presenteras de olika skyddsformerna som finns i kommunen, deras omfattning samt syfte och ansvarig myndighet:

Skyddsform	Antal/utbredning i Habo kommun	Syfte och innehåll	Ansvarig myndighet
Naturresevat	23 områden	Bevarar värdefulla naturmiljöer; varje resevat har särskilda föreskrifter	Länsstyrelsen
Naturvårdsområde	1 område (Hökensås)	Skyddar landskapsbild, kulturbetingade biotoper och friluftsområden; numera jämställda med naturresevat	Länsstyrelsen
Naturminne	2 objekt (bokträd vid Dykärr, ek vid Lufsebacken)	Bevarar enskilda naturobjekt med unika egenskaper	Länsstyrelsen/Kommunen
Biotopskyddsområde	4 skogliga områden	Skyddar små biotoper med höga naturvärden; viktiga livsmiljöer för både hotade och vanliga arter	Skogsstyrelsen
Djur- och växtskyddsområde	1 fågelskyddsområde (Domneådammen)	Ger förstärkt skydd för särskilda arter genom att begränsa störande aktiviteter	Länsstyrelsen/Kommunen
Natura 2000-område	17 områden	EU-nätverk för att bevara hotade arter och livsmiljöer, även riksintressen enligt miljöbalken	Naturvårdsverket/Länsstyrelsen
Strandskyddsområde	Generellt 100 m, 200 m vid Stråken, 300 m vid delar av Vättern	Bevarar växt- och djurliv samt allmänhetens tillgång till strandområden	Länsstyrelsen/Kommunen

Bild 6: Översikt över skyddad natur i Habo kommun.

Riksintressen i Habo kommun

Habo kommun har flera områden som är skyddade som riksintressen på nationell nivå. Dessa områden är viktiga för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård och utgör värdefulla resurser för biologisk mångfald, rekreation och kulturarv. Riksintressena ska beaktas i planering och förvaltning för att säkerställa deras långsiktiga värden.

Riksintresse för friluftsliv

Kommunen har ett område som är utpekade som riksintresse för friluftsliv. Det innebär att området har särskilt höga värden för rekreation, friluftsaktiviteter och naturupplevelser för både invånare och besökare. Utpekandet baseras på områdets tillgänglighet, naturkvalitéer och betydelse för friluftslivet på regional och nationell nivå.

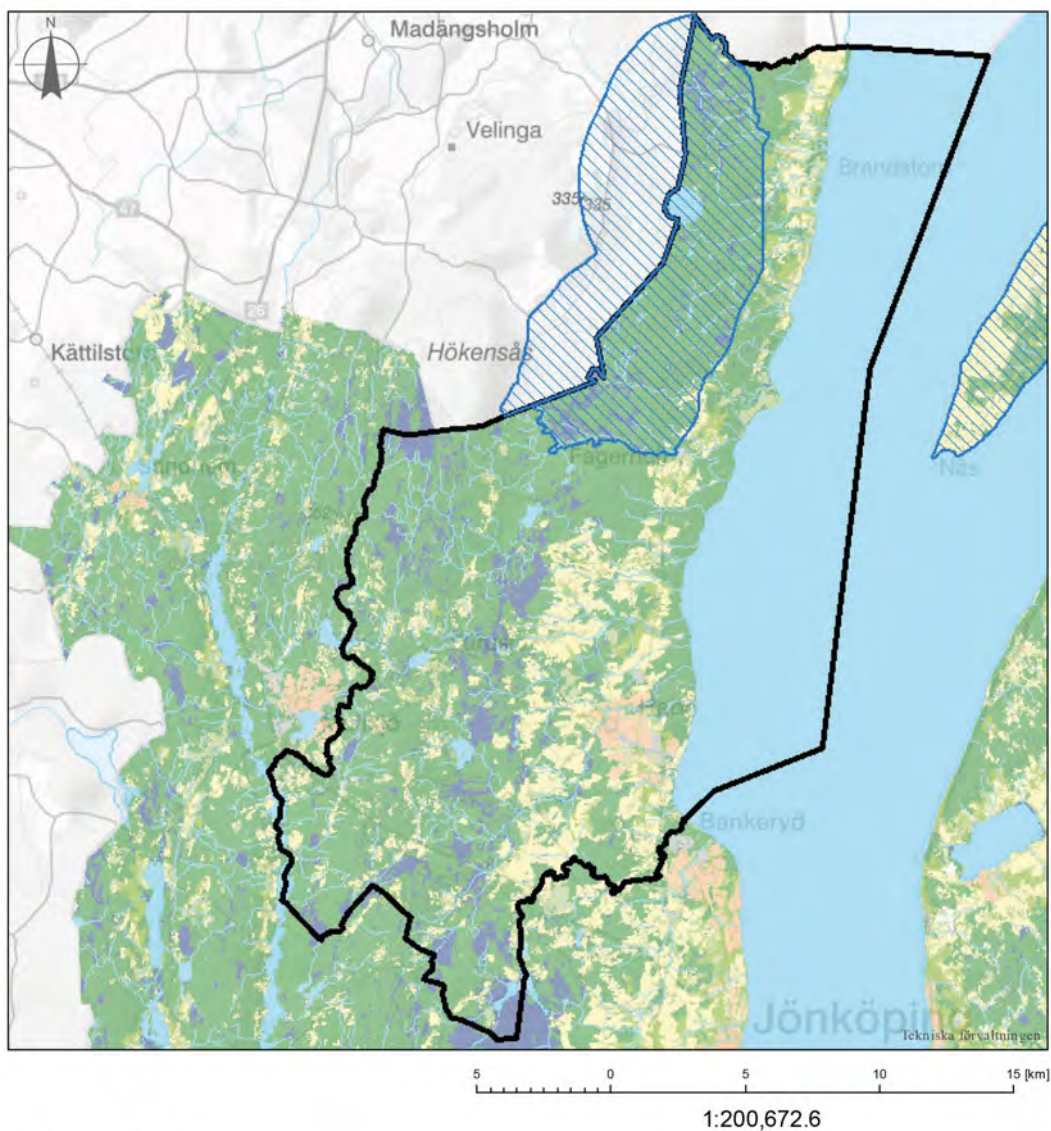
I Habo kommun omfattar riksintresset bland annat Västra Vätterstranden och Hökensås. Dessa områden är kända för sina stora skogar, sjösystem och varierade landskap som erbjuder goda möjligheter till vandring, bad, fiske, bär- och svampplockning samt andra naturupplevelser. De är betydelsefulla för turism och friluftsliv året runt och utgör en viktig del av kommunens identitet och attraktionskraft.

Kartan nedan visar det område som är utpekade som riksintresse för friluftsliv i Habo kommun. Mer information finns i kommunens översiktsplan (ÖP).

Riksintresse för friluftsliv

March 25, 2025

Teckenförklaring

	Riksintresse_Friluftsliv		Vatten
	Habo kommungräns		Åker
	Vattendrag		Barr- och blandskog
	Våtmarker		Lövskog
	Industri- och handelsbebyggelse		Öppen mark
	Bebyggelse		

Bild 7: Översikt över friluftslivets riksintressen i Habo kommun.

Riksintresse för naturvård

I Habo kommun finns elva områden som är av riksintresse för naturvård. De är utpekade för att de visar särskilt värdefulla naturtyper, landskap och miljöer som är typiska för olika delar av Sverige. Ett riksintresse kan också vara en mycket sällsynt natur som bevarats i gott skick.

De områden som är riksintresse i kommunen är:

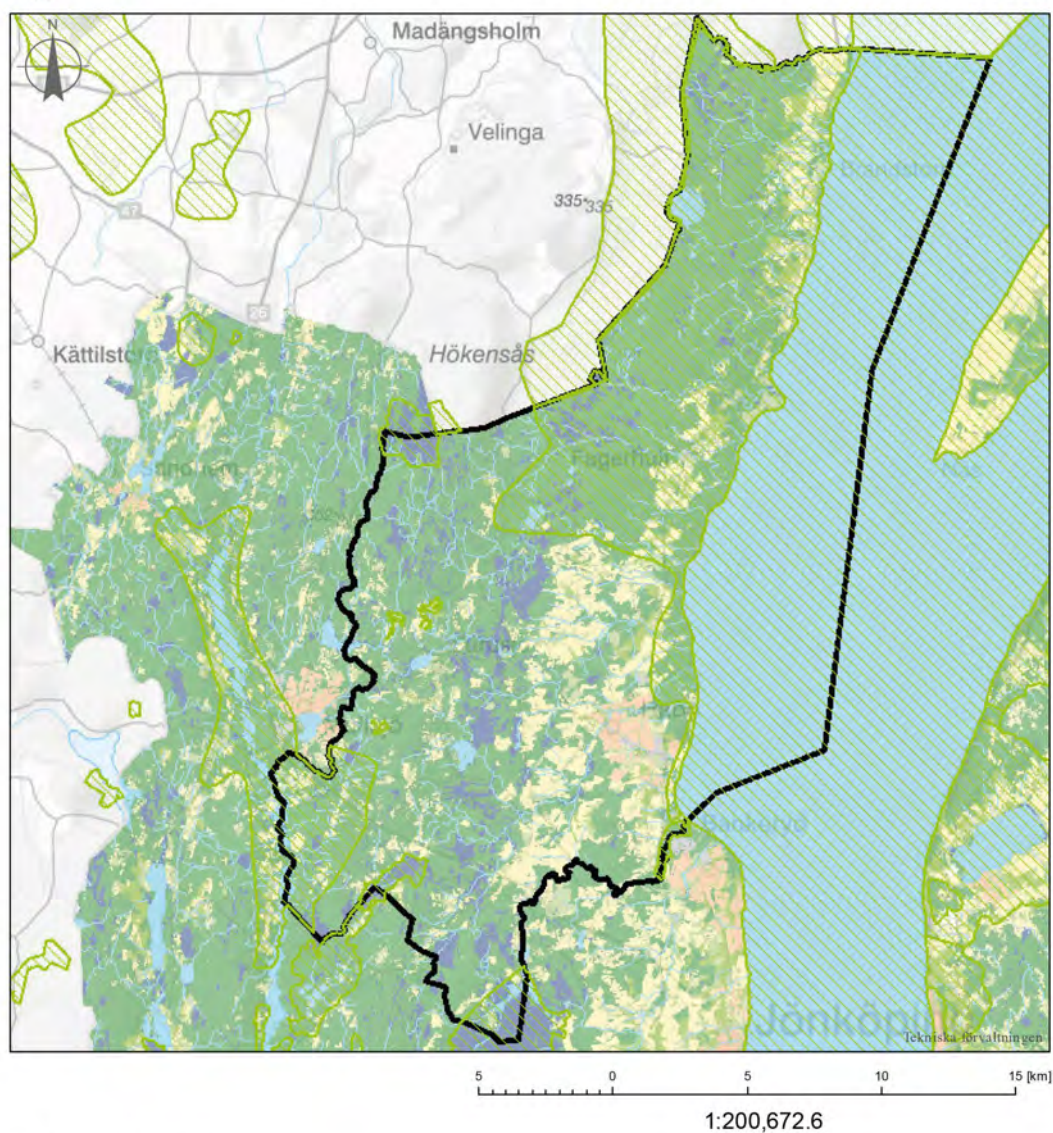
- Västra Vätterstranden och Hökensås
- Vättern
- Domneån
- Baremosse
- Stråkendalen
- Stråkendalen - Bottnarydsfältet
- Karshulta mosse
- Dumme mosse
- Flatered
- Svenshult
- Jäboruder

Kartan nedan visar områden av riksintresse för naturvård i Habo kommun. Mer information finns i kommunens översiktsplan 2040 (ÖP).

Riksintresse för naturvård

March 25, 2025

Teckenförklaring

	Riksintresse_Natu...		Vatten
	Håbo kommungräns		Åker
	Vattendrag		Barr- och blandskog
	Våtmarker		Lövskog
	Industri- och handelsbebyggelse		Öppen mark
	Bebyggelse		

Bild 8: Översikt över naturvårdens riksintressen i Håbo kommun.

Riksintresse för kulturmiljövård

Kommunen har ett riksintresse för kulturmiljövård – Habo kyrkby. Riksintresset omfattar miljöer som tydligt visar på ortens historiska utveckling och kulturhistoriska värden. Utpekandet grundar sig på kyrkbyns välbevarade bebyggelse och dess framträdande placering i det öppna odlingslandskapet.

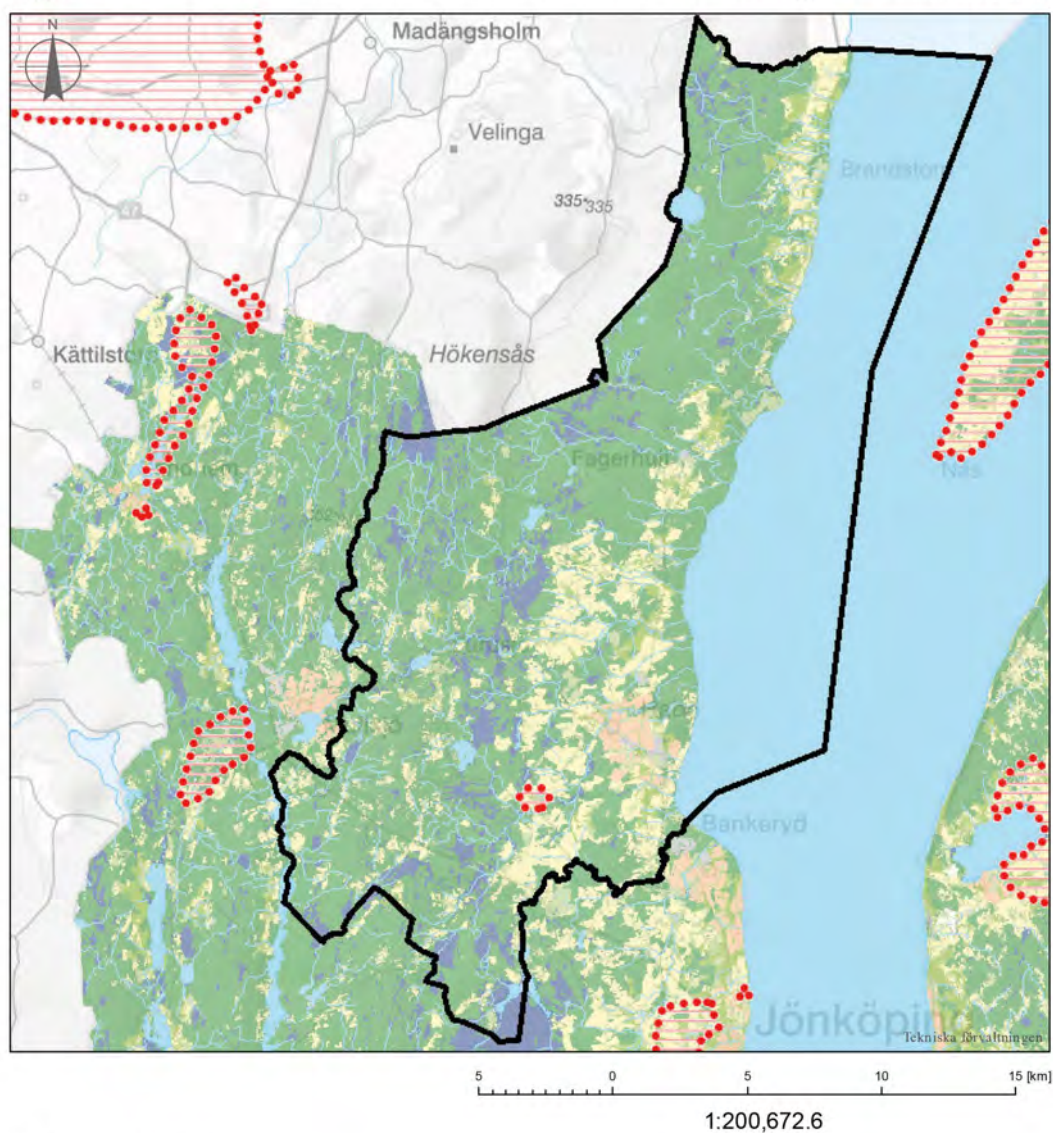
De kulturhistoriska värdena knyts framför allt till Habo kyrka, en ovanligt välbevarad och rikt dekorerad barockkyrka i trä med en medeltida sakristia i sten. Till helheten hör även den fristående klockstapeln från 1760, prästgården från 1828 samt sockenstugan. Tillsammans med omgivande jordbruksmark utgör de ett tydligt exempel på en traditionell sockencentrum-miljö med stor kulturhistorisk betydelse.

Kartan nedan visar områden av riksintresse för kulturmiljöer i Habo kommun. Utförlig information finns i kommunens översiktsplan.

Riksintresse för kulturmiljöer

March 25, 2025

Teckenförklaring

RAA_Riksintresse...	Vatten
Habo kommungräns	Åker
Vattendrag	Barr- och blandskog
Våtmarker	Lövskog
Industri- och handelsbebyggelse	Öppen mark
Bebyggelse	

Bild 9: Översikt över riksintresseområden för kulturmiljöer i Habo kommun

Ekologiskt värde i Habo kommun

Habo kommun värnar sina ekologiskt värdefulla miljöer och arbetar långsiktigt för att stärka den biologiska mångfalden. Kommunen vårdar och utvecklar viktiga natur- och vattenområden genom att restaurera livsmiljöer, knyta samman grönstrukturer och förvalta naturresurser på ett hållbart sätt. På så sätt bevaras ekologiska värden och ekosystemens funktioner för både dagens invånare och kommande generationer.

Naturtyper och livsmiljöer

Betes-och ängsmarker

Betes- och ängsmarkerna i Habo kommun har höga biologiska och kulturella värden. I Jordbruksverkets databas TUVa finns information om var dessa marker är belägna, samt deras naturvärden och eventuella kulturlämningar.

I Habo används betesmarkerna främst för bete av nötkreatur, hjortar, får och hästar. Dessa marker utgör viktiga livsmiljöer för många växter, insekter och fåglar. Vanliga växter är bland annat klöver, ängssvingel, timotej och ängskovall. Typiska träd i hagmarkerna är ask, ek, körsbär, björk, en och rönn, vilket skapar ett artrikt och varierat landskap.

Områdena Flatered–Svenshult och Ekered är exempel på platser i kommunen med öppna hagmarker, små åkrar ofta omgivna av stenmurar. Enligt ängs- och hagmarksinventeringen har dessa områden mycket höga bevarandevärden.

Ängarna i Habo slås traditionellt för att ge vinterfoder till djuren. Eftersom växterna får blomma innan slåttern sker, är ängarna mycket artrika och särskilt viktiga för pollinerande insekter. Typiska ängsväxter är prästkraze, blåklocka, ängsskallra, olika fibblor, rödklint, kattfot och smörblomma. Tillsammans bidrar dessa växter till ett levande och färgrikt odlingslandskap som lockar bin, fjärilar och andra pollinatörer.

Slutsats: Betes- och ängsmarkerna i Habo kommun är av stor betydelse för djurhållning, biologisk mångfald och kulturmiljö. Att bevara dessa marker stärker och skyddar både natur- och kulturvärden, vilket bidrar till ett hållbart och levande landskap för framtiden.

Bäckraviner

Bäckraviner i Habo kommun har både biologiska och historiska betydelser. Biologiskt sett skapar dessa raviner unika livsmiljöer för många växter och djur, tack vare deras fuktiga och skyddade miljöer. Här trivs bland annat ormbunkar, mossor och olika bärväxter. De är också viktiga för djurlivet, där små däggdjur och insekter finner mat och skydd. Ravinerna spelar en roll i att stabilisera vattenflöden och motverka erosion, vilket gynnar ekosystemet.

Historiskt har bäckraviner haft en avgörande funktion för människan, då de ofta var platser för bosättning och jordbruk. De gav tillgång till vatten och skydd, och många av Habo kommuns gamla vägar och gårdar utvecklades nära dessa raviner. Genom att studera dessa geologiska formationer kan vi också få insikt i tidigare klimatförhållanden och människans påverkan.

Slutsats: Bäckraviner i Habo kommun är viktiga både för den biologiska mångfalden och som historiska landmärken.

Jordbruksmark

Jordbruket i Habo kommun har genomgått förändringar under de senaste decennierna och har blivit mer specialiserat och mekaniserat. Trenden är att småskaligt jordbruk minskar till förmån för mer storskalig produktion. I dag finns det cirka 4000 hektar åkermark i kommunen, där den största delen utgörs av slätter- och vallproduktion. Det finns även betydande spannmålsodling, där höstveten och höstkornet är dominerande. Detta kan bero på en förlängd odlingsäsong som möjliggör höstsådda grödor. Det finns också en betydande areal som används för slätter- och betesvall, som utgör foderproduktion till djuren. Det finns fortfarande områden med vallodling, vilket ger livsmiljöer för pollinerande insekter och andra organismer.

Slutsats: Det finns en god variation av grödor som bidrar till att tillgodose djurens foderbehov, samtidigt som den biologiska mångfalden stärks och markens långsiktiga hälsa främjas. Genom att värna om jordbruksmarken och vara restriktiv med exploatering på landsbygden skapar kommunen förutsättningar för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden.

Sandmarker

Sandmarkerna i Habo kommun är en av de mest värdefulla naturtyperna och finns främst i erosionsbranter, bäckraviner och längs Vätternstranden. Dessa sandmarker är resultatet av både naturliga processer och människans påverkan. I dessa miljöer trivs en mängd sällsynta arter, såsom vildbin, gaddsteklar och olika örter, som är beroende av den specifika sandjorden och den öppna markstrukturen. De är också viktiga för fågellivet, där bland annat olika insektsätande fåglar trivs.

En inventering av sandtäkter vid Baskarp och Brogårdsand visade att dessa områden rymmer flera sällsynta arter av både vildbin och odlor. För att bevara dessa arter krävs att fler områden med sandblottor skapas och skyddas, för att återskapa de naturliga förhållandena. Vägkanter och slänter har också visat sig vara viktiga för biologisk mångfald genom att skapa sandblottor som insekter och örter kan dra nytta av.

Slutsats: Sandmarkerna vid Vätternstranden och vägkanter är viktiga för hotade arter och kräver åtgärder mot igenväxning och bekämpning av invasiva främmande arter för att bevaras. Kommunen kan genom informationsinsatser till markägare och verksamhetsutövare öka förståelsen för sandmarkernas värdefulla naturtyper.

Skogsmiljöer

Historiskt har Habo kommun präglats av stora och sammanhängande skogsområden, främst tall- och granskogar, som varit viktiga livsmiljöer för många arter. Skogarna användes också för bete, där djur som får och kor släpptes ut för att beta på de öppna ytorna, vilket skapade mer varierade landskap och ökade den biologiska mångfalden. Även idag domineras kommunen av tall- och granskog.

I kommunen finns flera viktiga naturreservat såsom Fiskebäcks Ängar med ädellövskog och alsumpskog. Skämningsfors naturskog, Sveds tallskog och Stora Kärrs bokskog är också viktiga för naturvården. Ett annat stort skogsområde är Hökensås naturvårdsområde, som är ett stort tallskogsområde med sjöar och tjärnar som ligger mellan Habo, Mullsjö och Tidaholm.

Slutsats: Habo kommuns skogar och naturreservat är av stor ekologisk betydelse och spelar en central roll för att bevara den biologiska mångfalden i kommunen. Genom att

skydda och förvalta dessa skogsområden säkerställs både naturens och kulturarvets långsiktiga bevarande för kommande generationer.

Vattenmiljöer i Habo Kommun

Habo kommun har flera viktiga vattendrag som är betydelsefulla både för naturen och för invånarna. Vättern är en av Sveriges största sjöar, har ett unikt ekosystem och är dricksvattentäkt för omkring 300 000 personer. Hökesån, som rinner från Hökesjön till Vättern, är ett av kommunens mest värdefulla vattendrag.

Eftersom dessa miljöer har påverkats av bland annat vattenreglering och utsläpp från jordbruk arbetar kommunen med olika åtgärder för att restaurera och skydda dem. Målet är att bevara och stärka vattenmiljöernas naturvärden och funktioner på lång sikt.

Åtgärder har vidtagits för att förbättra livsmiljöerna för fisk, bland annat genom att ta bort hinder för fiskvandring och återskapa naturliga lekplatser. Restaureringsarbete pågår även i vattendrag som Gagnån och Fiskebäcken, för att förbättra vattenkvaliteten och stödja den biologiska mångfalden.

Slutsats: Trots pågående utmaningar har Habo kommun tagit viktiga steg för att återställa och skydda sina vattenmiljöer, vilket är avgörande för både ekosystemet och samhället.

Våtmarker

Habo kommun har idag cirka 2,5 hektar våtmark. En stor del av de ursprungliga våtmarkerna har försvunnit och de som finns kvar riskerar att försämrats av bland annat igenväxning, dikning, vattenreglering, minskat bete, ökad näringstillförsel och klimatförändringar. Därför är det viktigt att bevara och utveckla dessa områden för att skydda den biologiska mångfalden och de ekosystemtjänster som våtmarkerna bidrar med.

Våtmarker är bland de mest artrika miljöerna i Sverige och är hem för många hotade arter som inte kan överleva i andra typer av habitat. De spelar en central roll för den biologiska mångfalden och erbjuder livsmiljöer för en rad olika arter av växter, fåglar, insekter och amfibier. Dessutom fungerar våtmarker som viktiga ekosystemtjänster, där de bland annat bidrar till vattenrening genom att filtrera bort näringsämnen och föroreningar från vattnet.

Slutsats: Bevarande och restaurering av våtmarker är avgörande för biologisk mångfald, klimat och samhällsskydd. Genom att värna dessa viktiga ekosystem kan Habo stärka motståndskraften mot klimatförändringar och förbättra ekosystemtjänster som vattenrening och översvämningsskydd.

Värdefulla vattenresurser

Vättern och dess tillrinnande vattendrag är unika i regionen och rymmer en hög biologisk mångfald. Sjön är klassificerad som riksintresse för naturvård och friluftsliv, och nästan hela området är Natura 2000-klassificerat. Vättern är hem för minst 28 fiskarter, inklusive flodnejonöga, öring, gädda och abborre. Strandzonerna vid Vättern är också viktiga för växter som sandstarr och strandråg. Vätterbäckarna, med sina höga lutningar, erbjuder unika livsmiljöer för fiskarter som öring och harr.

Slutsats: Vättern och Vätterbäckarna är livsviktiga för den biologiska mångfalden och den lokala vattenförsörjningen. Deras skydd och bevarande är centrala för både natur och samhälle.

Inventeringar och skydd

Naturvärdesinventeringar (NVI) i Habo kommun

Habo kommun genomför naturvärdesinventeringar (NVI) som ett centralt verktyg för att kartlägga, värdera och bevara kommunens natur- och kulturmiljöer. Inventeringarna ger en samlad bild av naturvärden, biologisk mångfald, ekosystemtjänster och grönstruktur inom kommunens gränser. Syftet är att skapa ett gediget underlag för planering, prioritering av naturvårdsinsatser och långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

År 2017 tog Habo kommun fram rapporten *"Tätortsnära natur i Habo kommun"*, som fungerat som ett viktigt underlag för arbetet med kommunens grönplan. I denna inventering kartlades kommunala ytor inom Habo tätort samt i Baskarp, Brandstorp, Fagerhult, Furusjö och Västerkärr. Arbetet omfattade naturvård och naturvårdsarter (NVI), ekosystemtjänster (EST), grönstruktur och förslag till skötsel samt notering av lokaler med jätteloka. På övrig mark i Habo tätort beskrevs även ekosystemtjänster och grönstruktur på en mer övergripande nivå.

Resultaten från naturvärdesinventeringarna används som beslutsunderlag i kommunens fysiska planering, tillståndsärenden samt i arbetet med naturvård, friluftsliv och klimatanpassning. Genom NVI kan kommunen prioritera insatser, utveckla gröna samband mellan olika naturområden och säkerställa att skyddsvärda miljöer bevaras. Inventeringarna bidrar också till att stärka den biologiska mångfalden och till att upprätthålla viktiga ekosystemtjänster som vattenrening, pollinering och klimatreglering.

Slutsats: Naturvärdesinventeringarna ger Habo kommun ett heltäckande kunskapsunderlag som stärker arbetet med grönplanen. På så sätt kan kommunen kombinera hållbar samhällsutveckling med långsiktigt skydd och utveckling av naturens resurser och värden.

Invasiva arter

Invasiva främmande arter är arter som introducerats till nya områden av människor, avsiktligt eller oavsiktligt, och som orsakar skada på den biologiska mångfalden men även på infrastruktur och människans hälsa. Invasiva främmande arter är ett av de största hoten mot biologisk mångfald och ett allt större problem. Det kan handla om växter som tränger ut andra växter eller är giftiga, djur som äter upp eller konkurrerar ut andra djurarter eller djur som sprider sjukdomar. När en invasiv främmande art har etablerat sig på en ny plats kan det vara väldigt svårt att bli av med den. I Sverige finns idag mer än 2000 främmande arter, cirka 20 procent av dem är invasiva eller potentiellt invasiva.

Habo kommun arbetar aktivt med att förebygga och bekämpa spridningen av invasiva främmande arter. Vanliga invasiva främmande växter i kommunen inkluderar parkslide, jättebalsamin, jätteloka och blomsterlupin. Kommunen bekämpar de invasiva arter på kommunens mark som vi är skyldiga att bekämpa enligt lagstiftningen¹. I nuläget omfattar det parkslide, jättebalsamin och jätteloka. Det är ett omfattande och krävande arbete att bekämpa dessa obligatoriska arter. När det gäller andra arter, t.ex. blomsterlupin, arbetar kommunen med att uppmuntra till att förebygga och informerar om vikten av att aktivt avstå från att plantera och att försöka förhindra att arterna sprider sig om markägaren har dem på sin mark.

Slutsats: Bekämpningen av invasiva arter är en viktig del i kommunens arbete för att skydda naturvärden, biologisk mångfald och främja en hållbar miljö.

Rödlistade arter i Habo kommun

Habo kommun har genom sina naturvärdesinventeringar identifierat flera rödlistade arter, vilket är viktigt för arbetet med att bevara biologisk mångfald och utveckla hållbara gröna miljöer. Arterna är klassificerade enligt Artdatabankens rödlista, som bedömer deras hotstatus i Sverige, med kategorier som CR (kritiskt hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar) och NT (nära hotad). Inventeringarna har omfattat kommunala ytor inom Habo tätort och samhällena Baskarp, Brandstorp, Fagerhult, Furusjö och Västerkärr.

Exempel på rödlistade arter som förekommer i kommunen är:

- Sexfläckig bastardfjäril (VU)
- Silversandbi (EN)
- Backsmalbi (VU)
- Ljungsandbi (NT)
- Backsippa (VU)
- Mindre hackspett (NT)
- Nattslända (VU)
- Strutbräken (VU)
- Kärrfibbla (VU)
- Hässleklocka (NT)

Slutsats: Genom att identifiera och skydda rödlistade arter i kommunen bidrar Habo kommun till att bevara biologisk mångfald, stärka ekosystemtjänster och skapa hållbara, trivsamma miljöer som gynnar både natur och människor.

Folkhälsovärden

Habo kommun arbetar långsiktigt för att främja folkhälsan och skapa förutsättningar för ett gott och jämlikt liv. Strategiska insatser stärker fysisk aktivitet, mentalt välbefinnande och social sammanhållning, samtidigt som invånarna erbjuds tillgång till natur, rekreation och kultur. Parker, friluftsområden och motionsspår ger möjligheter till återhämtning och möten mellan människor. Kulturhistoriska inslag, som fornlämningar, kyrkbyar och äldre gårdar, förmedlar lokal historia och identitet, vilket stärker samhörighet. Barn och unga stimuleras genom lek, föreningsliv och lärande i naturen, medan vuxna och äldre kan njuta av vila, motion och social samvaro. Genom tillgång till gröna och historiska miljöer minskar stress, samtidigt som kreativitet, koncentration och livskvalitet ökar, vilket gynnar både skola och arbetsliv.

Grön förtätning

Habo kommun arbetar långsiktigt med grön förtätning för att skapa attraktiva, hållbara och levande tätortsmiljöer. Genom att integrera multifunktionella grönytor i bostadsområden och offentliga rum främjas både biologisk mångfald och ekosystemtjänster såsom pollinering, vattenrening, skuggning och temperaturreglering. På så sätt formas en god och trivsamt bebyggd miljö i hela Habo.

Kommunen planerar gröna stråk, parker och rekreationsytor med hög kvalitet för att stärka såväl den estetiska upplevelsen som den sociala sammanhållningen.

Grön förtätning bidrar även till ökad folkhälsa genom att skapa tillgängliga platser för fysisk aktivitet, lek, vila och social samvaro. Barn och unga får möjlighet att upptäcka naturen och leka nära hemmet, medan vuxna och äldre kan hitta utrymme för återhämtning och motion. Samtidigt värnas kulturhistoriska miljöer och gröna inslag som bevarar och förstärker platsens identitet och lokala karaktär.

Slutsats: Genom att förena ekologiska, sociala och estetiska värden skapar den gröna förtätningen i Habo kommun en hållbar och attraktiv livsmiljö för både människor och natur – idag och för framtiden.

Friluftsliv och naturturism

Habo kommun satsar på naturreservat och vandringsleder som erbjuder varierande friluftslivsaktiviteter för alla åldrar. Hökensås och Stora Kärrs bokskog erbjuder lättillgängliga leder. Fiskebäcks naturreservat har tillgänglighetsanpassade stigar. Vandring längs Norra S:t Sigfridsleden och Västra Vätterleden ger motion, naturupplevelser och möjlighet till återhämtning, vilket stärker både kropp och sinne. Friluftsområden i Habo tätort, Fagerhult och Fursjö utvecklas med fokus på säkerhet, tillgänglighet och trivsel, bland annat genom vindskydd, spänger och tydlig skyltning. Naturturism stärker lokal ekonomi, främjar hållbar utveckling och gör Habo kommuns unika natur- och kulturvärden mer synliga. Samtidigt skapas nya samarbeten mellan föreningar, näringsliv och kommun som ger sociala och ekonomiska mervärden.

Slutsats: Friluftsliv och naturturism skapar miljöer som främjar aktivitet, rekreation, återhämtning och social gemenskap, samtidigt som natur- och kulturvärden blir tillgängliga och upplevbara.

Fasta fornlämningar och kulturhistoriska lämningar

Habo kommun synliggör fasta fornlämningar som stensättningar, gravfält och stenkretsar, till exempel Kråkerydsgravfältet från järnåldern, gravar i rad norr om Habo tätort, samt Kyrkestadens hägnad och gravfält. Dessa lämningar visar Habo som en plats med långvarig mänsklig aktivitet och social struktur. Genom att tillgängliggöra lämningarna i grönområden och naturmiljöer får besökare möjlighet att uppleva landskapets historiska dimension samtidigt som de kan njuta av rekreation. Informationsskyltar och stigar gör det enkelt att förstå kulturarvet, vilket skapar pedagogiska och meningsfulla miljöer för både barn och vuxna. Detta stärker kopplingen mellan dåtid och nutid och bidrar till en djupare förståelse för platsens identitet.

Slutsats: Fasta fornlämningar och kulturhistoriska lämningar bidrar till identitet och upplevelse i grönområden och naturmiljöer, samtidigt som de visar människans långvariga påverkan på landskapet.

Kulturmiljö vid vatten

Kulturmiljöer vid sjöar och vattendrag – där kvarnar, broar, sågar och kraftstationer vittnar om ett historiskt nyttjande – utgör viktiga och karaktärsskapande inslag i Habo kommuns landskap. Genom århundradena har flottning och vattenreglering format dessa miljöer, som idag erbjuder unika möjligheter till rekreation, lärande och upplevelse.

Genom att lyfta fram kulturmiljöerna i grönområden och naturmiljöer skapas tillgängliga platser som både engagerar och inspirerar, samtidigt som de förmedlar lokal identitet och historisk utveckling. Några betydelsefulla exempel i kommunen är Laggaredammen, Spinnets och Aledals nyckelfabrik.

Vattenmiljöerna bidrar därmed till en rik och mångfacetterad upplevelse av landskapet – där natur och kultur möts i en harmonisk helhet.

Slutsats: Kulturmiljöer vid vatten bidrar till identitet, upplevelse och lärande i grönområden och naturmiljöer, samtidigt som de speglar Habo kommuns historiska utveckling.

Kulturhistoriska värden i kyrkbyar och småorter

Habo kommun har tillsammans med Jönköpings länsmuseum inventerat kyrkbyarna Habo, Brandstorp och Gustav Adolf samt småorterna Baskarp, Fagerhult, Furusjö och Västerkärr för att identifiera kulturhistoriska värden. Områdena präglas av kyrkomiljöer, äldre gårdsbebyggelse, fritidshus och historiska vägsträckningar som visar kommunens utveckling från jordbrukssamhällen till industri, rekreation och permanentboende. Kyrkor från medeltid och 1600-tal, klockstaplar från 1700-talet samt bebyggelse från 1800- och tidigt 1900-tal ger orterna ett tydligt kulturhistoriskt djup. Inventeringen ger också ett viktigt kunskapsunderlag för planering, bevarande och utveckling av dessa miljöer.

Slutsats: Kyrkbyarna och småorterna i Habo kommun är centrala för den lokala identiteten och kulturarvet. Genom varsam utveckling kan dessa miljöer bevaras och fortsätta vara attraktiva för invånare och besökare.

Lekmiljöernas gröna kvalitet

Habo kommun har 29 lekmiljöer som ofta är placerade nära naturen som en del av kommunens gröna stråk. Placeringen skapar naturliga kopplingar mellan olika grönområden och bidrar till att stärka den biologiska mångfalden. Växter som gynnar bin och fåglar, tillsammans med insekthotell och fågelholkar, gör naturens funktioner synliga och stimulerar barns fantasi, lärande och rörelse.

Lekplatserna erbjuder både lugna och aktiva miljöer som främjar mental hälsa, återhämtning och social samvaro. Samtidigt speglar lekmiljöerna platsens kulturhistoria och lokala identitet, vilket stärker barnens känsla av samhörighet och förståelse för sin ort. Genom att använda slitstark och årstidssäker vegetation skapas hållbara, trivsamma miljöer som på ett naturligt sätt kombinerar natur, kultur och lek.

Habo kommun har ett lekmiljöprogram som antogs 2020 och gäller fram till 2030, med målet att utveckla och bevara attraktiva och inkluderande lekmiljöer för framtiden.

Slutsats: Lekmiljöer som kombinerar natur, kultur och lek främjar fysisk aktivitet, mentalt välbefinnande, social gemenskap och förståelse för både natur och lokalt kulturarv.

Parkområden

Habo kommun har några mindre parker, såsom Hembygdsparken och Musikparken, som fungerar som centrala, gröna mötesplatser. Parkerna är trygga, lättillgängliga och utformade för att skapa positiva upplevelser för människor i alla åldrar. Här kombineras lek, social samvaro och naturupplevelser med estetiska inslag, historiska element och närhet till andra grönområden. De äldre träden och kulturhistoriska miljöerna förstärker den lokala identiteten och förmedlar ortens kulturarv, samtidigt som öppna ytor och gångvägar uppmuntrar till fysisk aktivitet, tillgänglighet och social interaktion.

Slutsats: Parkerna erbjuder möjligheter till lek, social samvaro, naturupplevelser och kulturhistoriska inslag. De bidrar dessutom till trygghet, tillgänglighet, biologisk mångfald och stärker den lokala identiteten.

Klimatmässigt värde

Habo kommun arbetar målmedvetet för att minska klimatpåverkan och samtidigt stärka sin förmåga att möta klimatförändringar. Genom strategiska och operativa insatser skapas ett mer hållbart samhälle med lägre utsläpp, effektiv resursanvändning och en robust infrastruktur.

Grönplanen är en central del i detta arbete. Genom att bevara och utveckla grönområden, trädplanteringar och sammanhängande gröna stråk binds koldioxid, växthusgaser dämpas, luft och vatten renas och lokala mikroklimat förbättras. Kommunen stärker också naturliga ekosystem, utvecklar hållbara dagvattenlösningar och planerar för framtida väderförhållanden. På så sätt byggs en robust kommun som skyddar invånarnas livsmiljöer och skapar ett klimatmässigt hållbart samhälle där natur, människor och bebyggelse samverkar för att möta nutida och framtida utmaningar.

Grönplanen – ett verktyg för hållbar samhällsutveckling

Grönplanen är ett av kommunens viktigaste redskap för klimatanpassning och hållbar samhällsutveckling. Genom att planera, utveckla och knyta ihop gröna miljöer ökar kommunens motståndskraft mot klimatförändringar, samtidigt som livskvaliteten för invånarna förbättras.

Planen omfattar bland annat parker, sammanhängande gröna och blå stråk, trädplanteringar och grönområden. Dessa åtgärder bidrar till att:

- dämpa värmeeffekter och minska värmeöar
- förbättra luftkvaliteten
- stabilisera marken och minska risk för ras och erosion
- skapa skuggiga, svalare miljöer som gynnar invånarnas hälsa och välbefinnande
- stärka ekosystemen och den biologiska mångfalden
- erbjuda platser för rekreation och sociala möten

Slutsats: Grönplanen gör klimatanpassningen konkret och skapar en grön struktur som både skyddar miljön, stärker ekosystemtjänster och förbättrar vardagen för invånarna.

Dagvattenhantering och naturbaserade lösningar

En central del av grönplanen är att hantera dagvatten på ett hållbart sätt. Genom öppna dagvattenlösningar och multifunktionella ytor fördröjs och renas regnvatten. Det minskar risken för översvämningar, förbättrar vattenkvaliteten och skapar nya livsmiljöer för växter och djur. Dessa naturbaserade lösningar stärker ekosystemens funktioner och ökar kommunens motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter.

Slutsats: Genom att prioritera naturbaserade lösningar för dagvattenhantering kan Habo kommun både skydda samhällsviktig infrastruktur och stärka ekosystemens funktioner.

Förbättrat mikroklimat i tätorterna

Grön infrastruktur spelar en avgörande roll för tätorternas mikroklimat. Genom fler trädplanteringar, gröna tak och utvecklade grönområden minskar kommunen värmeöar, förbättrar luftkvaliteten och skapar behagliga, hälsosamma miljöer för både människor och

djur. Samtidigt förstärks viktiga ekosystemtjänster som pollinering, vattenrening och temperaturreglering.

Slutsats: Genom att satsa på grön infrastruktur och förbättra mikroklimatet i tätorterna skapar Habo kommun en mer hälsosam och hållbar miljö för invånarna och stärker förmågan att motstå klimatförändringarnas effekter.

Klimatanpassning

Habo kommun arbetar långsiktigt för att minska klimatpåverkan och stärka samhällets förmåga att hantera förändrade klimatförhållanden. Arbetet med klimatanpassning handlar om att förebygga skador på hälsa, egendom och miljö samt bygga robusta strukturer som klarar framtidens utmaningar. Kommunen har genomfört klimat- och sårbarhetsanalyser för att kartlägga risker och behov. De mest prioriterade klimatriskerna är höga temperaturer, ras, skred och erosion samt skyfall och översvämningar.

Slutsats: Klimatanpassning är avgörande för att Habo kommun ska kunna skydda både invånarnas livsmiljöer och samhällsviktig infrastruktur, och skapa ett tryggt samhälle inför nutida och framtida klimatutmaningar.

Inventering och förslag på utveckling för Habo tätort

Kommunen har genomfört en inventering av allmän platsmark i Habo tätort med stöd av Boverkets verktyg Värderosen, som bedömer hur platser bidrar till ekologiska, folkhälsomässiga och klimatrelaterade värden. Syftet är att bibehålla och förstärka positiva inslag samt att identifiera utvecklingsmöjligheter.

Inventeringen omfattar 15 nyckelkodsområden som tillsammans bildar ett sammanhängande blå- och grönt nätverk. Dessa områden stärker den ekologiska funktionen, bidrar till klimatanpassning och skapar attraktiva miljöer för rekreation och välbefinnande. Rödlistade arter som dokumenterades i naturvärdesinventeringen 2017 har tagits med i planeringen, men visas inte i det offentliga dokumentet. Det beror på att arterna behöver skyddas mot insamling, skadegörelse och störning, och för att deras livsmiljöer ska bevaras enligt artskyddsförordningen.

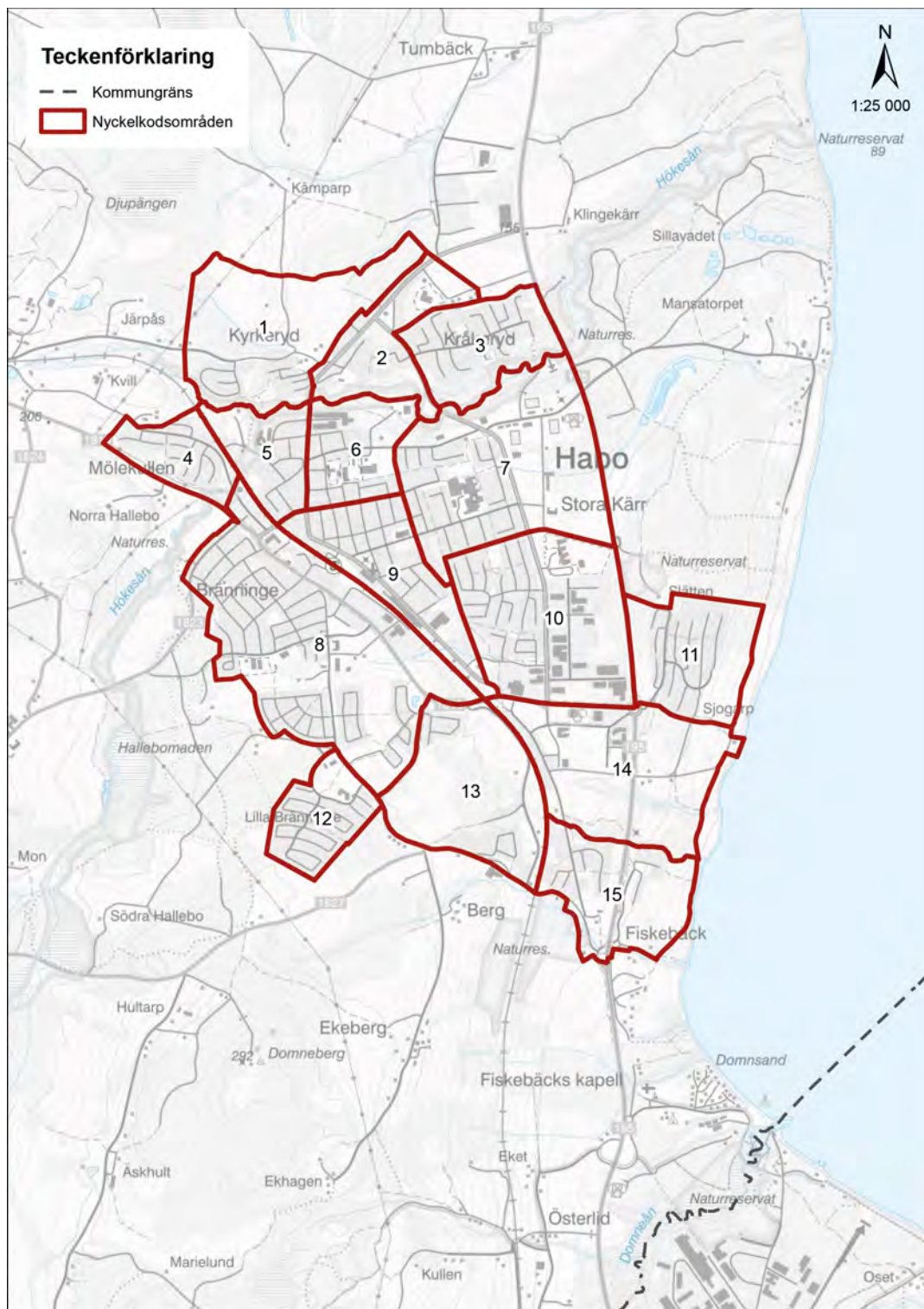

Bild 10: Översikt över de 15 nyckelkodsområdena i Habo tätort.

Ekosystemtjänster enligt värderosen

Värderosen omfattar sex centrala ekosystemtjänster som beskriver hur naturen bidrar till ekologiska, folkhälsomässiga och klimatrelaterade värden:

- Biologisk mångfald – variation av arter och naturmiljöer.
- Vattenrening och reglering – växters och markens förmåga att hantera dagvatten.
- Klimatreglering – vegetation som dämpar värme, binder kol och skyddar mot extremväder.
- Rekreation och aktivitet – möjligheter till lek, rörelse och friluftsliv.
- Mentalt välbefinnande – naturmiljöer som främjar återhämtning och minskar stress.
- Sociala värden – platser som skapar möten, gemenskap och trivsel.

Genom att utveckla dessa värden kan Habo bevara sin gröna karaktär, stärka sin motståndskraft mot klimatförändringar och utveckla en hållbar och trygg tätort för både människor och natur.

Platsidentitet för nyckelkodsområden.

För varje nyckelkodsområde har kommunen utvecklat en platsidentitet som utgår från områdets befintliga kvaliteter och potential. Genom att förstärka det som redan är unikt – exempelvis biologiska värden, kulturhistoriska inslag eller möjligheter till rekreation – skapas tydliga karaktärer som bidrar till ett starkare helhetsintryck av både området och tätorten som helhet.

I känsliga områden används mer detaljerade utvecklingsförslag för att stärka befintliga habitat och skapa rätt förutsättningar för växter och djur. Genom att välja rätt växt på rätt plats bevaras biologisk mångfald och stabila livsmiljöer för arter och insekter främjas.

I mindre känsliga områden behövs inte samma detaljstyrning, vilket ger kommunen större handlingsfrihet utan att naturvärden påverkas negativt. Arbetet bygger på kunskap och samarbete mellan planering, skötsel och naturvård för att utveckla hållbara och artrika miljöer som bidrar till ett starkare och mer resiliент ekosystem i Habo tätort.

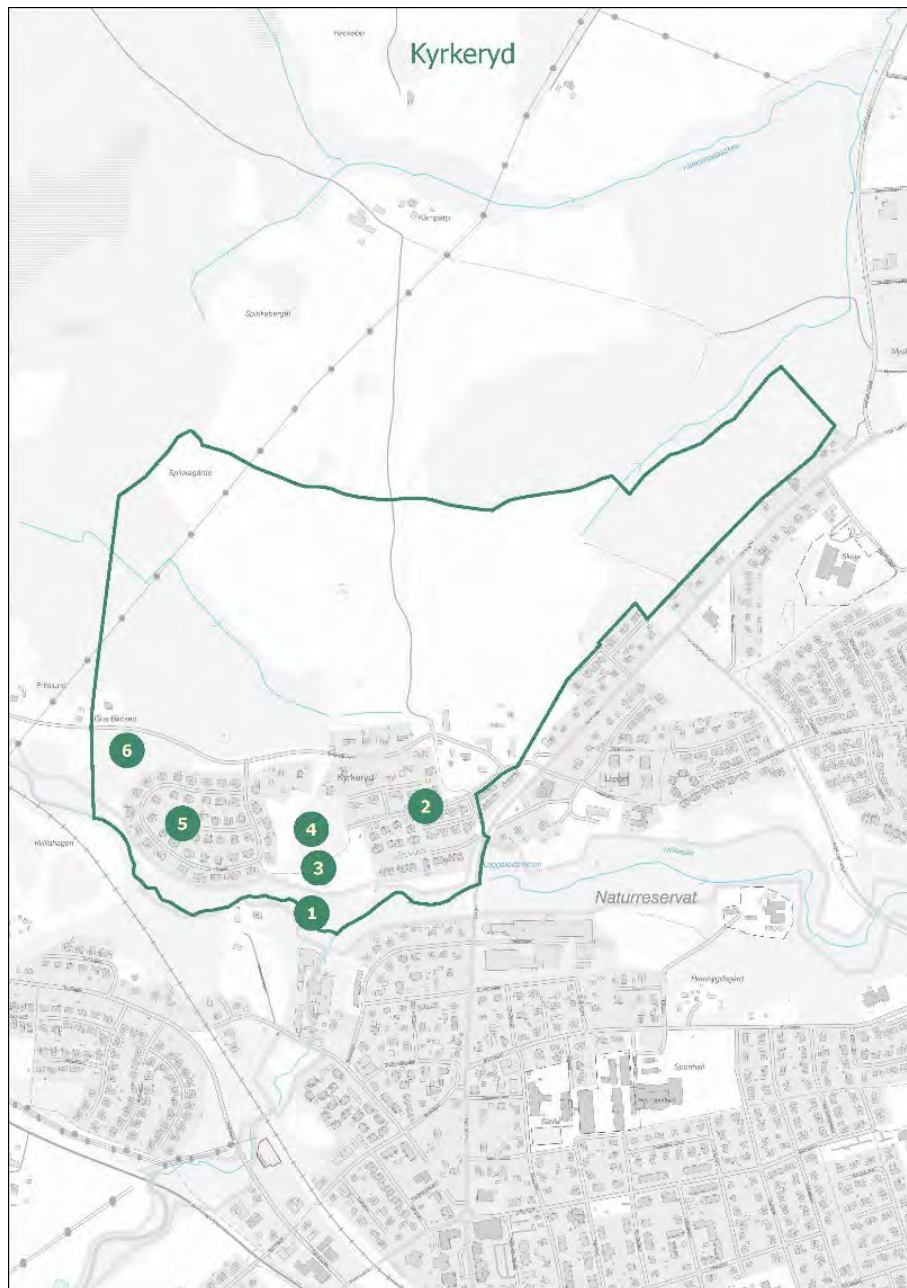
Tillgång, närbarhet och kvalitet

Kommunen har dessutom analyserat varje nyckelkodsområde utifrån tillgång, närbarhet och kvalitet enligt Översiktsplan 2040:

- Tillgång – de flesta bostäder ligger nära grönytor på minst 5 000 m² inom 300 meters gångavstånd.
- Nåbarhet – bedömning av hur väl barn, äldre och personer med nedsatt rörlighet kan nå grönområdena.
- Kvalitet – utvärdering av upplevelsevärden och funktioner för rekreation och naturupplevelse.

Sammantaget utgör Habo tätorts blå- och grönstruktur en värdefull resurs för ekologisk hållbarhet, folkhälsa och klimatanpassning. Genom långsiktig planering kan kommunen fortsätta utveckla en attraktiv och trygg tätortsmiljö för både dagens och framtidens invånare.

1. Kyrkeryd - identitet pedagogiskt naturcenter

Bebyggelse och planer

Nyckelkodsområdet består av två större bostadsområden med enbostadshus, några flerfamiljshus och radhus i den södra delen. Området präglas av ett lågt bebyggelsetryck och omfattar flera gällande detaljplaner. I nordöstra delen gränsar området till Tumbäcks industriområde.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet erbjuder en mångfald av naturtyper som åkermark, betesmarker, lövskog och barrskog, och har höga naturvärden samt orörd natur. Längs Hökesån återfinns Naturreservatet Hökesån-Habo, som utgör en viktig tillgång för området. Vattendragen, såsom Tumbäcken och Hökesån-Pirkåsabäcken, är avgörande för ekosystemet och särskilt viktiga för lokala rödlistade arter som öring och flodnejonöga.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 1: En grön korridor med lövträd som ask, asp, rönn och hassel leder fram till Pirkåsabäckens ravin, som är ett naturreservat. Vid korridorens slut finns ett uteklassrum med grillplats.

Nummer 2: En vacker oxelallé längs Lybäcksvägen fungerar som en grön korridor mellan olika naturmiljöer och är en viktig livsmiljö för insekter, som bin och fjärilar. De täta träden ger skydd och stödjer det lokala ekosystemet.

Nummer 3: Grönområdet består av både långgräs och kortklippt gräs, och erbjuder en fotbollsplan samt en hundrastgård, vilket förbättrar rekreationsmöjligheterna för besökare.

Nummer 4: En vacker björkdunge med varierad växtlighet som enar, asp och gran, som berikar det lokala ekosystemet och främjar biologisk mångfald.

Nummer 5: Storhagens lekmiljö består av en välskött gräsyta med lekredskap samt en gräsbeklädd fotbollsplan. Lekmiljön har begränsat naturvärde.

Nummer 6: En barrskog dominerad av tall, med inslag av gran, innehåller även lövträd som sälg och rönn. Denna skog är delvis naturligt etablerad, gynnar pollinatörer och berikar det lokala ekosystemet.

Reglering av lokalklimat,

Kommunens markområden har goda förutsättningar att hantera effekterna av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Träd och annan vegetation bidrar till att sänka temperaturen under sommarmånaderna och jämna ut temperaturvariationerna, vilket förbättrar livsmiljön för människor, växter och djur. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar till fördröjning och filtrering i området. Samtliga fastigheter är påkopplade till kommunens dagvattensystem. Recipienten för dagvattensystemet är Hökesån- Pirkåsabäcken. Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden bidrar till att dagvatten infiltreras och renas från föroreningar, vilket även förebygger översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Nyckelkodsområdet erbjuder utmärkta möjligheter för fysisk aktivitet och rekreation. Inom naturreservatet Hökesån-Habo finns både naturliga och anlagda gångstigar, medan den gröna hälsoslingan ger bra möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#). Dessutom främjar fotbollsplanerna och lekmiljön fysisk aktivitet för både unga och vuxna.

Mentalt välbefinnande

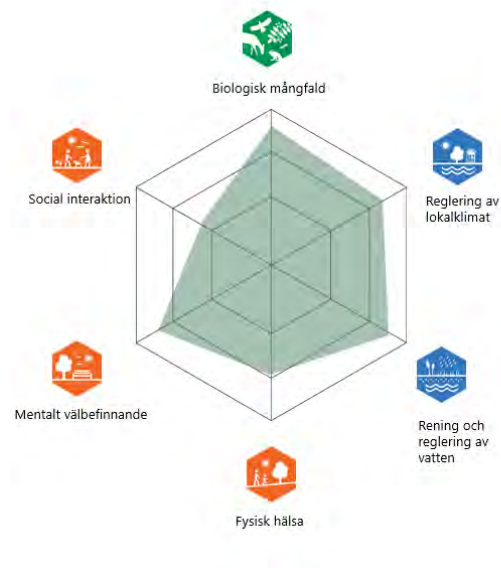
Stora delar av grönområdena i Kyrkeryd erbjuder en tyst och lugn miljö med fågelkvitter och porlande vatten. I södra delen finns sittplatser för avkoppling. Området främjar rekreation och skapar en trivsamt atmosfär för både invånare och besökare.

Social interaktion

Hundrastgården fungerar som en naturlig mötesplats för områdets hundägare. Den rymliga lekmiljön på Storhagen lockar yngre barn och skapar en samlingspunkt för familjer. Uteklassrummet vid Spinnat, som ligger i Hökesåns naturreservat, erbjuder en inspirerande plats för lärande och samarbete. Här kan både barn och vuxna stärka sina band och tillsammans skapa en känsla av gemenskap.

Bedömning av området

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 3: Så ängsblommor i grönområdet och i långgräset för att stödja vilda pollinatörer.

Nummer 5: Plantera fler träd och buskar vid Storhagens lekmiljö för att gynna det lokala ekosystemet och förbättra solskyddet i lekmiljön.

Nummer 6: Etablera lövträd för att främja ökad artrikedom och biologisk mångfald.

Social interaktion

Nummer 1: Uteklassrummet vid Hökesån är en inspirerande plats för lärande och gemenskap. Ett naturcenter vid uteklassrummet skulle stärka den sociala interaktionen och lyfta fram naturvärden.

Föreslagna åtgärder för att skapa en inbjudande atmosfär vid uteklassrummet inkluderar:

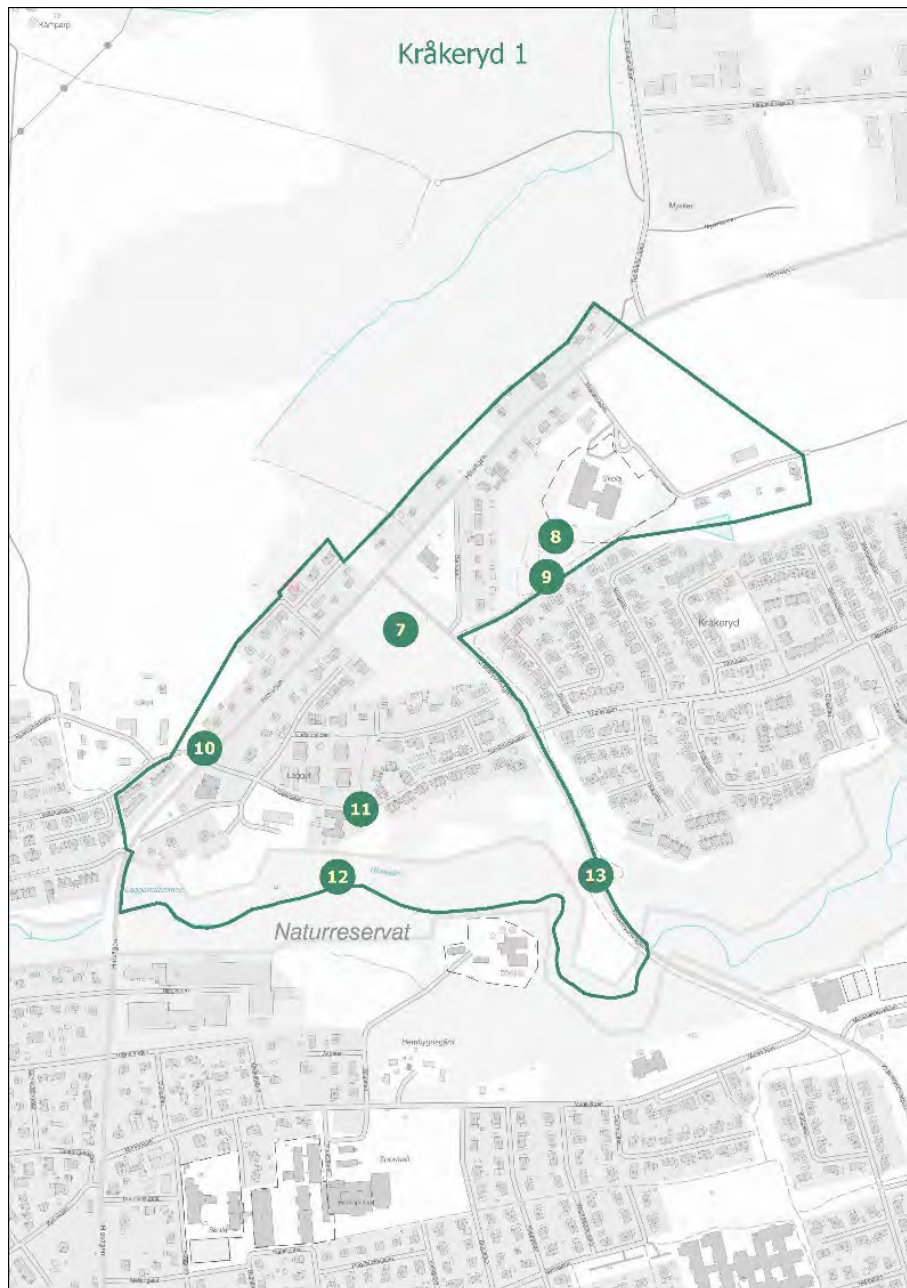
- Sänka väggarna så att man ser utsikten och mer ljus kommer in.
- Installera belysning för öka tryggheten
- Tillgänglighetsanpassa gångstigen till uteklassrummet
- Bygg en spång till Hökesån för säker gångväg till vattnet
- Skapa en plattform i Hökesån för att observera vattnets djurliv
- Sätt upp informationsskyltar om naturvärdena
- Tillgänglighetsanpassad parkeringsplats

Nummer 3: Skapa sittplatser och bord samt några parkeringsplatser nära hundrastgården. Sätt upp en informationsskylt vid Hjovägen som visar vägen dit.

Fysisk hälsa

Nummer 4: Vid Björkkullen föreslås en naturlig hinderbana som är tillgänglig och utmanande för alla åldrar. Med stationer för klättring, balansering och hopp främjas fysisk aktivitet, rörelseglädje och gemenskap i Storhagen.

2. Kråkeryd 1 - blandskog med integrerad lekmiljö

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, parhus och några flerfamiljshus. Här finns en skola, en kyrka och två förskolor. Laggkärlsfabriken planeras omvandlas till lokaler för barn- och ungdomsverksamhet i Haga kyrkans regi. Det finns ett barrskogsområde mellan Kråkerydsvägen, Hjovägen och Tunnbindargatan. Området omfattas av flera detaljplaner. I översiktsplanen nämns ett område nordöst om Kråkerydsskolan som kan vara aktuellt för bostadsbebyggelse.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet har en varierad landskapsbild och rymmer flera naturtyper som främjar artrikedom och ekologisk mångfald, med åkermark och barrskog, främst dominerad av tall. I söder gränsar området till Hökesån-Habo naturreservat, en lövskog med höga naturvärden. Hökesån är särskilt viktig för fisk och ekosystem, med en artrik fiskfauna, och fungerar som lek- och uppväxtområde för bland annat vätteröring. Under hösten och våren kan man se lekande öring, harr och flodnejonöga, vilket skapar ett fascinerande naturskådespel. Den djupa dalgången kring Hökesån skapar en skuggig och fuktig miljö. Kommunen förvaltar naturreservatet.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 7: Barrskogen har dominans av tall med inslag av gran. Träden fungerar som en naturlig avskärmning mot vägen för bostäderna och stärker ekosystemtjänster i området. Delar av området är planerat för bostäder.

Nummer 8: En tallskog med självsådd säl, ek och björk som bidrar till att höja naturvärdet i området. Skogen är viktig tillgång för skolan och skapar en naturlig avgränsning mot bostäderna.

Nummer 9: En grön korridor sträcker sig parallellt med gång- och cykelvägen, där björk, ek och säl dominerar på södra sidan, medan tall är vanlig på den norra sidan.

Nummer 10: Grönytor med finklippta gräsytor och solitära kastanjeträd, som bidrar till att förbättra mikroklimatet.

Nummer 11: En grön korridor med finklippta gräsytor som löper parallellt med gång- och cykelvägen. Området har spridda björkar, en äldre ek och en gräsbeklädd fotbollsplan, som tillsammans erbjuder både skugga och rekreativsmöjligheter.

Nummer 12: Hökesån-Habo naturreservat rymmer trädarter som al, ask, lönn, sälg, hägg, hassel, bok, ek och fågelbär. Hökesån är ett viktigt vattendrag med höga naturvärden.

Nummer 13: Slänterna består av långgräs och små sandpartier, kantade av lind, björk, rönn, sälg och gran. I söder, nära Hökesån, finns en grillplats.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har goda förutsättningar för att på olika sätt hantera en del av de effekter som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Träd och vegetation i området bidrar också till att reducera klimatförändringarna genom inbindning av kol. Vegetationen i området bidrar till att sänka temperaturen under sommarmånaderna och utjämna temperaturvariationer vilket förbättrar livsmiljön för människor, växter och djur. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Samtliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, vars recipient är Hökesån. Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden spelar en viktig roll i att infiltrera och rena dagvattnet från föroreningar. Detta bidrar inte bara till att förebygga översvämnings och erosion, utan också till att motverka torka i området.

Fysisk hälsa

Naturreservatet Hökesån - Habo erbjuder natursköna gångstigar för promenader och utforskning. Det finns två stycken hälsoslingor, blå och grön, som ger utmärka möjligheter

till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

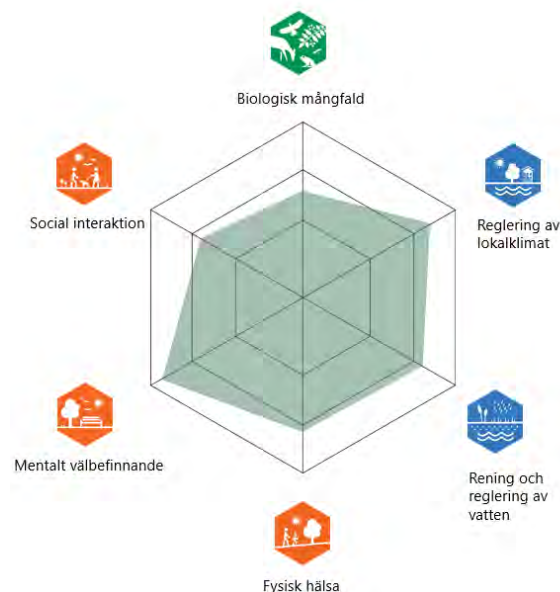
Hökesån – Habo naturreservat erbjuder en tyst och lugn miljö för avkoppling. Längs ån finns sittplatser där besökare kan njuta av den vackra naturen och det rika fågellivet. Detta område ger en chans att uppleva naturens årstider på nära håll.

Social interaktion

Längs Hökesån ligger en stolplada där besökare kan grilla och koppla av. För den som föredrar en soligare plats finns en öppen grillplats vid Kråkerydsvägen (plats 13).

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

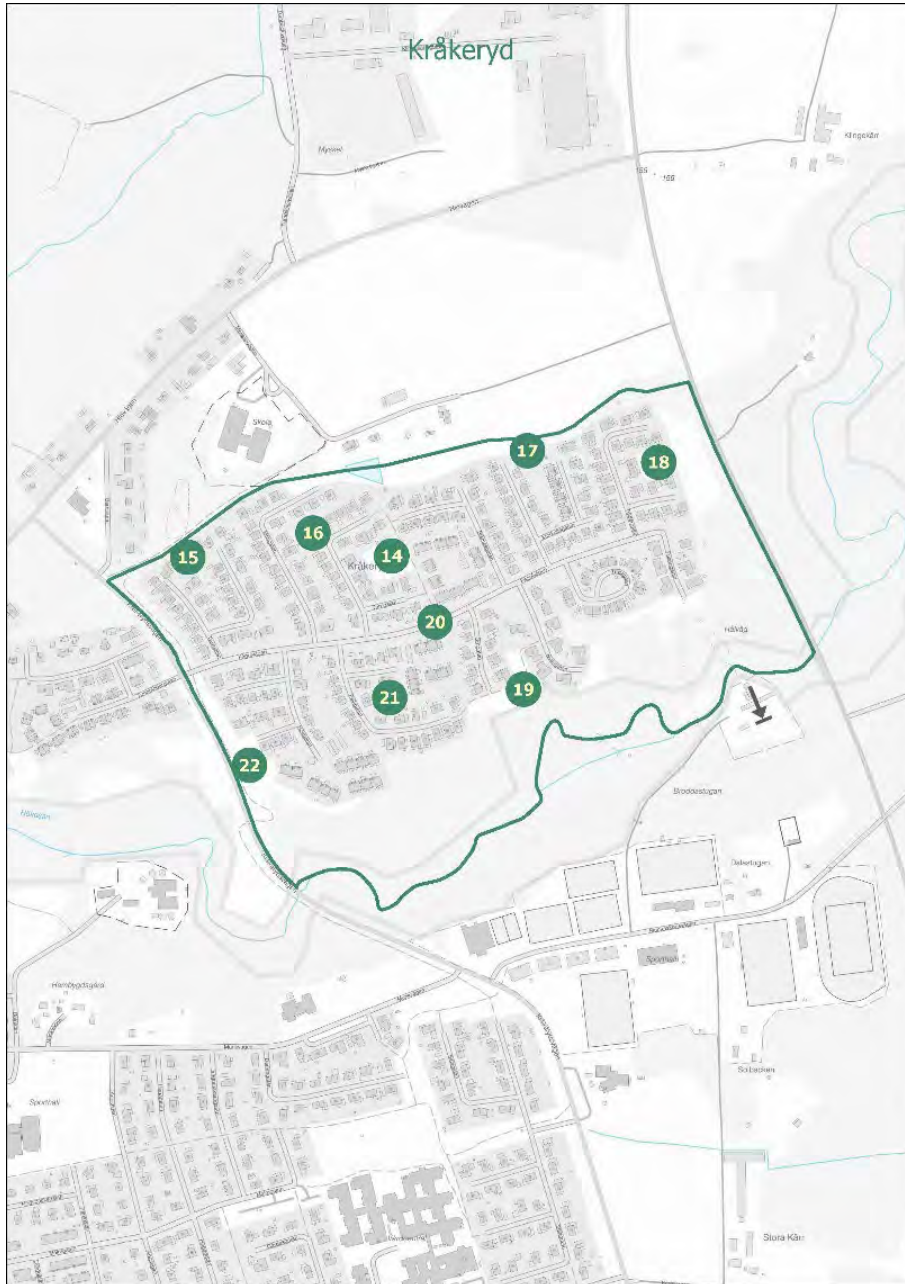
Biologisk mångfald

Nummer 7: Barrskogen behöver gallras för att öka ljusinsläppet och ge utrymme för lövträd och undervegetation att etablera sig. Olika lövträd främjar biologisk mångfald och berikar rekreationen i området.

Social interaktion

Nummer 7: Delar av skogen är i detaljplanen avsatta som naturområde, och lekmiljön ska utformas som en integrerad del av skogen. Genom att skapa en mångsidig och attraktiv miljö främjas sociala möten och gemenskap.

3. Kråkeryd - ny områdeslek miljö

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, radhus och kedjehus och omfattas av flera detaljplaner. I översiktsplanen är inga bostads- eller verksamhetsområden föreslagna. Inom området finns flera lekmiljöer som gradvis kommer att avvecklas för att ge plats åt en större lekmiljö.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet har en varierad landskapsbild och rymmer flera naturtyper som främjar artrikedom och ekologisk mångfald, bland annat åkermark och ängsmark. I söder gränsar området till Hökesån-Habo naturreservat, en lövskog med höga naturvärden. Vid Hökesån- Habo trivs många insekter och svampar. Den djupa ravinen i södra delen av området skapar en fuktig och skuggig miljö som gynnar mossor som rutlungmossa och bågpraktmossa, samt fuktälskande växter som kärrfibbla och skärmstarr.

Naturområdet på allmän platsmark

Nummer 14: En större grönyta med finklippt gräs, omgiven av björkar och sälgar, med relativt låga naturvärden. Området rymmer en pulkabacke och en fotbollsplan. Kommunen planerar att skapa en ny lekmiljö.

Nummer 15: Duvгатans övre lekmiljö är en mindre yta som består av en finklippt gräsyta och lekredskap. Området saknar träd och har begränsade naturvärden. Lekmiljön är planerad för avveckling, men den gröna ytan kommer att bevaras.

Nummer 16: Tärngatans lekmiljö är en mindre lekmiljö som planeras att avvecklas. Den består av lekredskap och omges av en grönyta med finklippt gräs. Även om området inte har några särskilt höga naturvärden, erbjuder det ändå potential för framtida användning och utveckling.

Nummer 17: Morkullegatans lekmiljö, en mindre yta med lekredskap som planeras avvecklas, omges av finklippt gräs, pulkabacke och en skogsridda med asp, lönn, körsbär, ek, ask, sälg och vårtbjörk. Den öppna ytan bevaras för spontanlek.

Nummer 18: Tjädergatans lekmiljö består av en rymlig gräsyta med lekredskap, men den är planerad att avvecklas. Intill lekmiljön ligger en vidsträckt gräsäng med höga naturvärden. Området har stor potential att utvecklas för att stärka och förbättra dessa värden över tid.

Nummer 19: Örngatans lekmiljö, med lekredskap, fotbollsplan och pulkabacke, omges av större finklippta gräsytor för spontanlek. Lekmiljön planeras avvecklas, men den gröna ytan och pulkabacken bevaras.

Nummer 20: Längs Fågelvägen finns finklippta gräsytor, som inte har några särskilt höga naturvärden.

Nummer 21: Falkgatans lekmiljö, som planeras avvecklas, består av finklippta gräsytor och lekredskap. Den gröna ytan bevaras för framtida bruk.

Nummer 22: Slänterna är gräsbeklädda med långgräs och har inslag av små sandpartier som är viktiga för vilda pollinatörer. En björkallé längs gång- och cykelvägen stärker ekosystemtjänsterna i området.

Reglering av lokalklimat

Det finns goda förutsättningar att hantera effekter av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningssområde enligt kommunens skyfallskartering. Träd och vegetation bidrar till lägre temperaturer och jämnar ut temperaturvariationer, vilket förbättrar livsmiljön för människor, djur och växtlighet. Ett område är utpekad som ett ras- och skredområde (2019) enligt Statens Geotekniska Institut (SGI) vid Falkgatan och längs med ravinen.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar till fördröjning och filtrering i området. Samtliga fastigheter är påkopplade till kommunens dagvattensystem. Recipienten för dagvattensystemet är Hökesån- Pirkåsabäcken. Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden bidrar till att dagvatten infiltreras och renas från föroreningar, vilket även förebygger översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

I naturreservatet Hökesån-Habo finns gångstigar som ger möjlighet att njuta av naturen, men de är inte tillgänglighetsanpassade. Den framtida lekmiljön kommer att främja fysisk hälsa. I västra delen finns blå och gröna hälsoslingor för promenader och motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#). Nyckelkodsområdet har även flera fotbollsmål, vilket ökar områdets attraktionskraft.

Mentalt välbefinnande

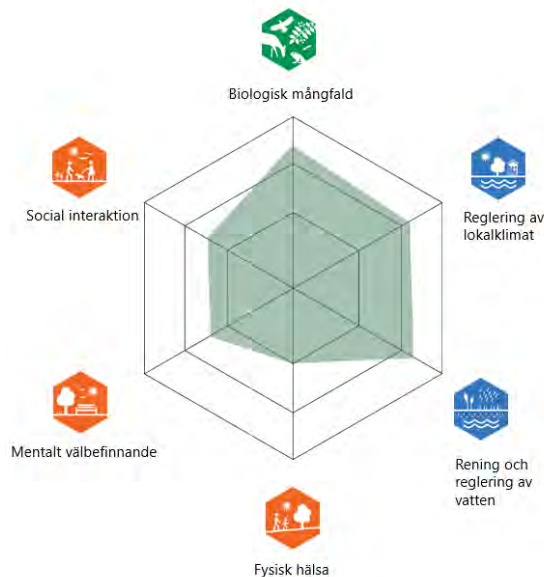
Nyckelkodsområdet erbjuder naturupplevelser inom naturreservatet.

Social interaktion

När den större lekmiljön är färdigställd kommer den att främja social interaktion i området.

Samlad bedömning

Förslag på åtgärd på allmän platsmark

Biologisk mångfald

Nummer 14: Plantera växter som främjar biologisk mångfald och som blommar under olika årstider kan naturvärdet i lek miljön ökas, samtidigt som ekosystemet stärks.

Nummer 15,16, 17, 18, 19 och 21: Plantera träd och buskar, som körsbär, oxel, rönn, lönn, hägg och syren, vid befintliga grönytor för att stärka den biologiska mångfalden och skapa långsiktigt värde.

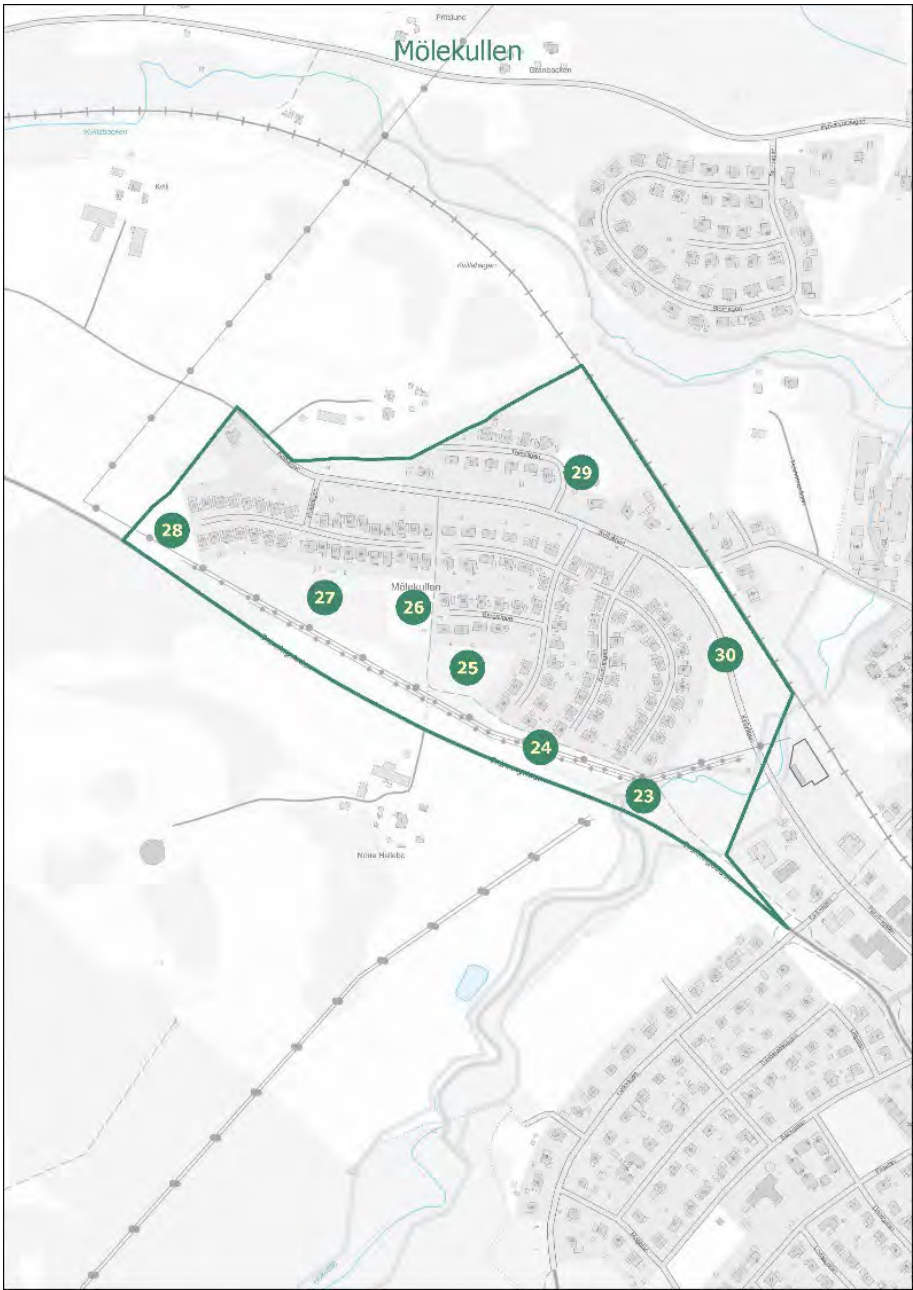
Nummer 18: Gräsängen bör utvecklas och bevaras, då den bidrar till höga naturvärden.

Nummer 20: Anlägga en trädallé med lövträd längs Fågelvägen för att skapa en grön korridor.

Social integration

Nummer 14: Vid planering av en ny lek miljö bör kommunen särskilt beakta ungdomars behov och skapa aktiviteter som främjar gemenskap och social sammanhållning.

4. Mölekullen - hållpartiet med strömmande vatten

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består enbart av enbostadshus och präglas av låg bebyggelsestryck. Området omfattar flera gällande detaljplaner. I översiktsplanen anges ingen ny bostads- eller verksamhetsbebyggelse. Jönköpingsbanan löper genom östra delen av området vilket medför bullerstörningar.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet präglas av ett varierat landskap och en mångfald av naturtyper, såsom ängsmark, blandskog med höga naturvärden och åkermark som angränsar till området. Längs Hökesån ligger naturreservatet Hökesån-Habo, en värdefull tillgång för området. Hökesåns botten består främst av sand, med stora stenar och block som ger viloplatser och gömställen för både fiskar och småkryp. Den fuktiga ravinen med sina äldre träd stärker ekosystemtjänsterna i nyckelkodsområdet.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 23: Hökesån rinner över stenhällor och sträcker sig genom lummig naturmark med tät och vildvuxen vegetation längs ån. Området präglas av en rik biologisk mångfald.

Nummer 24: En grön korridor bestående av både finklippt gräs och långgräs leder ut till en trädridå med lövträd som björk, sälg och lönn. Korridoren stärker ekosystemtjänsterna i området.

Nummer 25: En skogsdunge på en vidsträckt kulle, bestående av en, björk, sälg, ek, rönn, lönn, asp, körsbär och tall, skapar en grön oas som berikar det lokala ekosystemet. I anslutning till kullen finns även berghällar, vilket ytterligare ökar landskapets variation.

Nummer 26: Bergstogens lekmiljö är rymlig och omgiven av lövträd som ek, asp, fågelbär och al. Den består av lekredskap, finklippta gräsytor, en fotbollsplan samt en grillplats.

Nummer 27: En djup ravin med blandad lövskog utgör en orörd natur med gamla träd, vilket bidrar till höga naturvärden.

Nummer 28: Ett öppet grönområde med finklippt gräs och långgräs, omgiven av träd som asp, ek, björk och rönn, vilket skapar en lummig atmosfär. Området är planerat för framtida exploatering.

Nummer 29: Ängsmark omgiven av skog och berghällar, med höga naturvärden. Ängen rymmer en varierad flora, inklusive klöver, prästkrage, vallmo och nysört, som gynnar vilda pollinatörer.

Nummer 30: En grön korridor längs Kvillvägen, som björk, sälg, fågelbär och hassel, samt både lång- och kortgräs, förbättrar mikroklimatet i området.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har goda förutsättningar att hantera flera av de effekter som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskarteringar. Träd och vegetation i området spelar en viktig roll i att motverka klimatförändringarna genom att bidra till lägre temperaturer under sommarmånaderna och utjämna temperaturvariationer. Detta skapar en bättre livsmiljö för både människor och djur samt gynnar den lokala växtligheten. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar till fördröjning och filtrering i området. Samtliga fastigheter är påkopplade till kommunens dagvattensystem. Recipienten för dagvattensystemet är Hökesån. Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden bidrar till att dagvatten infiltreras och renas från föroreningar, vilket även förebygger översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Höjdstigens lekmiljö uppmuntrar till spontan lek och fotboll, vilket bidrar till ökad fysisk aktivitet. Det finns en blå hälsoslinga som ger utmärkt möjlighet till motion. Habo

kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

Hökesåns vattendrag erbjuder en lugnande miljö med porlande vatten vid hållpartiet och lummig vegetation.

Social interaktion

Höjdstigens lekmiljö är en naturlig mötesplats för familjer, där både barn och vuxna kan samlas för lek och gemenskap.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Social interaktion

Nummer 23: Förbättra tillgängligheten vid hållpartiet och skapa sittplats för att möjliggöra vilo- och mötesplats.

5. Centrala Habo - Blå ängen vid spinnet

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus och inkluderar även parhus, flerfamiljshus, serviceboende, kulturskola samt olika verksamheter. Här ligger även Spinnets, ett gammalt ullspinneri. Detta är en kulturhistorisk mötesplats för konst, kultur och kreativitet i Habo. Delar av Spinnets byggnader är skyddade mot rivning i detaljplan. Området har lågt bebyggelsetryck och omfattar flera gällande detaljplaner. Översiktsplanen anger att inga nya bostadsområden eller verksamhetsytor är planerade inom nyckelkodsområdet, men att en fortsatt förtätning ses som möjlig och positiv. Jönköpingsbanan, som löper längs den västra delen av området, medför viss bullerstörning.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet har barriärer i form av bostadshus som begränsar utvecklingen till att skapa gröna korridorer i området. Befintliga trädgårdar i nyckelkodsområdet bidrar till att stärka ekosystemtjänsterna.

Hökesån-Habo naturreservat i norr är en stor tillgång för den biologiska mångfalden i nyckelkodsområdet. Hökesån och Pirkåsabäcken hyser ett rikt fågelliv, där bland annat strömstare, långstjärtad forsärla och kungsfiskare häckar. Hökesån som rinner genom en djup ravin med hög fuktighet, gynnar fuktälskande växter som strutbräken, kärrfibbla, skärmstarr och gullpudra.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 31: Spinnets kraftverksdam, som numera är torrlagd, består av både finklippt gräs och långgräs. Området har ett rikt växtliv med bland annat asp, alm, ek, ask, lönn, sälg, körsbär och rönn, samt hassel, ormbär, kaprifol, bergklint och vitsippa. Detta ger området ett högt naturvärde och en viktig plats för rekreation. Ingår i Hökesån Habo naturreservat och ägs av Naturvårdsverket.

Nummer 32: Grönområdet, täckt med finklippt gräs och omgiven av björk, al och sälg, avskiljs från järnvägen av en buskridå. Området erbjuder även sittplatser och grillmöjligheter.

Nummer 33: Grönområdet är i gällande detaljplan utpekad som parkmiljö. Ytan domineras av gräsmatta med enstaka solitärträd, främst alm. Grönområdet är privatägd.

Reglering av lokalklimat

Det finns utmaningar i nyckelkodsområdet när det gäller att hantera effekterna av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Vegetationen bidrar till lägre temperaturer och jämnar ut temperaturvariationer, vilket förbättrar livsmiljön för människor, djur och växter. Vid Ringvägen finns ett område som är klassificerat som ras- och skredområde (2019) enligt Statens Geotekniska Institut (SGI).

Rening och reglering av vatten

Det finns förutsättningar till fördröjning och filtrering i området. Samtliga fastigheter är påkopplade till kommunens dagvattensystem. Recipienten för dagvattensystemet är Hökesån-Pirkåsabäcken samt Malmabäcken. Stora arealer av grön- och skogsområden bidrar till att dagvatten infiltreras och renas från föroreningar, vilket även förebygger översvämnningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Området vid Hökesån erbjuder flera möjligheter för motion och rekreation. Det finns tre stycken hälsoslingor, blå, grön och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#). Den torrlagda Spinnnetdammen är populär för spontan lek, brännboll och fotboll. Hökesåns naturreservat erbjuder också en naturskön miljö för fysisk aktivitet och avkoppling.

Mentalt

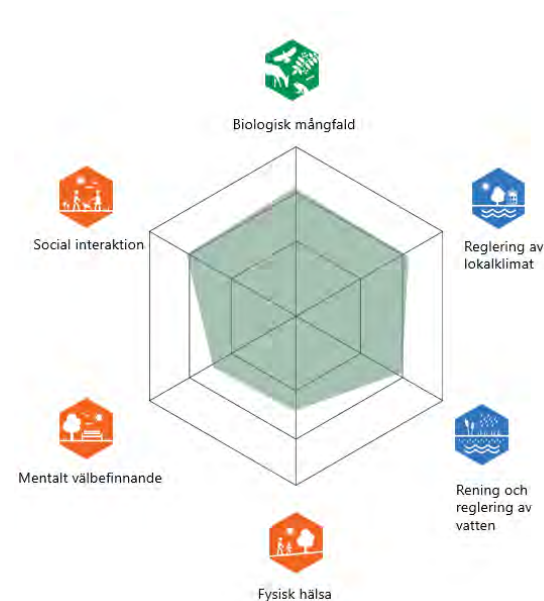
Reservatet erbjuder en tyst och fridfull miljö, där fågelkvitter och porlande vatten kan höras från vissa delar av området. Besökarna bjuds på naturskådespel i form av lekande öring, harr och flodnejonöga under hösten respektive våren i Hökesån och Pirkåsabäcken. Den västra delen av nyckelkodsområdet gränsar mot Jönköpingsbanan, vilket kan leda till bullerstörningar. Trots detta erbjuder miljön vid Spinnets en inbjudande plats för rekreation, avkoppling och en trivsamt upplevelse i natursköna omgivningar.

Social interaktion

Grönytan vid den torrlagda dammen är en populär mötesplats för förskolor, skolor och allmänheten för aktiviteter, lek och picknick.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 31: Genom att plantera blå ängsblommor kan man skapa en symbolik med den tidigare vattenspegeln vid Spinnnet. Blommorna kommer att gynna den biologiska mångfalden och stärka platsens historiska identitet. Eftersom området omfattas av skyddsföreskrifter behöver kommunen samråda med länsstyrelsen.

Nummer 33: Genom att plantera fler ädelträd och säsongsbloommande växter kan den biologiska mångfalden gynnas förstärkas.

Social interaktion

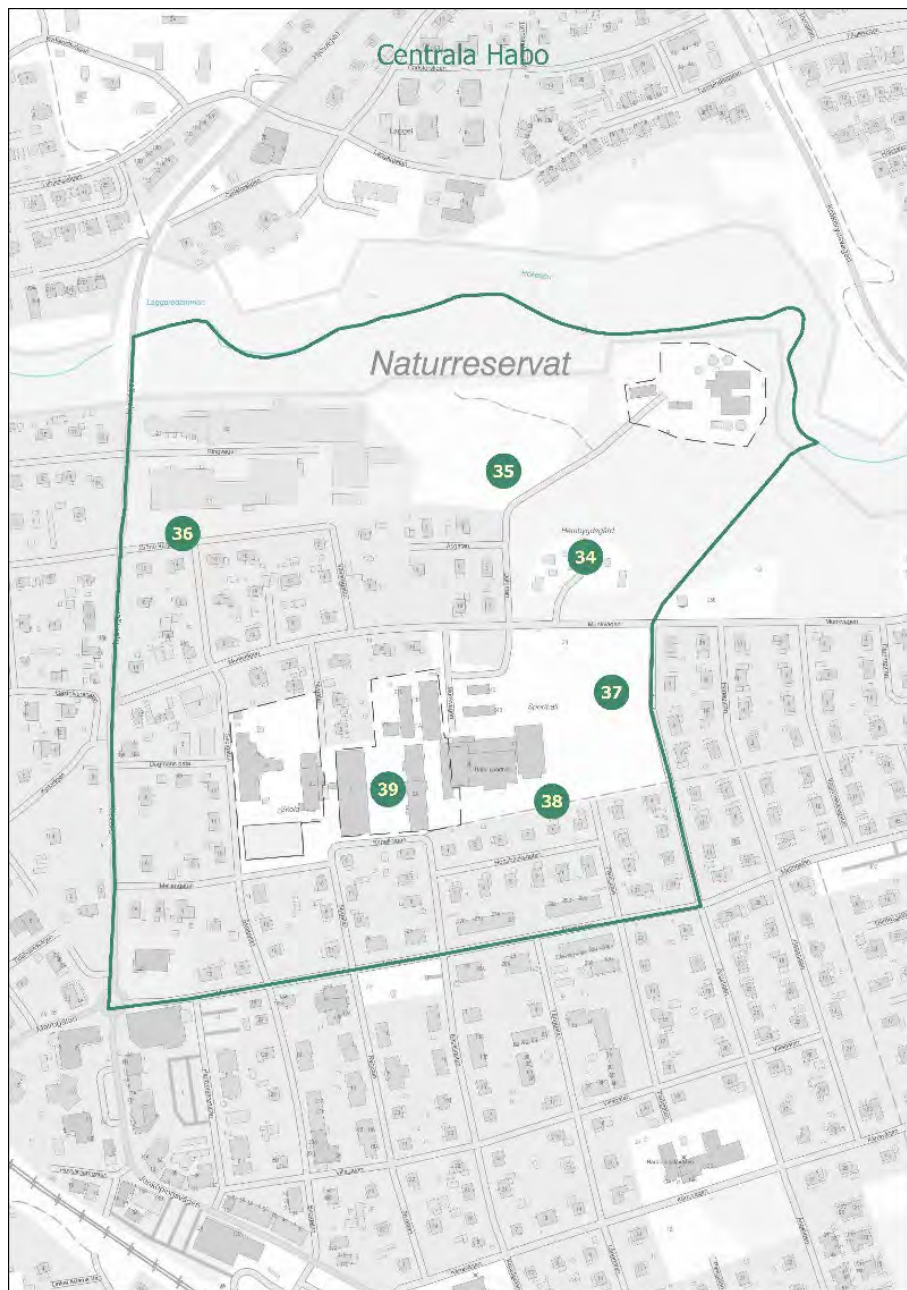
Nummer 31: Genom att skapa en inbjudande entré till Spinnnet och säkerställa en trygg trafikpassage över Tidaholmsvägen förbättras förbindelsen till Spinnnet och dammen. Genom ett antal enklare åtgärder kan Spinnnet kopplas ihop med uteklassrummet vid Hökesån (se nyckelkodsområde 1 Kyrkeryd nummer 4).

- Måla damm-muren med rödlistade fiskarter för att belysa hotade arter och skapa en koppling till naturcentret.
- Installera informationsskyltar om flora och fauna för att öka kunskapen om växt- och djurliv, inklusive rödlistade arter i Hökesån.
- Förbättra sittmöjligheter och grillplatser med funktionella möbler i hållbara material som integreras in i naturen.
- Skapa en inbjudande entré till naturcentret och säkerställ en trygg trafikpassage över Tidaholmsvägen för att förbättra förbindelsen till Spinnnet och dammen.

Dessa åtgärder skulle inte bara höja områdets värde som mötesplats utan också stärka Habo tätorts identitet. Förslagen är i linje med områdets skyddsföreskrifter och bidrar till att bevara och lyfta fram dess unika naturvärden.

Åtgärderna behöver samrådas med Länsstyrelsen.

6. Centrala Habo - hembygdens naturpark

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet omfattar ett större bostadsområde med huvudsakligen enbostadshus och ett fåtal flerbostadshus. Här finns två skolor, en anpassad grundskola, en sporthall, verksamheter, detaljhandel och en hembygdsgård med historiska byggnader. Området präglas av låg bebyggelsestryck och fler gällande detaljplaner. Enligt översiktsplanen planeras inga nya bostadsområden eller verksamhetsytor inom nyckelkodsområdet men att en fortsatt förtätning ses som möjlig och positiv.

Habo reningsverk ligger i den nordöstra delen av området, och en ny detaljplan har tagits fram för att öka kapaciteten och förbättra reningen. Detta innebär att cirka 4 000 kvadratmeter ny mark kommer att behöva tas i anspråk.

I den sydvästra delen av området finns en mindre yta som inte uppfyller kravet på 300 meters avstånd till en 5 000 kvadratmeter stor grönyta.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet omfattar flera naturtyper som lövskog, blandskog och ängsmark, alla med höga naturvärden. Hembygdsparken bidrar med viktiga ekosystemtjänster och angränsar till Musikparken (nyckelkodsområde 7). De södra delarna av området domineras av bostadsbebyggelse, vilket skapar barriärer för utveckling av gröna korridorer och för att stärka befintliga ekosystemtjänster. Dock bidrar befintliga trädgårdarna i området till ökad biologisk mångfald.

Skogen kring Hökesån består huvudsakligen av lövsumpskog och gransumpskog med höga botaniska värden. Här finns också gott om död ved, vilket gynnar svampar och insekter. Insektsrikedomen bidrar i sin tur till ökad närvaro av insektätande fåglar som hackspettar. Träd som faller ner i vattnet skapar gömställen för småfisk och insekter, och den döda veden tillför även mat till ekosystemet.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 34: Hembygdsparken rymmer äldre byggnader från 1600- till 1800-talet och gränsar till Musikparken. Parken präglas av grönytor med både finklippt gräs och långgräs, samt äldre ekar, en och björkar med inslag av rönn. Den omgivande skogen, som består av

ask, ek, lönn och bok, bidrar till den frodiga gröna miljön. Området har höga naturvärden, men dess begränsade storlek sätter gränser för dess utvecklingspotential.

Nummer 35: Koabacken är en vidsträckt äng, rik på hundkex, klöver, vallmo, prästkraze och timotej. Ängen omges av en skogsridda där säl, björk, lönn, gran och ask växer. Inom ängen finns även en pulkabacke. Området gynnar vilda pollinatörer och stärker ekosystemtjänsterna i området.

Nummer 36: En grön korridor med finklippt gräs och långgräs, samt björk, säl, lönn och rönn, löper parallellt med Gröna vägen. Korridoren främjar den biologiska mångfalden i området.

Nummer 37: En större grönyta med finklippt gräs, som har begränsat naturvärde.

Nummer 38: Längs gång- och cykelvägen finns en grön korridor med finklippt gräs, området har ett begränsat naturvärde.

Nummer 39: Hagabodaskolans utemiljö har ett fåtal träd, såsom körsbär och lönn. Gården erbjuder få ekosystemtjänster, då den huvudsakligen består av hårdgjorda ytor.

Reglering av lokalklimat

Området är klassat som översvämningsområde enligt skyfallskarteringen. Södra och centrala delar med tät bebyggelse behöver fler träd och grönområden, medan andra delar kan fördröja och rena dagvatten. Hagabodaskolan är utsatt för värme på grund av hårdgjorda ytor. Enligt SGI:s förstudie 2019 finns inga risker för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Alla fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, med Hökesån och Malmabäcken som mottagare. Genom att förbättra de naturliga lösningarna kan förbättra hanteringen och skydda både bebyggelse och miljö.

Fysisk hälsa

Kommunens markområde erbjuder flera fysiska aktiviteter som främjar hälsa och gemenskap. Det finns tre stycken hälsoslingor, gul, grön och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

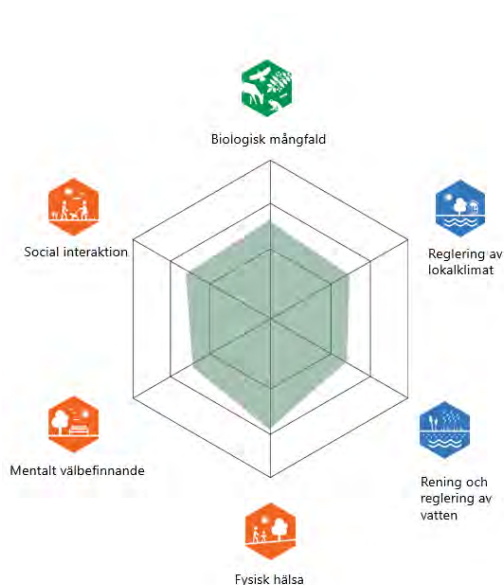
Hembygdsparken erbjuder naturupplevelse i historisk miljö. Vid Hökesån finns en fridfull plats med porlande vatten som förhöjer mentalt välbefinnande.

Social interaktion

I Hembygdsparken anordnas många sociala arrangemang. Parken har bänkar och bord strategiskt placerade för att främja gemenskapen för hela familjen. Koabacken är en populär plats för pulkaåkning.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 34: En sammanslagning av Hembygdsparken och Musikparken (som ligger i nyckelkodsområde 7) till en större naturpark kan öka både biologisk mångfald och rekreationsmöjligheter. Se nyckelkodsområde 7 för mer information.

Nummer 37 och 38: Plantera lövträd som körsbär, rönn, lönn, björk, kastanj, lind och ek, samt så ängsblommor på vallen och placera död ved för att gynna vilda pollinatörer och stärka ekosystemtjänsterna i området. Nedanför vallen mot gång- och cykelvägen kan det anläggas ytor för fördröjning av dagvatten. Detta kan utformas som ett slingrande grunt dike kantat med vegetation.

Social interaktion

Nummer 34: En sammanslagning av Musikparken och Hembygdsparken till en större naturpark skulle kunna främja den social interaktionen, se nyckelkodsområde 7.

Nummer 35: Bord, sittplatser och grillplatser kan anläggas för att skapa en naturlig mötesplats, med placering nära pulkabacken för god överblick och trygghet för både barn och vuxna.

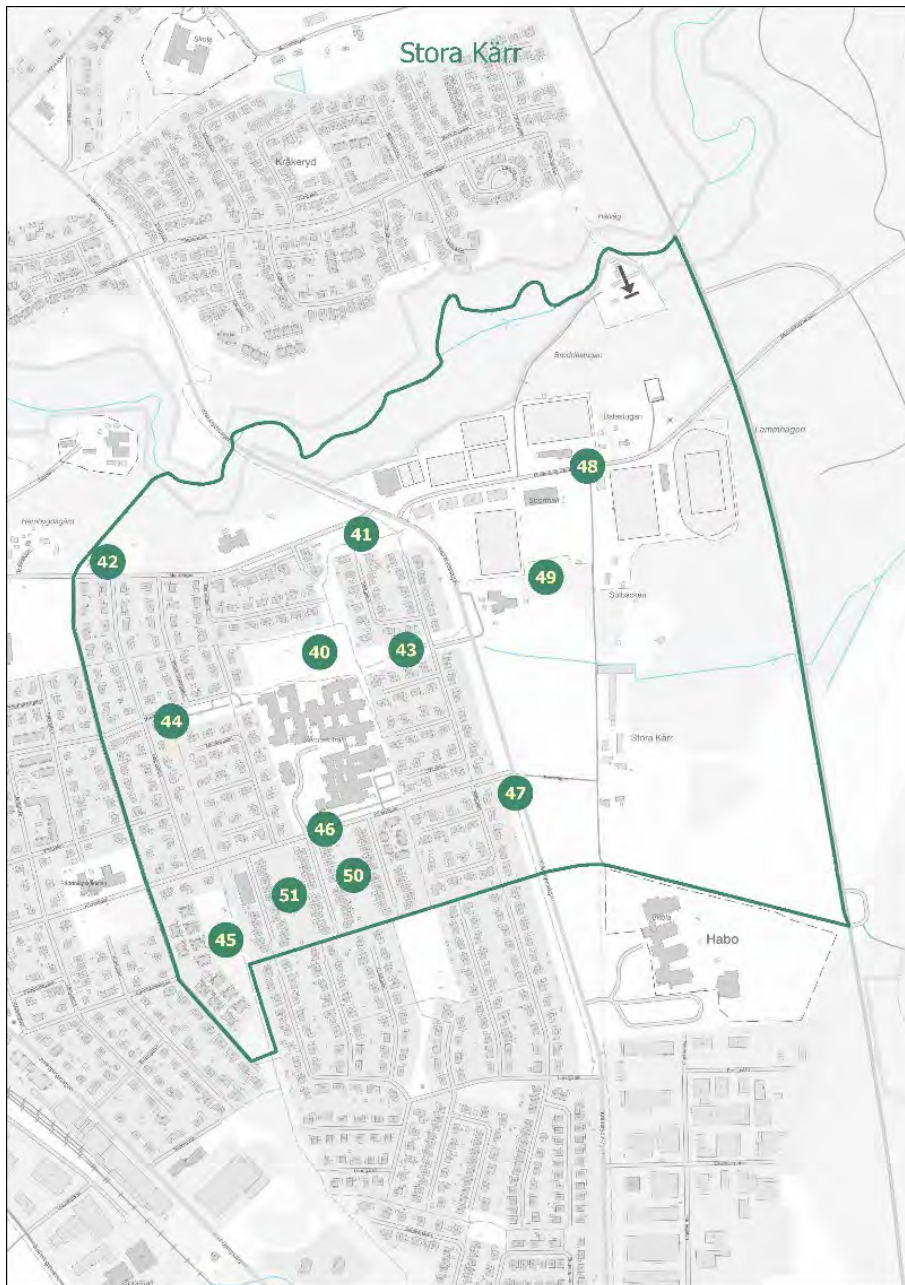
Nummer 37 och 38: För att skapa naturliga mötesplatser kan det placeras sittplatser och bord i området.

Nummer 39: Sittmöjligheter tillsammans med högre träd nära mötesplatserna och perennrabatter, skulle höja det estetiska värdet och skapa sociala rum på skolgården. Samtidigt bör överblick och trygghet bevaras. Större hammockar i naturmaterial kan främja gemenskap och rörelse på skolgården.

Reglering av lokalklimat

Nummer 39: För att minska solens och dagvattnets påverkan samt förbättra det estetiska värdet kan kommunen plantera träd som körsbär, oxel, rönn och blommande buskar. Dessa växter skapar skugga, främjar ett bättre mikroklimat och höjer skolgårdens estetiska kvalitet. Detta ökar även den biologiska mångfalden.

7. Stora Kärr - utflyktslek miljö med tema vatten

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består främst av enbostadshus, med några parhus och flerfamiljshus. I området finns vårdcentrum, två förskolor, en kyrka och några få verksamheter. Det finns flera gällande detaljplaner för nyckelkodsområdet. I nordöstra delen ligger Slättens idrottsplats.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet erbjuder ett varierat landskap med blandskog, lövskog, barrskog och åkermark, vilket ger höga naturvärden. Hökesån - Habo naturreservat bidrar till den biologiska mångfalden, där lövskogen bland annat består av ek, körsbär, fågelbär, asp, lönn och säl, samt al i de blötare partierna. Reservatet förvaltas av kommunen. En större barrskog, dominerad av tall börjar vid Slättens idrottsplats och fortsätter ner mot Munkaskog.

Bostadsområdena inom nyckelkodsområdet omges av gröna korridorer som kopplas samman för att stärka ekosystemtjänsterna. De befintliga trädgårdarna bidrar också till den biologiska mångfalden. Hökesån är ett viktigt vattendrag som erbjuder uppväxtmiljö för flera av Vätterns fiskarter. Malmabäcken rinner genom centrala Habo, där den delvis är kulverterad och har ett lägre naturvärde, men längs bäcken växer ändå intressanta växter.

Naturområde på allmän platsmark

Nummer 40: Ett större parkområde med lekredskap och träd, där glasbjörk dominerar, med inslag av ek och lönn. Kommunen planerar att utveckla en mer omfattande utflykts- och lekmiljö för att öka områdets attraktivitet och tillgänglighet.

Nummer 41: En trädallé av lind, poppel och körsbär löper parallellt med Munkvägen.

Nummer 42: Musikparken består av en öppen gräsyta med finklippt gräs och lekredskap som kommunen planerar att utveckla. Området omges av tät, frodig skog bestående av ek, lönn, al, rönn, bok, ask och alm. Den begränsade ytan påverkar parkens funktionalitet och upplevelse.

Nummer 43: En grön korridor med finklippt gräs löper parallellt med gång- och cykelvägen och har begränsade naturvärden. I den norra delen rinner ett vattendike som hanterar dagvatten och är rikt på rönn, sälg och fågelbär, vilket främjar biologisk mångfald.

Nummer 44: En grön korridor består av finklippt gräs och ger en lummig atmosfär tack vare den frodiga växtligheten i de intilliggande trädgårdarna. I den norra delen finns pelarträd som bidrar till områdets rekreativvärde.

Nummer 45: Grönområdet består av trädslag som ek, björk, rönn, sälg och asp. Området utgör en värdefull biotop som berikar det lokala ekosystemet.

Nummer 46: Trädallén längs Kärrsvägen, bestående av lind, ek och lönn, behöver delvis förnyas med nya lövträd och fungerar som en viktig grön korridor i området.

Nummer 47: En nyligen planterad lindallé längs Kråkerydsvägen främjar den biologiska mångfalden och skapar en trivsamt inramning till villatomterna.

Nummer 48: Slätten idrottsområde består av öppna ytor med finklippt gräs och omges av en skogsridå med både löv- och barrskog.

Nummer 49: Ett mindre skogsparti, där en stolplada med grillmöjlighet finns tillgänglig. Området präglas av blandskog med trädslag som rönn, björk, tall, gran och ek, vilket främjar den biologiska mångfalden.

Nummer 50 och 51: Två större gröna korridorer löper parallellt mellan bostadsområdet, båda bestående av finklippt gräs. I den södra delen växer stora ekar och aspar som gynnar den biologiska mångfalden, medan den norra delen erbjuder en öppen gräsyta som främjar rekreation i området.

Reglering av lokalklimat

Detta nyckelkodsområde påverkas av klimatförändringar och är klassat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Marken bakom vårdcentralen är mycket sankt och kan ge översvämnings. Kärrs vårdcentrum och Slättens idrottsområde är känsliga för värme på grund av få träd och begränsad skugga. Träd och vegetation hjälper till att sänka temperaturer och förbättra livsmiljön för människor och djur. Enligt SGI:s förstudie 2019 finns inga risker för ras eller skred i området.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Samtliga befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Hökesån och Malmabäcken fungerar som recipienter. Kommunens grönytor och skogsområden spelar en avgörande roll för infiltrering och reglering av dagvattnet. Genom att stärka de naturliga lösningarna kan vi effektivt hantera dagvattnet och skydda både bebyggelse och miljö.

Fysisk hälsa

På Slätten i Habo finns en stor idrottsplats som erbjuder stort utbud inom olika sporter och som drivs av olika föreningar. Här erbjuds aktiviteter för alla åldrar, vilket gör platsen attraktiv för hela familjen. Musikparken har rymliga grönytor för bollspel och lek, medan Vårdcentrums lekmiljö har lekredskap och öppna ytor för barnens aktiviteter.

Det finns fyra stycken hälsoslingor, blå, grön, gul och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

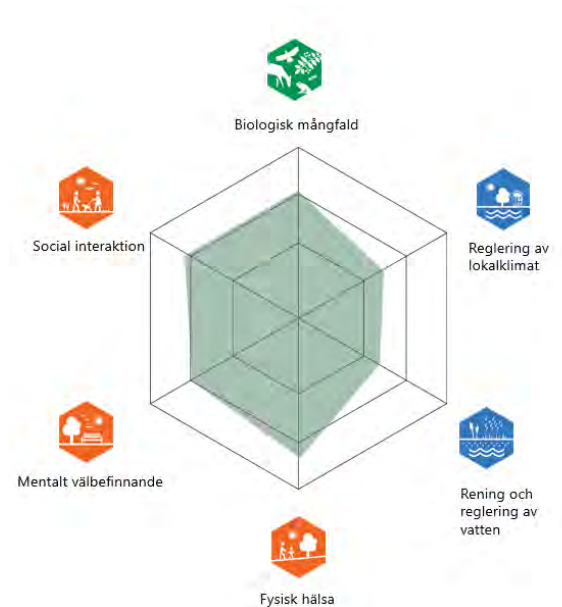
Skogen vid Musikparken erbjuder en lugn atmosfär med fågelsång och vackra lövträd, perfekt för promenader och stilla stunder. Musikparkens öppna ytor ger utrymme för picknickar och aktiviteter i naturen. Grönområdet nära Kärrs förskola främjar också rekreation och välbefinnande. Slättens idrottsområde, med möjligheter till fysisk aktivitet, bidrar till ökat fysiskt och mentalt välbefinnande.

Social interaktion

Slätten, Musikparken och parken bakom vårdcentrum fungerar som viktiga mötesplatser för människor i alla åldrar. Dessa parker spelar en avgörande roll i att stärka banden mellan generationer och skapar naturliga och inbjudande miljöer för socialt samspel.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 40: Plantera perenna rabatter samt träd och buskar som inte bara är vackra utan också bidrar till höga naturvärden och stödjer pollinering under olika årstidsväxlingar.

Nummer 42: En sammanslagning av Musikparken och Hembygdsparken till en större naturpark skulle inte bara främja den biologiska mångfalden utan även erbjuda utökade möjligheter till rekreation. Genom att plantera fler lövträd, buskar och ängsgräs kan naturvärdet i området höjas och skapa en ännu mer inbjudande miljö för avkoppling och naturupplevelser.

Nummer 41, 43, 44 och 46: Plantera fler lövträd för och skapa gröna korridorer som förbättrar mikroklimatet.

Social interaktion

Nummer 40: Vid anläggningen av lekmiljön vid vårdcentralen bör kommunen skapa inspirerande och generationsöverskridande miljöer som inbjuder till både rekreation och aktiviteter. Eftersom både äldreboendet och högstadiet ligger i närheten är det viktigt att involvera såväl äldre som ungdomar i utformningen, exempelvis genom dialogmöten och enkätundersökningar. Gungsoffor kan till exempel bidra till gemenskap och möten mellan olika generationer.

Nummer 42: För att främja social integration och förbättra upplevelsen i den framtida naturparken föreslås följande åtgärder:

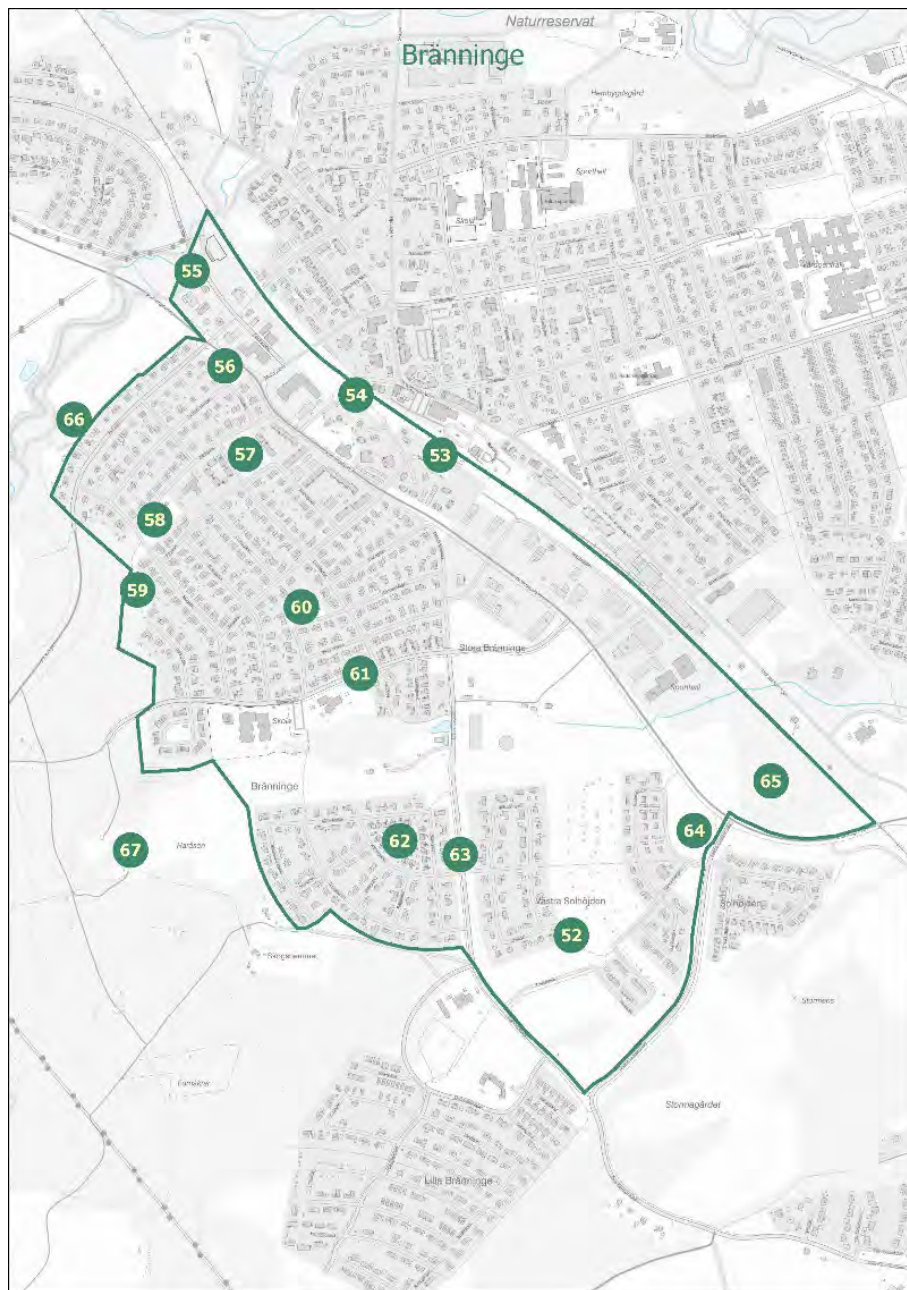
- Trädgårdscafé: Skapa en mötesplats för besökare.
- Tillgänglighetsanpassade gångstigar: Bredare stigar med spänger för ökad tillgänglighet.
- Ny musikscen och dansbana: Ersätt musikpaviljongen för större kultur- och dansevenemang.
- Informationsskyltar: Placera skyltar om lokal historia i samarbete med Hembygdsgården.
- Förbättrad belysning: Integrera belysningen med Hembygdsparkens design.
- Naturlig hinderbana i skogen: En rolig och utmanande bana för alla åldrar.
- Djurspår: Spår för gemensam aktivitet där barn och vuxna kan gissa djurens spår.
- Förlängd gårdsgård: För att rama in den framtida naturparken.

Rening och reglering av vatten

Nummer 40: Kommunen bör överväga att anlägga multifunktionella ytor som kan hantera dagvatten. Eftersom området är utpekad som riskzon för översvämning föreslås det att översvämningsytor integreras i den framtida utflykts- och lekmiljön. Kommunen bör även skapa vattenspeglar i parken för att förbättra lokalklimatet och öka rekreationsvärdet.

Nummer 42: För att effektivt hantera det dagvatten som rinner genom parken och utnyttja det som en resurs, kan kommunen anlägga ett öppet slingrande dagvattendike som kan bidra till ett bättre lokalklimat och en naturlig dagvattenavledning.

8. Bränninge - utflyktslekmiljö Solparken

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, men här finns även kedjehus, parhus och flerfamiljshus. Området rymmer en grundskola, två förskolor, ett gruppböende och ett mindre industriområde. Flera detaljplaner är aktuella och exploateringsstrycket är högt. I

översiktsplanen är två centrala områden föreslagna för bostadsbebyggelse.

Nyckelkodsområdet avgränsat av Jönköpingsbanan, vilket medför en viss bullerstörning.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet utgör en värdefull del av det lokala landskapet och omfattar betes- och jordbruksmark samt ett mindre skogsområde. Den nyetablerade bostadsbebyggelsen och de nyligen anlagda trädgårdarna har hittills haft begränsad påverkan på den biologiska mångfalden. Däremot bidrar de gröna korridorerna med lövträd till att förbättra mikroklimatet och stärka ekosystemtjänsterna.

Området angränsar till större skogspartier, bestående av både blandskog med gran och tall samt ängsmark. Denna variation i naturtyper höjer områdets samlade naturvärden och främjar rekreationsmöjligheter. Ängsmarken är särskilt viktig för pollinatörer och bidrar därmed till den biologiska mångfalden.

Bränningebäcken sträcker sig från OK-Gränsen friluftsområde ner mot Bränninge Gård, vidare längs Bagaregatan och vidare mot Kärrs industriområde. Även om bäcken inte uppvisar särskilt höga biologiska värden generellt, fungerar den som en viktig livsmiljö för groddjur.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 52: Solparken är en större utflyktslekpark där perenner som stäppsalia, kransveronika, höstanemoner samt trädslag som lönn, kopparhäggmispel och bergtall har planterats. Lökväxter som gynnar vilda pollinatörer har också satts. När området har vuxit till sig kommer det att bli en värdefull resurs för både natur och människor, och skapa en ännu mer attraktiv miljö för rekreation och samvaro.

Nummer 53: Stationsparken rymmer stora uppvuxna träd som lind och lönn och rustades upp 2025. Nya träd som körsbär, näverhägg, bergsek och hästkastanj har planterats för att förnygra beståndet. Här finns även den sällsynta habomaskrosen, ängsytor samt en större

perennplantering med prydnadsbuskar. Blommande perenner och tidigblommande träd, som körsbärsträd, gynnar parkens pollinerande insekter.

Nummer 54: Ett grönt stråk med lummiga lövträd som björk, asp och tall skapar en inbjudande atmosfär. Längs gång- och cykelvägen finns lökväxter, urnor med sommarblommor samt insektshotell, fågel- och fladdermusholkar, vilket främjar biologisk mångfald och ökar rekreativt värde i området.

Nummer 55: Området vid Hökesån ligger inom naturreservatet här finns friväxande naturskog med trädslag som ek, sälg, rönn och lönn, vilket ger höga naturvärden.

Nummer 56: En rymlig grönyta med nyplanterade körsbärsträd, häggmistel och lind, som när de vuxit till sig kommer att bli en värdefull tillgång för området och skapa en vacker, grönskande miljö.

Nummer 57: En grönyta som domineras av björk och ek. Träden ger en naturlig skugga och försänkningar i marken ger förutsättningar för en naturlig fördröjning av dagvatten. Det finns en blandning av finklippta gräsytor och områden med långgräs mellan träden.

Nummer 58: Ett långt grönt stråk med större alar, björkar, ekar och ett vattendike sträcker sig längs Bäckgatan och förbättrar mikroklimatet i området.

Nummer 59: En grön korridor med finklippt gräs på ena sidan och en skogsridå av asp, björk, sälg och körsbär på andra sidan skapar höga naturvärden och en grönskande atmosfär.

Nummer 60: Hermansvägens lek miljö består av lekredskap omgiven av finklippt gräs, inramad av buskar samt stora björkar och rönn, vilket ger en naturnära känsla. Planen är att utveckla lek miljön till en områdeslek miljö i framtiden.

Nummer 61: En allé med kastanjträd längs Skyttevägen bidrar till att förbättra mikroklimatet i området och gynnar den biologiska mångfalden.

Nummer 62: Klövergatans lek miljö har en mindre grönyta med finklippt gräs och lekredskap. Lek miljön planeras att avvecklas, men grönytorna bevaras för fortsatt användning.

Nummer 63: En grön korridor med finklippt gräs med begränsat naturvärde sträcker sig från Bränningegård via Anders Larssons väg ner till Bränningeleden.

Nummer 64: Ett grönområde med nyplanterade trädslag som lärk, ek, körsbär, al och poppel. Det finns även en pulkabacke och ett torrlagt dagvattenmagasin med finklippt gräs. När området har vuxit till sig blir det en värdefull resurs i området.

Nummer 65: Ett större grönområde med en skogsdunge av gamla ekar och intilliggande beteshage. Här finns betande djur som främjar biologisk mångfald och höjer naturvärdena. Grönområdet är privatägt.

Utanför nyckelkodsområdet – Naturområden på allmän platsmark

Nummer 66: En större grönya med ängsmark omges av en lummig trädridå bestående av björk, hassel, fläder och al som sträcker sig längsmed Hökesån som har höga naturvärden och bidrar till rekreationsmöjligheter. Området ligger i en naturlig sänka som gör att grundvattennivån ligger högt och gör delar av marken lite sank. Området närmast Bränningeleden är detaljplanerat som en idrottsplats.

Nummer 67: Friluftsområdet OK-Gränsenstugan består av en större blandskog med dominans av tall och gran, samt inslag av björk, rönn, asp och sälg, vilket bidrar till att höja naturvärdena. Stora delar av området är privatägt och är ett populärt friluftsområde.

Reglering av lokalklimat

Kommunens mark inom nyckelkodsområdet påverkas av klimatförändringar. Två större fördröjningsmagasin och en mindre dagvattendamm har anlagts för att avlasta nedströms. Området är klassat som översvämningskänsligt enligt kommunens skyfallskartering. De träd och den vegetation som planterats i området bidrar till att sänka sommartemperaturerna samt förbättra den lokala livsmiljön, särskilt i närheten av dammarna. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i område.

Samtliga befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Bränningebäcken fungerar som recipient och vidare leder vattnet nedströms till Malmabäcken.

Kommunens gröna och skogliga områden spelar en avgörande roll i infiltreringen och regleringen av dagvattnet. Dessa områden bidrar till att förebygga översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Kommunens markområde erbjuder många möjligheter för fysiska aktiviteter. Vid Hermansvägen finns en lekmiljö för yngre barn, medan Solparken erbjuder många olika aktiviteter för barn och ungdomar, såsom fotbollsplan, klätterväggar och streetbasket.

Det finns två stycken hälsoslingor, blå och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#).

OK-Gränsen, nära nyckelkodsområdet, har motionsspår för gång, cykling och ridning, samt elljusspår för skidåkning vintertid. För mer information, besök kommunens webbplats.

Mentalt välbefinnande

Utanför området, vid OK-Gränsenstugan, finns närheten till natur med grillmöjligheter och promenadstråk i skogen som kan bidra till lugn och rekreation.

Efter ombyggnationen av stationsparken kommer vackra gröna stråk med lövträd, buskar och perennrabatter att erbjudas i ett centralt läge.

Social interaktion

På Bränninge finns stora möjligheter till social integration, tack vare områdets två lekmiljöer. Särskilt utflyktsmiljön Solparken, som är utformad som ett familjevänligt

utflyktsmål, erbjuder rymliga ytor för picknick och grillning. Här finns även väderskydd för både skugga och regn, samt en offentlig toalett.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 62: Plantering av lövträd och buskar som gynnar den biologiska mångfalden och blommor vid olika tider på året skulle stärka ekosystemtjänsterna på lokal nivå och berika den naturliga miljön.

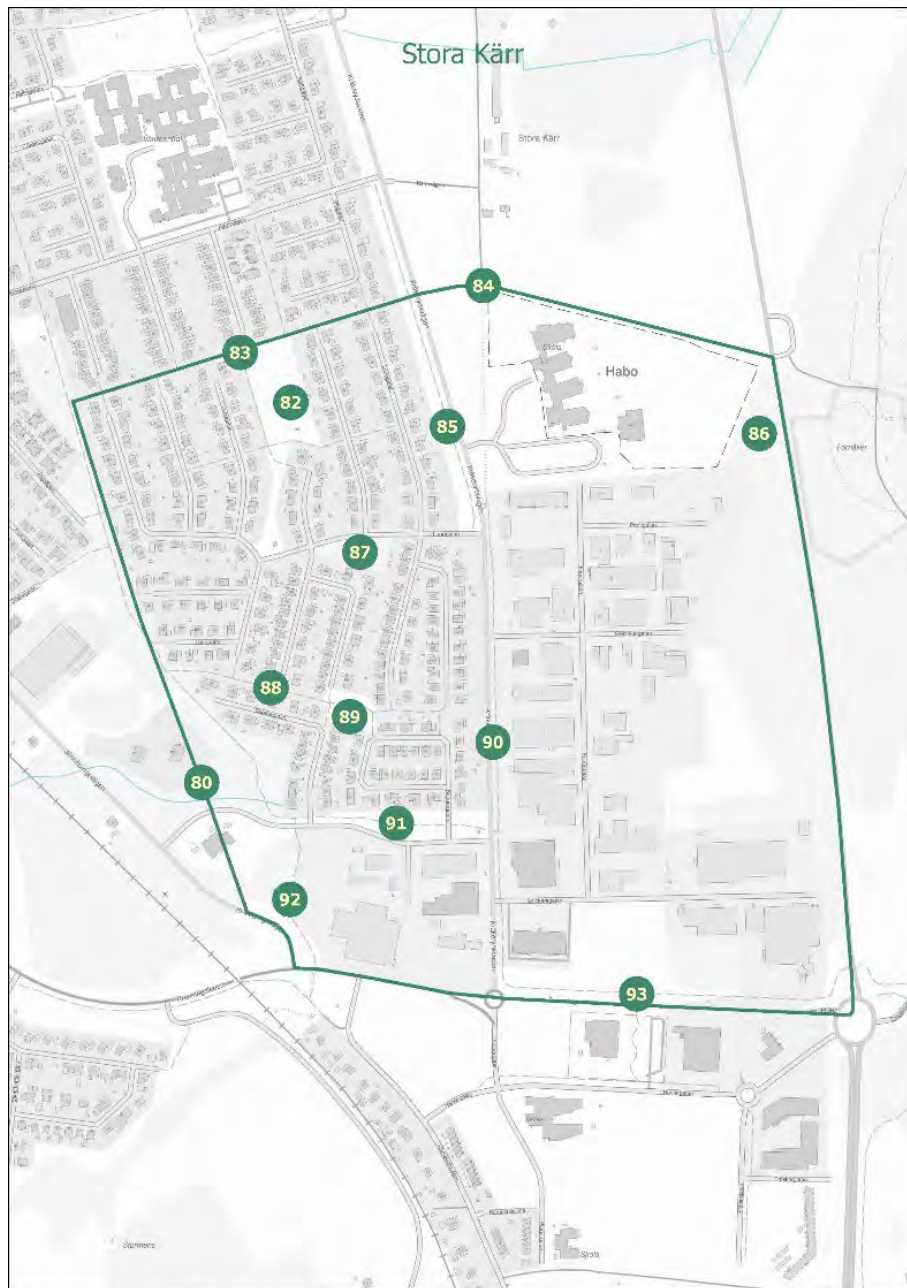
Nummer 63: En längre trädallé, bestående av ek, bok, lind och lönn, från Bränninge Gård via Anders Larssons väg ner till Bränningeleden, skulle både främja den biologiska mångfalden och förbättra mikroklimatet i området.

Rening och reglering av vatten

Tre dagvattendammar har anlagts på Västra Solhöjden med fokus på funktionalitet. Damarna bör utvärderas för att se om de kan bli positiva inslag i landskapet och

samtidigt förbättra både naturvärden och rekreation, utan att förlora sin funktion. Det är också viktigt att granska hela avrinningsområdet för Bränningebäcken. Genom att inspireras av naturens egna lösningar kan både funktion och utformning optimeras, vilket kan förbättra de befintliga dammarna och ge möjlighet att anlägga nya lösningar för dagvattenhantering.

9. Centrala Habo - Stationsområdet

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, med några få flerbostadshus. Här finns även en förskola, kyrka och räddningstjänst. I området återfinns kontor, detaljhandel och lager, vilket ger ett brett och varierat serviceutbud. Flera detaljplaner gäller för området. Jönköpingsbanan löper längs den västra kanten och orsakar viss bullerstörning.

Vid stationsområdet (nummer 68) planeras en ny detaljplan, vilket kan komma att påverka områdets framtida utveckling.

I den nordvästra delen av nyckelkodsområdet har bostadsområdena inte tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan hinder.

Biologisk mångfald

Det här nyckelkodsområdet har få naturtyper och erbjuder färre ekosystemtjänster än närliggande nyckelkodsområden. Området innehåller flera små grönytor och trädalléer, men bostadsbebyggelsen skapar barriärer som hindrar utvecklingen av sammanhängande gröna strukturer som skulle kunna stödja den biologiska mångfalden. Vitsippeskogen är särskilt värdefull på grund av sin lundartade miljö och den naturrika, fuktiga marken. Bränningebäcken spelar en viktig roll och bäcken mynnar ut i Malmabäcken, som i sin tur leder ut i Vättern. Trots att bäckarna inte har höga naturvärden, utgör de viktiga livsmiljöer för bland annat groddjur.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 68: Stationsområdet består av flera klippta gräsytor. Längs Jönköpingsvägen löper en trädrad med ekar, och mellan Stationsgatan och Jönköpingsvägen finns en mindre björkdunge. Vid busstorget finns även säsongsplanteringar som bidrar till en grönare miljö.

Nummer 69: En större rabatt med bland annat ölandstok, benved, spirea och rönträäd, som har ett begränsat biologiskt värde.

Nummer 70: En trädallé av lindar och körsbärsträd sträcker sig längs Jönköpingsvägen, där perennerna nävor och salvia blommar under träden. Blomsterarrangemang placeras ut under större delen av året, vilket tillsammans stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 71: Två säsongsanpassade rabatter med lökar och sommarblommor. Rabatterna innehåller även hortensia och stamsyren, vilket bidrar till ekosystemtjänster.

Nummer 72: En grön korridor med långgräs längs gång- och cykelvägen samt banvallen har ett begränsat biologiskt värde.

Nummer 73: En trädallé med körsbärsträd och lindar längs med Malmgatan, skapar en grön korridor och höjer naturvärdet i centrum.

Nummer 74: Körsbärsträd, vårlökar och en grönyta med finklippt gräs, samt ampelstativ med säsongsbetonade växter, bidrar till att höja det biologiska värdet i centrumrondellen.

Nummer 75: En kort trädallé bestående av fem lindar bidrar till ett bättre mikroklimat.

Nummer 76: Malmgatans lekmiljö har lekredskap omgivna av finklippt gräs, konstgräs och träd som körsbär och lind. Konstgräset påverkar den biologiska mångfalden negativt.

Nummer 77: Ett grönområde med finklippt gräs, präglad av stora träd som kraftiga oxlar, lindar och mindre rönnar stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 78: Ett grönområde med finklippt gräs, där björk och ek växer bidrar till att höja naturvärdet i området.

Nummer 79: Hjortaparkens lekmiljö har lekredskap, finklippta gräsytor och gränsar till en skogsdunge med ekar och björkar. Vitsippor och ormbunkar i markvegetationen stärker ekosystemtjänsterna. Kommunen planerar att utveckla delar av området till en större lekmiljö.

Nummer 80: Vitsippskogen består av ek, rönn, björk, al, hassel, fläder och asp, samt en markvegetation med bland annat vitsippor och vätteros. Skogen har högt naturvärde.

Nummer 81: Ett större skogsparti med orörda lövträd med bland annat al, asp och ek stärker ekosystemtjänsterna i området.

Reglering av lokalklimat

Kommunens mark i nyckelkodsområdet påverkas av klimatförändringar och är klassat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Det finns även en privatägd dagvattendamm i området. De planterade träden och vegetationen hjälper till att sänka sommartemperaturer och förbättra livsmiljön runt bebyggelsen. Enligt SGI:s förstudie 2019 finns inga risker för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Bränningebäcken och Malmabäcken fungerar som recipienter och leder vattnet vidare till Vättern. Kommunens gröna ytor och skogsområden spelar en viktig roll genom att infiltrera och reglera dagvattnet, vilket bidrar till att förebygga översvämningsar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Kommunens markområde erbjuder möjligheter för fysiska aktiviteter. Det finns två stycken hälsoslingor, röd och gul, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#). De båda lekmiljöerna i nyckelkodsområdet erbjuder fysisk aktivitet för yngre barn.

Mentalt välbefinnande

Vitsippskogen bjuder på fågelkvitter, porlande vatten och en stillsam atmosfär. Kommunens blomsterarrangemang i centrum under vår, sommar och höst bidrar till ökat välbefinnande och rekreation.

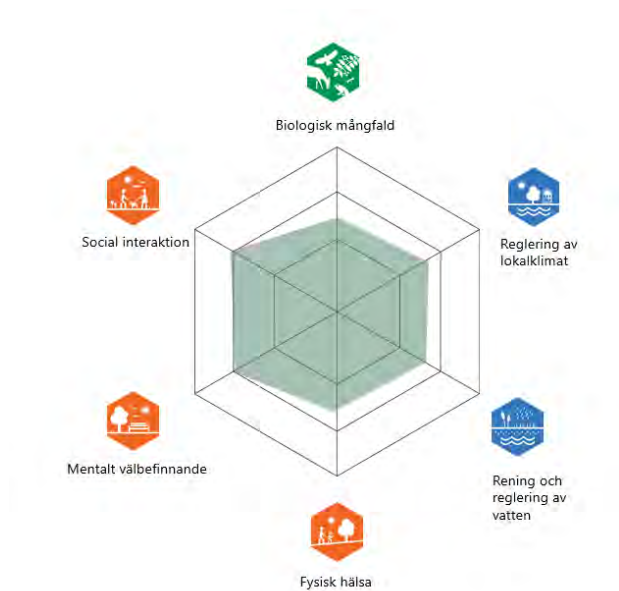

Social interaktion

I centrum finns naturliga mötesplatser med utomhusschackspel samt bänkar och bord, strategiskt placerade för att skapa trivsel. De två lekmiljöerna skapar naturliga mötesplatser

för familjer med yngre barn. Stationsparken är en naturlig mötesplats för resande och många sittplatser finns i form av sittmurar.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald.

Nummer 69: Ta bort det befintliga staketet och föryngra växtligheten i rabatten med växter som främjar biologisk mångfald och ökar trivseln i området.

Nummer 72: Så ängsfrön längs järnvägsbanken för att öka den biologiska mångfalden och ge allmänheten möjlighet att plocka vackra ängsblommor.

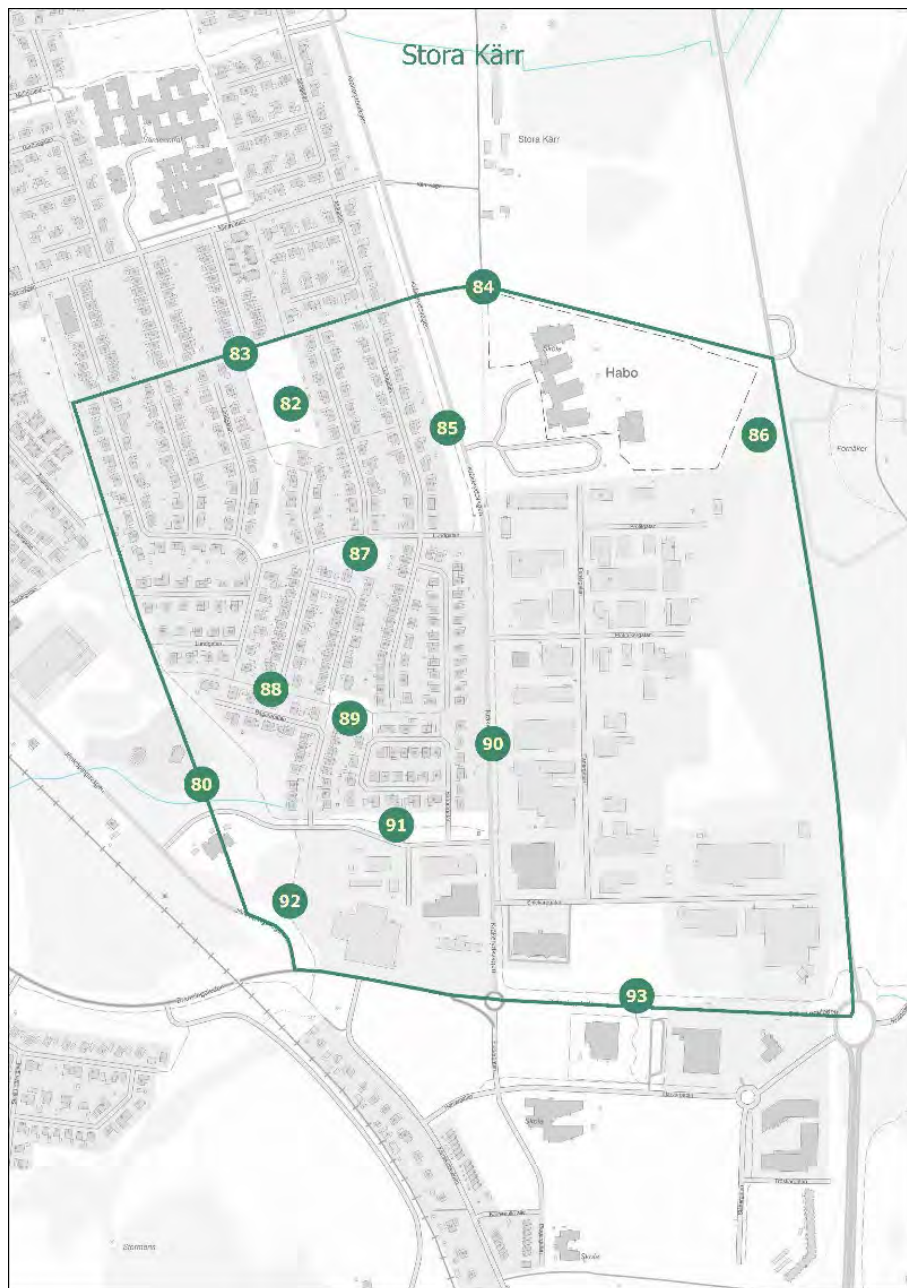
Nummer 76: Plantera fler lövträd och buskar för att avskärma lekområdet, samt att konstgräs ersätts med naturliga material. Detta höjer naturvärdet och skapar en mer trivsamt miljö.

Nummer 79: Plantera fler lövträd, buskar och perennrabatter för att stärka ekosystemtjänsterna och öka trivseln i området.

Social interaktion

Nummer 79: Skapa sittplatser, bord och grillplats för att främja social interaktion.

10. Stora Kärr - Lundgatans temalekmiljö

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, men rymmer även verksamheter som grundskola, industri och partihandel. Området har ett lågt bebyggelsetryck och omfattas av flera detaljplaner. Enligt översiktsplanen är ett mindre område i den norra delen föreslagen för ny bostadsbebyggelse. Längs områdets östra gräns löper länsväg 195, vilket medför viss bullerstörning.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter, belägna inom ett gångavstånd på 300 meter utan större hinder.

Biologisk mångfald

Detta nyckelkodsområde har färre naturtyper än de närliggande områdena, men omfattar ändå viktiga ekosystem, såsom lövskog och blandskog. Området innefattar också sammanlänkade gröna korridorer med trädalléer, vilket bidrar till att stödja och främja den biologiska mångfalden. Det befintliga industriområdet utgör en barriär som begränsar utvecklingen av biologisk mångfald.

Bostadsområdena inom nyckelkodsområdet omges av rymliga trädgårdar som ytterligare stärker mångfalden och erbjuder livsmiljöer för olika arter.

Området gränsar till både jordbrukslandskap och lövskog, som båda är viktiga för ekosystemtjänster. Bränningebäcken, som har ett relativt lågt naturvärde, mynnar i Malmabäcken, vilken i sin tur leder ut i Vättern. Trots de begränsade naturvärdena utgör bäckarna viktiga livsmiljöer för växter som trivs i fuktiga miljöer.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 82: Lundgatans lekmiljö rymmer stora, öppna grönytor med finklippt gräs, lekredskap, pulkabacke, bandyrink och fotbollsplan. Trädbeståndet är glest, men området pryds av ett fåtal ståtliga ekar, björkar, rönnar och körsbärsträd, vilket skapar en naturnära atmosfär.

Nummer 83: En trädallé bestående av björk och ek sträcker sig längs gång- och cykelbanan. Denna allé kopplas samman med flera andra gröna korridorer i området, vilket stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 84: En äldre trädallé bestående av bland annat ask, ek och lönn pryder området. Denna trädallé är belägen på privat mark.

Nummer 85: En grön korridor med finklippt gräs och en trädallé av lind sträcker sig längs Kråkerydsvägen vilket förbättrar mikroklimatet.

Nummer 86: En rymlig finklippt gräsyta med sittplatser och grillmöjligheter mynnar ut i en bokdominerad blandskog med höga naturvärden. Tillsammans skapar gräsyterna och blandskogen ett grönt stråk längs länsväg 195 och bidrar till minskat trafikbuller.

Nummer 87: Ett grönområde med finklippt gräs och långgräs, där al, asp, sälg, glasbjörk och ek dominerar, medan fläder förekommer som ett inslag. Området fungerar som en grön avskärmning och bidrar till att stärka den lokala biologiska mångfalden.

Nummer 88: En trädallé av björk och ek kopplar samman flera gröna korridorer i området, vilket stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 89: En mindre lekmiljö med få lekredskap, omgiven av finklippt gräs och träd, där ek och björk dominerar. Kommunen planerar att utveckla lekmiljön framöver.

Nummer 90: En grön korridor med finklippt gräs och trädallé bestående av lind, och lönn, som bidrar till att stärka den biologiska mångfalden.

Nummer 91: En grön korridor med finklippt gräs, långgräs och stora alar och björkar som ökar lummigheten. Ett parallellt vattendike höjer naturvärdet.

Nummer 92: En skogsdunge dominerad av ek, al, björk och hassel, med fuktig mark och rik växtlighet som vitsippor. Grönområdet stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 93: Grönstråket, med en kort allé av rönn, mynnar ut i ett skogsparti bestående av bland annat björk, ek och lönn, vilket höjer naturvärdet.

Reglering av lokalklimat

I detta område står kommunen inför stora utmaningar på grund av det förändrade klimatet. Området är klassat som översvämningsområde enligt kommunens kartläggning av skyfall.

De låglänta markområdena vid Kärrs industriområde, Bagaregatan och Alléskolan är särskilt utsatta för översvämningar. I den nordöstra delen av Vitsippsparken finns ett mindre dagvattenmagasin som hjälper till att ta hand om dagvattnet.

Träd och annan vegetation i området är viktiga för att motverka effekterna av klimatförändringar. De sänker temperaturen under sommaren och jämnar ut temperaturvariationer, vilket gör miljön bättre för människor, växter och djur.

Enligt en förstudie från Statens geotekniska institut (SGI) 2019 finns det inga risker för ras eller skred i området.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Alla befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Malmabäcken fungerar som recipient.

Kommunens gröna och skogliga områden spelar en avgörande roll för infiltrationen och regleringen av dagvattnet. Dessa naturområden hjälper till att förebygga översvämningar, erosion och torka. Genom att stärka och vårda dessa naturliga lösningar kan vi effektivt hantera dagvattnet och samtidigt skydda både bebyggelsen och den omgivande miljön.

Fysisk hälsa

Två lekmiljöer för yngre barn främjar både fysisk aktivitet och social interaktion.

Blandskogen (nummer 86) är populär för discgolf, och nyckelkodsområdet erbjuder även plats för spontanlek och fotboll.

Det finns tre stycken hälsoslingor, blå, orange och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

I blandskogen kan besökare njuta av fågelkvitter och träden skapar en skyddad och harmonisk miljö där naturens lugn ger utrymme för avkoppling och reflektion.

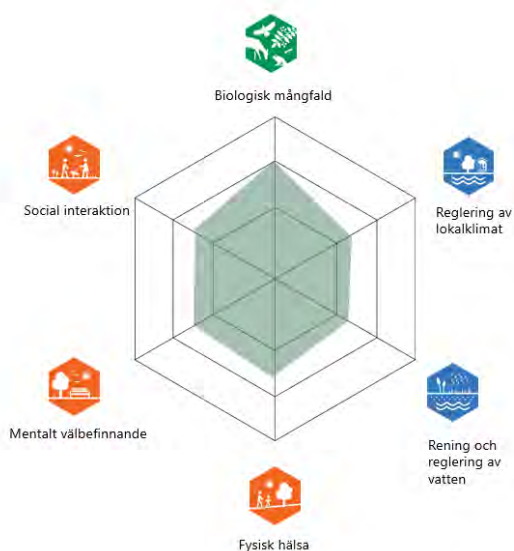
Nyckelkodsområdet erbjuder flera gång- och cykelvägar, omgivna av grönskande landskap, som inbjuder till lugna promenader.

Social interaktion

I nyckelkodsområdet vid (nummer 86) finns en grillplats och sittmöjligheter som främjar social interaktion. De två lekmiljöerna erbjuder en naturlig samlingsplats för barnfamiljer.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 82: Skapa en park med en integrerad lekmiljö, där varierad plantering av lövträd höjer naturvärdet. Blommande buskar som syren och hägg, samt perenna blomsteranläggningar, bidrar till en inbjudande och naturnära miljö som ökar områdets attraktionskraft.

Nummer 86: Plantering av träd som björk, al och pil kan höja naturvärdet. Träden förbättrar mikroklimatet och bidrar till att reducera översvämningar.

Nummer 90: Plantera fler lövträd som lind, oxel och lönn som bidrar till att stärka ekosystemtjänster.

Rening och reglering av vatten

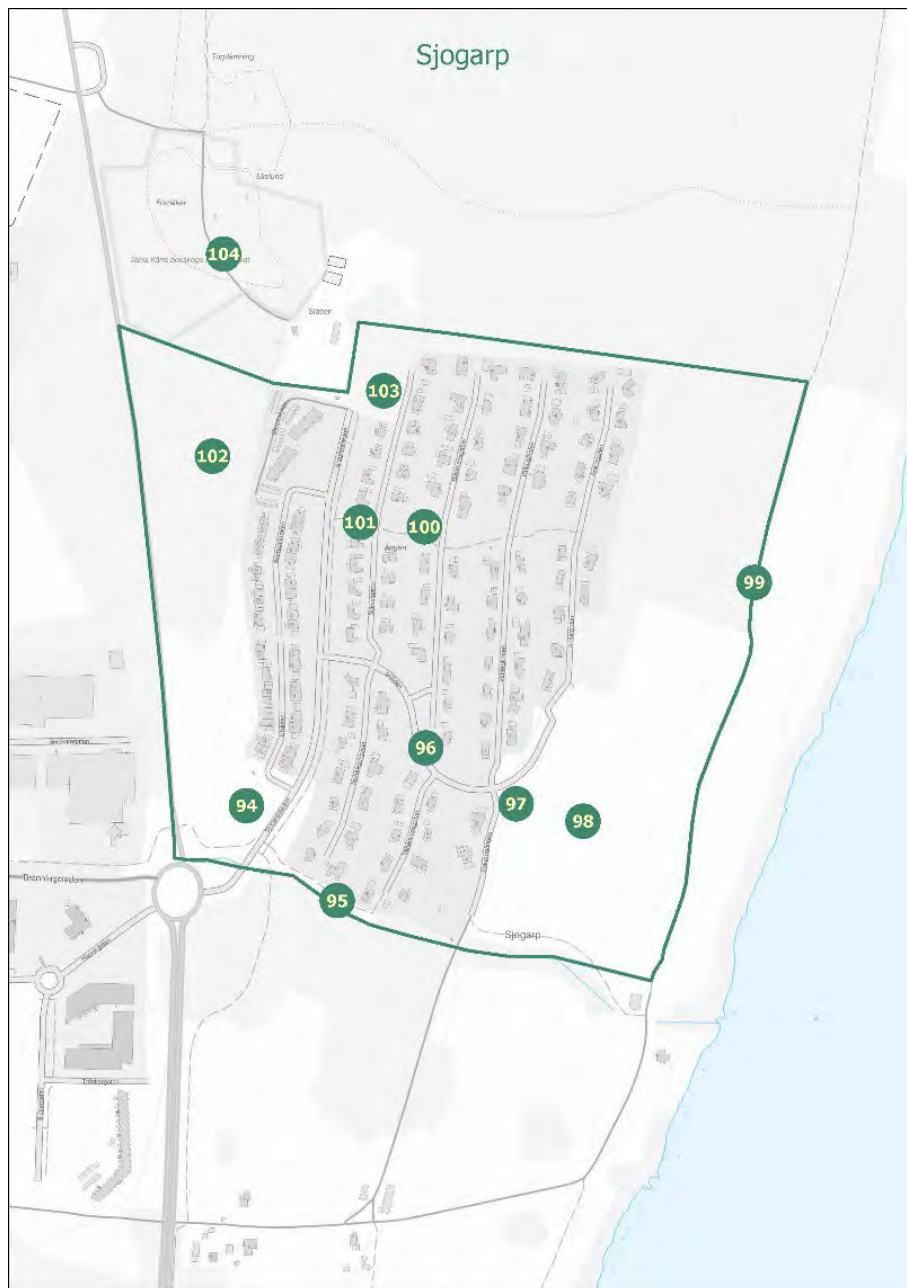
Effektiv dagvattenhantering är avgörande i det lågt belägna området som tidigare drabbats av översvämningar. Delar av ytan i norr (nr 82) kan förslagsvis användas som översvämningsyta och fördröjning av dagvatten. Öppna och tröga lösningar bör utvecklas för att möta klimatförändringar och ta hänsyn till hela Bränningebäckens och Malmabäckens avrinningsområde. Dessa lösningar kan med fördel anpassas till det lokala landskapet för att stärka både naturvärden och områdets attraktionskraft.

Social interaktion

Nummer 82: Temalekmiljö med fokus på vildmark för att stärka områdets attraktionskraft.

Temat kan integreras i den framtida parken med djurskulpturer i naturliga material som lyfter fram svensk natur och skapar en lärande miljö. Grillplatser med bänkar och bord uppmuntrar social interaktion. Eftersom området har många ungdomar bör miljön även erbjuda aktiviteter som tilltalar denna målgrupp och främjar deras engagemang.

11. Sjogarp – Vättervy

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består främst av bostadsområden med några få flerfamiljshus, samt radhus och enbostadshus. Området har ett lågt bebyggelsetryck och omfattar flera gällande detaljplaner. Enligt översiktsplanen är ingen ny bostadsbebyggelse föreslagen för området. Länsväg 195 löper längs den västra sidan och medför vissa bullerstörningar.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Området präglas av en varierad landskapsbild med hög biologisk mångfald och betydande naturvärden. Här finns livsmiljöer som ängsmark, ekskog och björkdunge, vilket bidrar till områdets ekologiska rikedom. Ängsmarkerna är särskilt viktiga för pollinatörer och stärker ekosystemtjänsterna. Skogsstyrelsen har identifierat ekskogen som en nyckelbiotop.

Vid gränsen till nyckelkodsområdet ligger Kärrs bokskog, ett privat naturreservat, samt Natura 2000-område. Bokskogen är hem för fåglar som kattuggla och nötväcka, samt flera sällsynta insekter.

Vättern, som gränsar till området, har en stor biologisk mångfald med ovanliga växt- och djurarter. Sjön är en näringsfattig och klarvattensjö, och nästan hela Vättern är skyddad som Natura 2000- och vattenskyddsområde. I Vättern finns cirka 28 fiskarter, samt signalkräfta. Vanliga arter är röding, öring, harr, sik, siklöja och hornsimpa.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 94: En större ängsmark omges i norr av ett dike och en bullervall, vilka pryds av solitära träd såsom björk, ek och ask. Längs länsväg 195 löper en skogsridda med liknande trädslag, vilket bidrar till en sammanhängande grönstruktur.

Nummer 95: En grön korridor med orörd lövskog, som björk, fågelbär, rönn och ek, löper parallellt med gångvägen. Den privatägda skogen är viktig för områdets höga naturvärden.

Nummer 96: En grön korridor med finklippt gräs och en rönnallé stärker ekosystemtjänster i området.

Nummer 97: Lekmiljön vid Soluppgången erbjuder en variation av lekredskap, finklippta gräsytor och en fotbollsplan. Området gränsar till en björkdunge med inslag av en, vilket skapar en naturnära miljö. Död ved har lämnats kvar för att gynna pollinatörer genom att erbjuda boplatser och skydd. Frukträd har planterats för att både berika landskapsbilden och främja rekreation.

Nummer 98: Vidsträckta ängsmarker som hyser en artrik flora med bland annat blåklocka, rödklint, ängsvädd, prästkraze, rödven, timotej och smörblomma vilket bidrar till biologisk värdefullmiljö.

Nummer 99: En grusväg omgiven ängsmark, solitära träd och barrskog, sträcker sig längs Vättern.

Nummer 100: Båtmans lekmiljö erbjuder lekredskap, finklippt gräs och gränsar till ett dike. Kommunen planerar att avveckla lekmiljön men behålla grönytorna för spontanlek.

Nummer 101: En grön korridor med finklippt gräs och solitära träd som rönn och björk, stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 102: Ekskog med inslag rönn, lönn och bok bidrar till höga naturvärden som också dämpar ljudet från trafiken längs länsväg 195.

Nummer 103: En björkdunge med inslag av ek och bok, tall och en fungerar som en naturlig förlängning av Kärrs bokskogs naturreservat. En del av grönytan har privatiserats.

Utanför Nyckelkodsområdet

Nummer 104: Kärrs bokskog, ett naturreservat och Natura 2000-område som har självföryngrat sig, har mycket höga naturvärden. Reservatet gränsar till nyckelkodsområdet. Naturreservatet ligger på privat mark,

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har förutsättningar för att på olika sätt hantera en del av de effekter som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som

översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Träd och vegetation i området bidrar till att reducera klimatförändringarna genom inbindning av kol. Vegetationen i området bidrar till att sänka temperaturen under sommarmånaderna och utjämna temperaturvariationer vilket förbättrar livsmiljön för människor, växter och djur. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Området erbjuder goda förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten. Samtliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, vars recipienter är Övre Kockabäcken och små diken. Ett öppet dagvattendike sträcker sig från den västra till den östra delen av Sjogarps bostadsområde, vilket bidrar till att fördröja dagvattnets flöde i området.

Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden spelar en viktig roll i att infiltrera och rena dagvattnet från föroreningar.

Fysisk hälsa

Kommunens grönområden inom området erbjuder flera möjligheter för fysiska aktiviteter och rekreation. Naturliga gångstigar leder till en angränsande bokskog, och befintliga lekmiljöer med klätterställningar och en boulebana uppmuntrar till spontanlek och social samvaro. En mindre naturstig sträcker sig mellan Munkaskog och Domsand, vilket främjar både fysisk hälsa och friluftsliv.

Mentalt välbefinnande

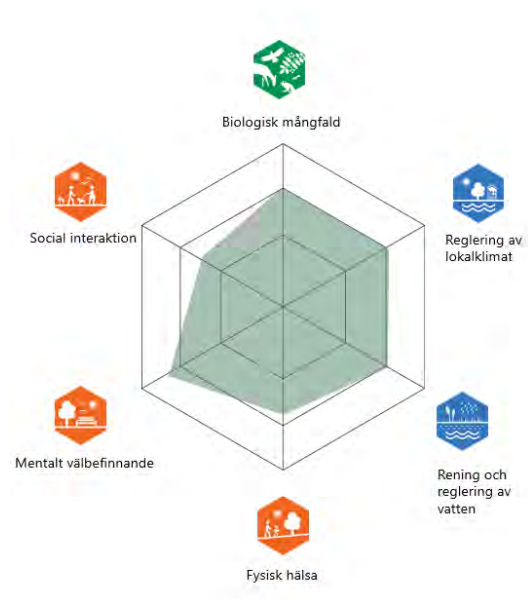
Stora delar av de kommunägda grönområdena i Sjogarp erbjuder tysta, lugna miljöer med fågelkvitter. Skogsidån längs länsväg 195 dämpar bullret mot det intilliggande bostadsområdet. Området har en fantastisk utsikt mot Vättern som bidrar till avkoppling och kan ge en avslappnande miljö.

Social interaktion

Lekmiljöerna erbjuder aktiviteter för både barn och vuxna, med boulebana, fotbollsplan, lekredskap, grillplats och lusthus för social samvaro.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald

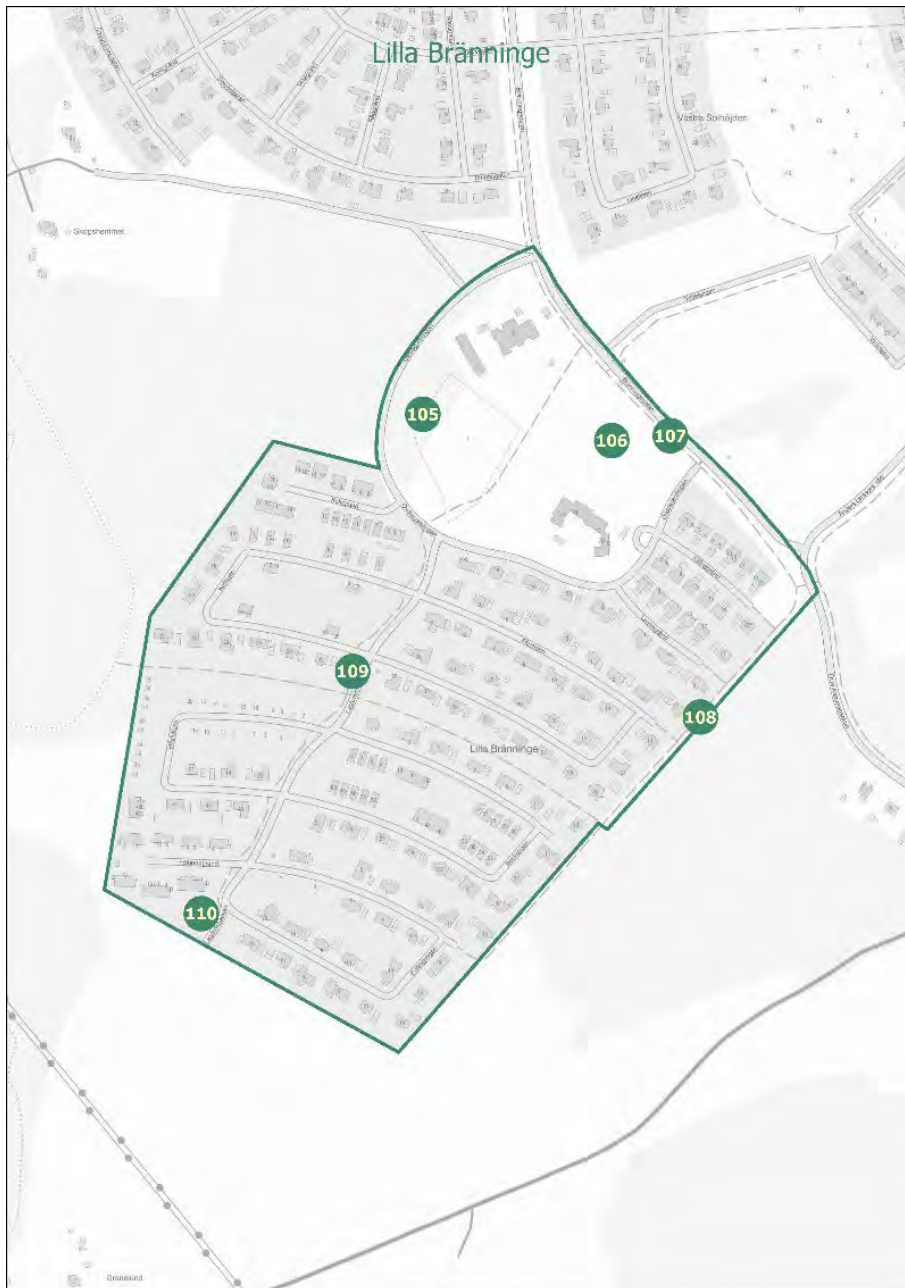
Nummer 94: Plantera fler lövträd och så ängsfrön i långgräset. Större stenar kan placeras ut för att skapa naturliga sittplatser med utsikt över Vättern. Dessa åtgärder skulle tillsammans bidra till att stärka de höga naturvärdena, främja rekreation och öka områdets attraktionskraft.

Nummer 100 och 101: Plantera in mer träd och buskar för att gynna pollinerande insekter, gärna mer naturlika miljöer. Delar av de kortklippta gräsytona skulle kunna ersättas med långgräs.

Fysisk hälsa

Nummer 99: Grusvägen längs Vättern kan förbättras och förlängas både norrut mot Munkaskog och söderut mot Domsand, vilket skapar bättre förbindelser och främjar friluftsliv och rekreation.

12. Lilla Bränninge – Granskog

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, men här finns även parhus och kedjehus. Området har två förskolor och omfattas av flera detaljplaner. Enligt översiktsplanen är inget specifikt område utpekade för nyckelkodsområdet. En ny lekmiljö (nummer 110) har anlagts under 2025.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet rymmer flera naturtyper, såsom granskog, ängsmark och gröna korridorer. Ängsmarken stödjer vilda pollinatörer, vilket är viktigt för den biologiska mångfalden. De gröna korridorerna har ett lägre naturvärde då de främst består av gräsbeklädda ytor utan träd eller varierad vegetation.

Den nyetablerade bostadsbebyggelsen och de nyanlagda trädgårdarna bidrar ännu inte till den biologiska mångfalden. Däremot erbjuder den täta granskogen viktiga ekosystemtjänster och rekreation.

De angränsande områdena, med granskog, blandskog och åkermark, stärker ekosystemtjänsterna i nyckelkodsområdet och ökar den biologiska mångfalden genom sin variation av landskapstyper.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 105: En tät granskog är etablerad, och i anslutning till den finns en dagvattendamm. Tillsammans bidrar de till viktiga ekosystemtjänster i området. Marken är idag privatägd men ligger med i ett exploateringsavtal att kommunen ska ta över allmänplatsmark.

Nummer 106: Större ängsmark breder ut sig och pryds av smörblomma, klöver, vallmo, blåklint och prästkrage, vilket bidrar till att gynna pollinatörer. Ytan är reglerad som skola men inte bebyggt än.

Nummer 107: Den gröna korridoren längs Bränningegatan har finklippt gräs. I sin nuvarande form har den inte höga naturvärden, men bidrar till grönskan i området.

Nummer 108: En grön korridor sträcker sig längs gång- och cykelvägen, där en privatägd lövskog löper parallellt. Skogen spelar en viktig roll för områdets ekosystemtjänster och ökar områdets attraktionskraft.

Nummer 109: Längs Ladugårdsbacken finns flera grönytor med finklippt gräs, som bidrar till grönska i bostadsområdet men saknar höga naturvärden i sin nuvarande form.

Nummer 110: En ny lekmiljö för mindre barn ska etableras.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden i nyckelkodsområdet står inför utmaningar relaterade till det förändrade klimatet och har klassificerats som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Hanteringen av dagvattnet i området utgör en utmaning. För att fördröja vattnet och minska översvämningsrisken har en dagvattendamm anlagts, men dess funktionalitet är begränsad.

De planterade träden och vegetationen i området bidrar till att sänka sommartemperaturerna och förbättra livsmiljön kring dammarna. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Malmbäcken fungerar som en recipient och leder vattnet vidare till Vättern. Kommunens gröna ytor och skogsområden spelar en viktig roll genom att infiltrera och reglera dagvattnet, vilket bidrar till att förebygga översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Den framtida lekmiljön kommer att främja fysisk aktivitet för yngre barn. OK-gränsen, som angränsar till nyckelkodsområdet, är ett populärt friluftsområde. Se nyckelkodsområde nummer 8 Bränninge.

Mentalt välbefinnande

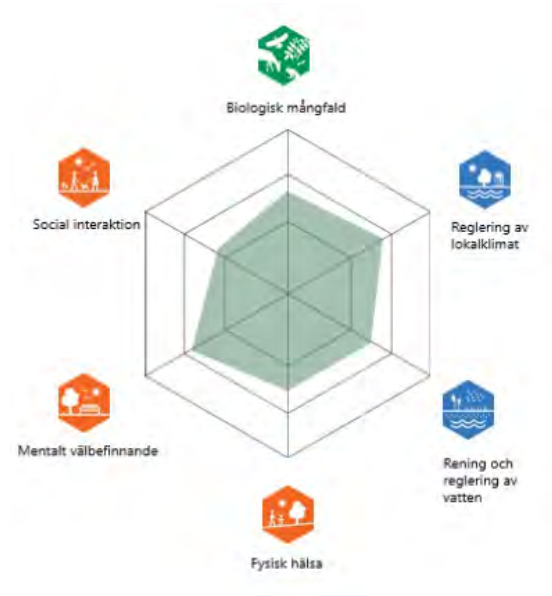
Närheten till friluftsområdet OK-gränsen bidrar till ökat välbefinnande.

Social interaktion

Den framtida lekmiljön kommer att främja social interaktion i området.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 107: Plantera trädallé som ek, bok, lind och lönn längs Bränningegatan skulle förstärka ekosystemtjänster.

Nummer 109: Plantera en trädallé med ek, bok, lind, rönn, oxel och körsbär längs Ladugårdsbacken för att förbättra mikroklimatet och den biologiska mångfalden.

Nummer 110: Plantering av träd som rönn, kastanj, körsbär och ek, samt växter som syren och hägg, kommer att bidra till ökad biologisk mångfald och årstidsvariation.

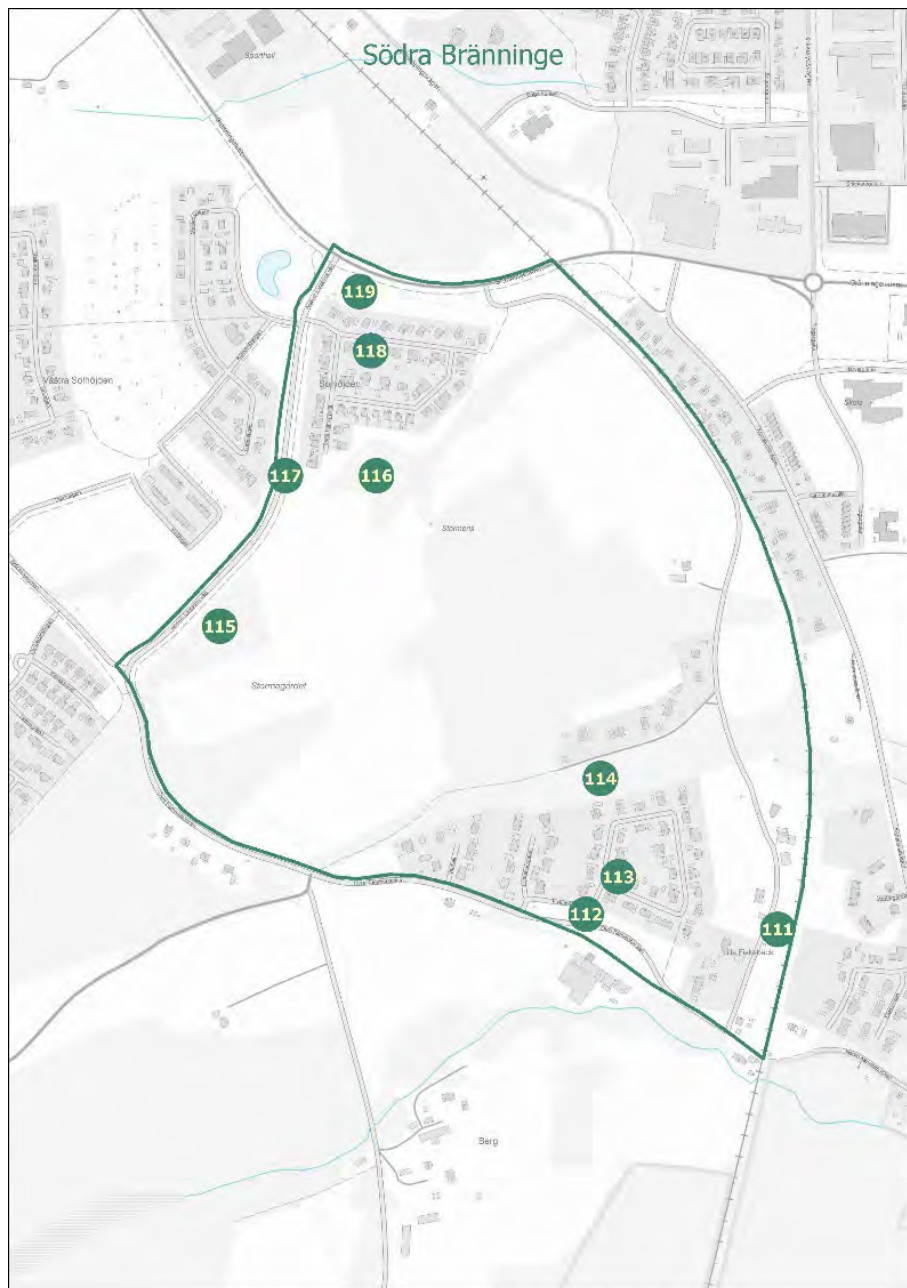
Rening och Reglering

Nummer 105: Dammens funktionalitet behöver ses över, och vid en eventuell omformning av dagvattenssystemet bör landskapet beaktas för att även främja rekreation.

Social interaktion

Nummer 109: Placera sittplatser längs Ladugårdsbacken för att skapa naturliga mötesplatser.

13. Södra Bränninge – Ängen

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består enbart av enbostadshus. Flera detaljplaner är gällande, och en stor del av området är för närvarande under exploatering. Området närmast järnvägen har lyfts fram som ett möjligt framtida bostadsområde i översiktsplanen. Jönköpingsbanan löper genom den östra delen av nyckelkodsområdet, vilket medför vissa bullerstörningar och begränsningar till hur området kan bebyggas.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet kännetecknas av en varierad natur med både odlingsmark som dominerar och skogsbeklädda ytor. Området har också grunda raviner som, under större delen av året, är vattenförande och utgör en tydlig landskapsform. Här finns en rik fauna med vilda djur som älg, rådjur, räv och hare. Terrängen är kuperad och lutar åt öster. Norra och södra Kockabäcken samt Fiskbäcken i söder utgör viktiga blå strukturer som bidrar till landskapets naturliga värde. Området är rikt på biologisk mångfald och erbjuder en mängd olika ekosystemtjänster.

Allmän platsmark

Nummer 111: Området är en gammal betesmark som idag används som ängsmark, präglad av växter som smörblomma, klöver, timotej, vallmo samt trädslag som körsbär och sälg. Ängen har ett högt naturvärde.

Nummer 112: En rymlig gräsyta som övergår i en bullervall mot bostadsområde. Området präglas av varierad växtlighet som kattsura, körsbär och hägg, samt lökväxter som stärker ekosystemtjänster och ökar områdets attraktionskraft.

Nummer 113: Fiskebäckslidens lekmiljö består av lekredskap omgivna av finklippt gräs och har ett lågt naturvärde. Kommunen planerar att utveckla området till en mer omfattande lekmiljö.

Nummer 114: Bäckravin norr om Fiskebäcksliden med rinnande vatten, källflöden och uppvuxen, ogallrad askog. Området präglas av hög fuktighet och inslag av död ved som bidrar till stor biologisk mångfald.

Nummer 115: Grön ridå av yngre ek med inslag av asp mellan Anders Larssons väg och Stormagärdet. Marken planeras att tas över av Habo kommun.

Nummer 116: Bäckravin med lövskog och rik örtrik vegetation som idag fungerar som översvämningsyta. I ravinen växer bland annat vitsippa, humleblomster och älggräs.

Nummer 117: En grön korridor med långgräs, som gränsar till ett dike, har ett lågt naturvärde.

Nummer 118: Stina Lottas lekmiljö består av lekredskap och finklippt gräs med lågt naturvärde. Lekmiljön kommer att avvecklas, men grönytan kommer att behållas.

Nummer 119: En grön korridor med långgräs och dike, med inslag av björk, ek och asp. På en gräsbeklädd slänt växer lupin, en invasiv art, under försommaren.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden i sin nuvarande form har goda förutsättningar att hantera flera av de effekter som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskarteringar. En dagvattendamm ligger i nära anslutning till nyckelkodområdet, och kommunen ansvarar för skötseln av dammen, medan marken ägs av en privat fastighetsägare. Träd och vegetation i området spelar en viktig roll i att motverka klimatförändringarna genom att bidra till lägre temperaturer under sommarmånaderna och utjämna temperaturvariationer. Detta skapar en bättre livsmiljö för både människor och djur samt gynnar den lokala växtligheten. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten i området i dess nuvarande form. Samtliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Norra Kockabäcken fungerar som recipient. Stora arealer av kommunens grön- och

skogsområden bidrar till att dagvattnet infiltreras och renas från föroreningar, vilket samtidigt förebygger översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Nyckelkodsområdet erbjuder gångstigar i en naturnära miljö, men området är under exploatering. Det finns en orange hälsoslinga som ger utmärkt möjlighet till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

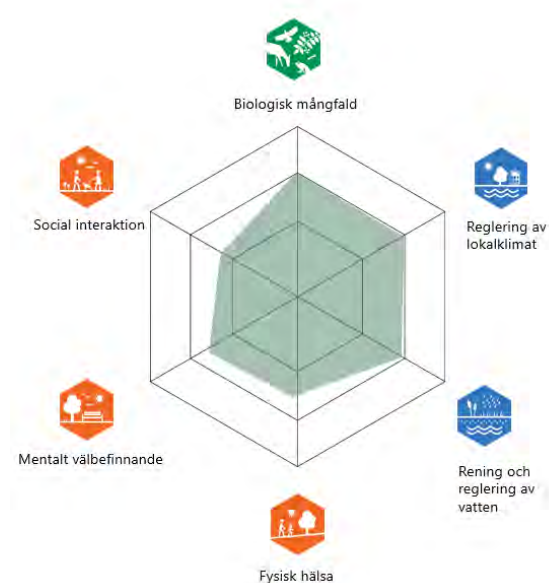
Nyckelkodsområdet erbjuder i sin nuvarande form en naturnära upplevelse och frodig grönska.

Social interaktion

Nyckelkodsområdet erbjuder i sin nuvarande form social interaktion för yngre barnfamiljer genom de befintliga lekmiljöerna.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

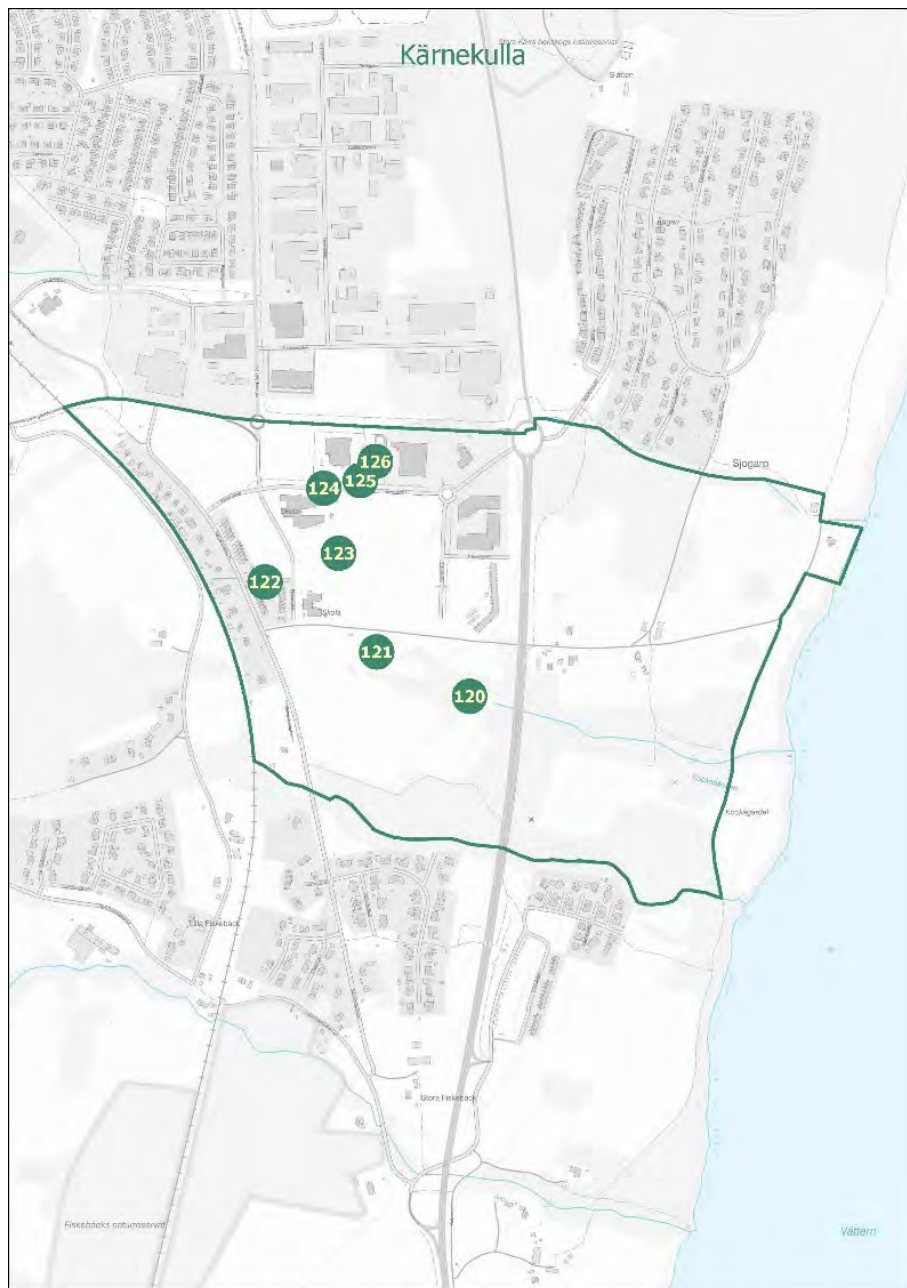
Biologisk mångfald

Nummer 112: Plantera träd och buskar som körsbär och hägg, samt lökväxter, för att höja naturvärdet.

Nummer 117: En trädallé planteras med ek, bok, lind och lönn längs med Anders Larssons väg. Detta förbättra mikroklimatet.

Nummer 118: Plantera körsbär och en häck för att avskilja grönområdet från vägarna.

14. Kärnekulla – Ravinen

Bebyggelsestruktur och planer

Den norra delen av nyckelkodsområdet rymmer flerfamiljshus, skola, förskola, sporthall, handel, gym, restauranger och café. De västra delarna består främst av enbostadshus och kedjehus. Flera detaljplaner har redan antagits, och stora delar av området är för närvarande under exploatering. I östra och södra delen av nyckelkodsområdet är områden föreslagna för framtida bostadsbebyggelse enligt översiktsplanen. Jönköpingsbanan löper genom den västra delen av området, vilket medför bullerstörningar.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet präglas av en varierad natur med åkermark, betesmarker, skogspartier, raviner och ängsmark, vilket gynnar en rik fauna med bland annat älg, rådjur, räv och hare. Norra och södra Kockabäcken utgör viktiga blå strukturer som stärker landskapets ekologiska värde.

Vid utbyggnaden av Kärnekulla har träd av olika arter återplanterats för att stödja biologisk mångfald och mikroklimat. På obebyggda åkrar har ängsfröer såtts för att skapa en trivsamt miljö för både djur och människor. Ravinen rymmer värdefulla naturmiljöer med vattendiken, äldre träd och blommande ängar. Kommunens trädplantering stärker den långsiktiga ekologiska balansen.

Nummer 120: En vacker ravin där Kockabäcken rinner, omgiven av gamla träd som ek, björk, al och hassel. Ravinen har höga naturvärden och erbjuder en mängd olika ekosystemtjänster.

Nummer 121: En ny lek miljö med lekredskap omges av al, tall och lönn. En intilliggande björkallé skapar skugga, lummighet och stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 122: En äldre allé bestående av lind och lönn sträcker sig mellan Kärnekullavägen och Plogargatan och främjar den biologiska mångfalden i bostadsområdet.

Nummer 123: Det gröna stråket ramas in av solitära träd som björk, ask, al och körsbär. En öppen dagvattendamm med fontän håller vattnet i cirkulation. En imponerande ask med ett stamomfång på drygt 6,5 meter i bidrar till den biologiska mångfalden.

Nummer 124: Längs Harvargatan, Plogargatan och Slåttergatan sträcker sig trädalléer med bland annat björk, svarttall, klibbal, lönn, lind och kastanj. Undervegetationen består av gräs och lökväxter, vilket höjer naturvärdet och skapar lummighet i området.

Nummer 125: En upphöjd rabatt med klotkörsbär, hortensia, rudbeckia, solhatt, kantnepeta, tovsippa och lökväxter främjar pollinatörer. Intill löper en grön korridor med björkar och gräsytor längs gång- och cykelvägen, vilket skapar en lummig och trivsamt miljö.

Nummer 126: Sex upphöjda rabatter mellan parkeringsplatser fungerar som gröna oaser och bidrar till att minska dagvattenavrinningen. De är planterade med björkar och perenner, vilket stärker områdets naturvärden.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har goda förutsättningar att hantera effekterna av ett förändrat klimat i sin nuvarande form. En dagvattendamm med vattenspegel är belägen nedanför skolan, och kommunen ansvarar för skötseln av dammen. Gångstråket som nedanför skolan fungerar som en översvämningssyta. Fördröjningsdamm finns längst ner i ravinen. Delar av området har hög markfuktighet, vilket bör beaktas vid den pågående exploateringen. Träd och vegetation spelar en central roll i att motverka klimatförändringar genom att sänka temperaturerna under sommaren och utjämna temperaturvariationer, vilket förbättrar livsmiljöerna för både människor och djur samt gynnar den lokala växtligheten. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten i området i dess nuvarande form. Öppna diken löper utmed de flesta gatorna och leder dagvattnet mot Norra och Södra Kockabäcken. Samtliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Norra och Södra Kockabäcken fungerar som recipienter. Grön- och

skogsområden bidrar till att infiltrera och rena dagvattnet från föroreningar, vilket förebygger översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Nyckelkodsområdet erbjuder gångstigar i en naturnära miljö. Här finns även en lekmiljö som främjar fysisk aktivitet för de yngre barnen samt ett utegym som både utmanar och stimulerar den fysiska hälsan. Skolgårdarna inom området uppmuntrar till fysisk aktivitet. Likaså torgytan utanför sporthallen där det bland annat finns basketplan och olika träningsredskap.

Mentalt välbefinnande

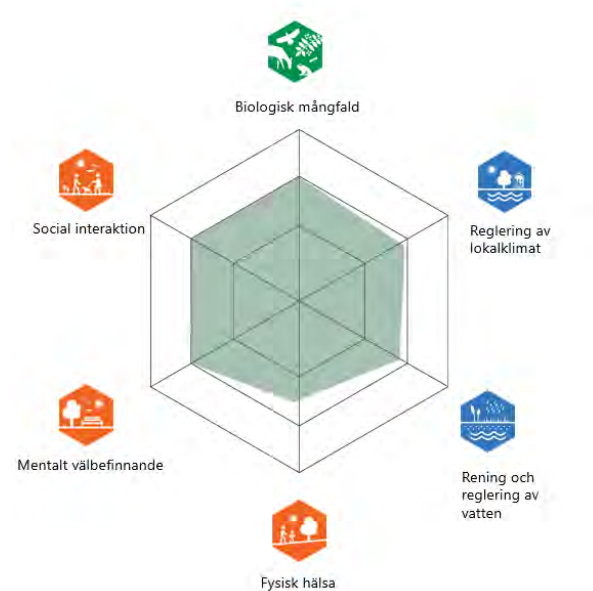
Nyckelkodsområdet erbjuder en naturnära upplevelse med fågelkvitter och frodig grönska. Den öppna vattenspegeln och sittmöjligheten under den stora asken inbjuder till avkoppling. Ravinen ger en lugn atmosfär med fågelkvitter och en mindre bäck, vilket skapar en mångsidig och rofylld naturupplevelse.

Social interaktion

Nyckelkodsområdet främjar social interaktion för yngre barnfamiljer genom den befintliga lekmiljön, som inkluderar grillplats och sittmöjligheter. Området har även inomhusfaciliteter, men för att skapa fler möjligheter till gemenskap och lek bör naturliga mötesplatser utomhus vidareutvecklas i takt med exploateringen. I anslutning till nummer 122 finns också sittplatser.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

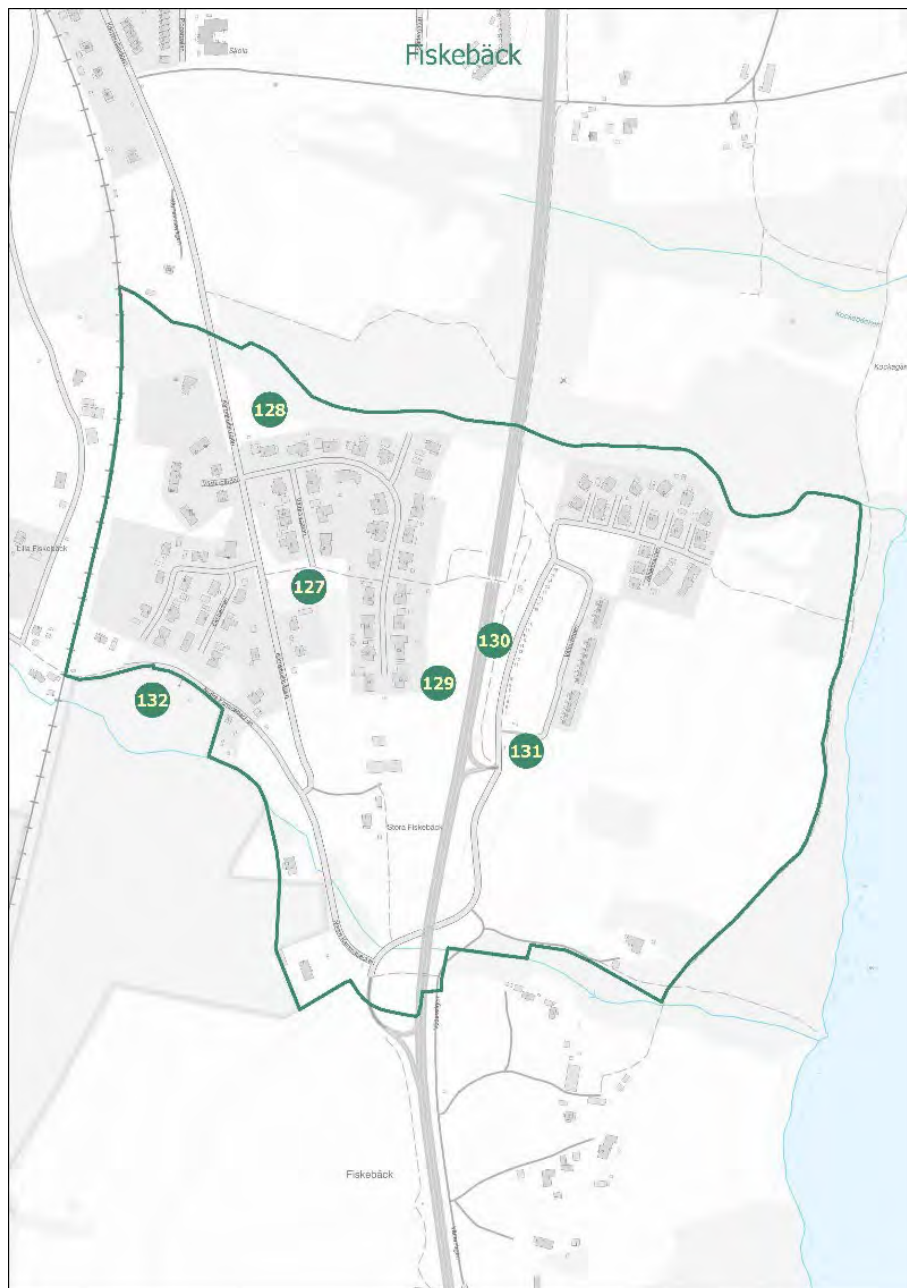
Biologisk mångfald

Nummer 120: För att bevara det öppna landskapet och skapa tillgänglighet kan får beta på området, vilket samtidigt bidrar till höga naturvärden.

Social interaktion

Nummer 120 och 123: Erbjuder fler sittmöjligheter för att skapa naturliga mötesplatser inom området.

15. Fiskebäck - Vättervy lekmiljö

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består av bostadsområden med enbostadshus och radhus. Området omfattar flera gällande detaljplaner, och en del av den centrala delen är för närvarande under exploatering. Enligt översiktsplanen är nya bostäder föreslagna för den södra delen av området.

Västgöte rastplats erbjuder en fantastisk utsikt över Vättern. Länsväg 195 löper genom nyckelkodsområdet och medför en viss bullerstörning.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet erbjuder en mångfald av naturtyper. I öster domineras området av åkermark, medan den södra delen består av betesmark och den norra delen präglas av skogspartier.

Den sydvästra delen av nyckelkodsområdet gränsar till naturreservatet Fiskebäcks ängar, som även är ett Natura 2000-område. Här finns gamla ekar med stort biologiskt värde, samt andra lövträd som ask, rönn, lönn och björk. På våren slår vitsipporna ut och förgyller området. Fiskebäcken rinner genom naturreservatet.

I den norra delen breder ett långsmalt skogsområde ut sig, bestående av ek, björk och gran. Detta skogsområde bidrar till ökad biologisk mångfald, absorberar vatten och ger skugga under sommaren.

Fiskebäcken och norra Kockabäcken rinner genom nyckelkodsområdet och mynnar ut i Vättern, vilket ytterligare bidrar till den biologiska mångfalden i området.

Allmän platsmark

Nummer 127: Vätterygatans lekmiljö har lekutrustning, pulkabacke och fotbollsplan omgiven av gräsytor. I anslutning till området finns en lövskog med ek, körsbär, asp och björk som främjar biologisk mångfald. Dagvatten leds bort genom ett dike.

Nummer 128: I norra delen av Vättervbygatan breder en lövskog med ek, lönn, ask och björk ut sig. Skogen längs den fuktiga ravinen höjer naturvärdet och bidrar med viktiga ekosystemtjänster.

Nummer 129: En långsmal äng med timotej, klöver, vallmo och prästkrage gynnar vilda pollinatörer. I söder bidrar en dagvattendamm till ökad biologisk mångfald.

Nummer 130: En grön bullervall av björk, rönn och tall dämpar ljud från länsväg 195 och avskiljer den från villorna, samtidigt som den gynnar den biologiska mångfalden.

Nummer 131: Vättervyparken är en rastplats med gräsytor och äldre björkar skapar ett gynnsamt mikroklimat. Häckar av ölandstok och syren stärker både biologisk mångfald och platsens attraktivitet.

Utanför nyckelkodsområdet

Nummer 132: Naturreservatet Fiskebäckssängar är beläget utanför nyckelkodsområdet och rymmer ett rikt växtliv med ek, hassel, ask och alm. Den tidigare lövängen har vuxit igen och är nu värdefull för sin lundmiljö och fuktiga marker. Naturvårdsverket äger naturreservatet.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har goda förutsättningar att hantera effekter av ett förändrat klimat. En del av området är klassificerat som översvämningssområde enligt länsstyrelsens skyfallskartering. En dagvattendamm nära nummer 126, som kommunen sköter på allmän platsmark, kan behöva utredas för att bedöma dess effektivitet. Träd och vegetation bidrar till lägre temperaturer och jämnar ut temperaturvariationer, vilket förbättrar livsmiljön för människor, djur och växtlighet. Området är även klassificerat som ras- eller skredområde enligt SGI:s kartläggning från 2019.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Alla fastigheter är anslutna till kommunens system, där Södra Kockabäcken fungerar som recipient. Kommunens grön- och skogsområden bidrar också till infiltration och rening av dagvatten, vilket förebygger översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Vätterröyns lekmiljö för yngre barn främjar fysisk aktivitet och social interaktion. Det finns en orange hälsoslinga som ger utmärkt möjlighet till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#). Angränsande naturreservat har stigar för promenader och terränglöpning.

Mentalt välbefinnande

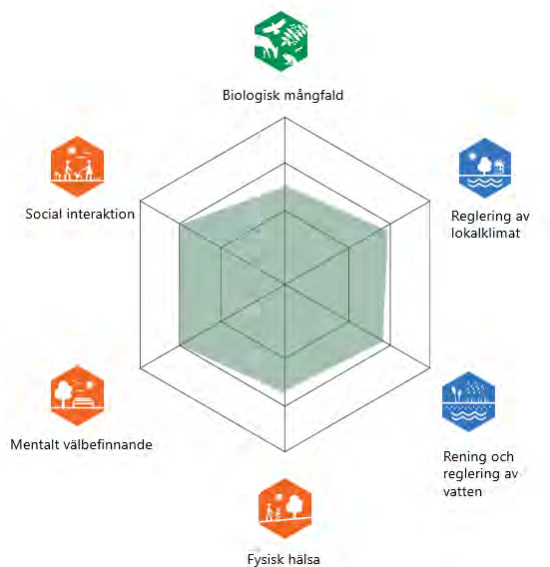
I angränsning till nyckelkodsområdet finns Fiskebäcks ängar som erbjuder en tyst och naturnära miljö, där man kan höra fåglar sjunga och vattnet porla. Det är en plats för återhämtning och ett tillfälle att njuta av det mentala välbefinnandet.

Social interaktion

Rastplatsen fungerar som en naturlig mötesplats för både kommuninvånare och förbipasserande resenärer. Vätterröyns lekmiljö främjar social interaktion för familjer, särskilt för yngre barn och deras föräldrar.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 127: Vätterns lek miljö kan förbättras genom att plantera fler träd och buskar, som körsbär, hägg, oxel och syren, vilket skulle öka både trivselen och den biologiska mångfalden.

Nummer 129: Plantering av olika buskar och träd för att öka den biologiska mångfalden.

Nummer 131: Plantering av fler träd och buskar för att skapa mer rumskänsla och avgränsning mot bostadsområdet.

Rening och reglering av vatten

Nummer 128: Kommunen bör utreda dammens funktion i området.

Fysisk hälsa

Nummer 131: Möjliggöra till en aktiv paus genom att erbjuda rörelse för att stimulera balans och motorik.

Samtliga värderingar är hämtade hos Boverket.

Till medlemsorganisationerna i
Arkiv Jönköpings län

Dags att nominera ledamöter till Länsarkivets styrelse!

Det är dags att nominera ledamöter till styrelsen för Arkiv Jönköpings län. Styrelsen ska enligt stadgarna bestå av sju ordinarie ledamöter och fyra ersättare. Ordföranden och en ledamot, med varsin personlig ersättare, utses av Region Jönköpings län – ordföranden och dess ersättare av det styrande partiet/blocket, ledamoten och dess ersättare av oppositionen.

En ytterligare ledamot, med personlig ersättare, utses av länets kommuner i samråd.

Övriga fyra ledamöter, samt en ersättare för dessa tillsammans, utses av årsmötet och ska representera andra än Region Jönköpings län eller länets kommuner, till exempel förenings- och företagssektorn. En av dessa fyra ledamöter utses till vice ordförande.

I år (2026) ska två ordinarie ledamöter väljas på två år och en gemensam ersättare ska väljas på ett år, dessutom ska en revisorssuppleant väljas på två år.

Vi vill uppmana våra medlemsorganisationer att nominera både män och kvinnor! Vi ser även gärna nomineringar av yngre personer till styrelsen! Det går också bra att nominera andra än personer från den egna organisationen, och tänk gärna även på den geografiska fördelningen över länet.

Dag och plats för årsmöte skickas i separat kallelse.

Sista datum för nomineringar är den 1 april 2026 till adress:

Arkiv Jönköpings län
Att: Valberedningen
Box 1029
551 11 JÖNKÖPING

eller e-post: info@lansarkivet.se

Valberedningen består av:

Karin Widerberg (ABF Jönköpings län) (sammankallande) 070-229 59 49

Ann Nilsson (Diabetesföreningen i Jönköpings län)

Lars Winborg (Funktionsrätt Jönköpings län)

Jönköping 23 januari 2026

Karin Widerberg

Ann Nilsson

Lars Winborg

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Redovisning av delegationsbeslut

Beslut 2026-1**Beslutsdatum:** 2026-01-30**Ärende:** Stängning av biblioteket 16 april på grund av kompetensutveckling av personalen**Beslut fattat av:** Bibliotekschef Ingrid Sjöberg

Remiss - Riktlinjer för bostadsförsörjning 2026-2029

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden har inget att invända mot planen för bostadsförsörjning. Nämnden önskar dock att möjligheten och behovet av att det skapas samlings- och föreningsutrymmen i flerbostadshus tas upp i planen.

Beskrivning av ärendet

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen tydliggör Habo kommuns ambitioner när det gäller utvecklingen och omfattningen av bostadsbyggandet. Det övergripande målet är att skapa variation och balans mellan tillgång och efterfrågan på hyresrätter, bostadsrätter, äganderätter och tomter för egen byggnation.

Bostadsförsörjningsprogrammet ska ta höjd för efterfrågan – både från kommunens invånare och från personer som vill flytta till Habo kommun. Programmet utgår från områden där detaljplaner redan har fastställts samt från områden där planarbeten pågår. Det är anpassat till kommunens planeringsprocess och kan justeras utifrån förändrade behov och förutsättningar över tid.

Adam Starck
Kultur- och fritidschef

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

RIKTLINJER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNING 2026-2029

Antagen av XX den DD månad ÅÅÅÅ § X
Dnr: KS23/33

Inledning.....	5
Syfte	5
Mål	5
Lagstiftning	5
Nationella visioner och mål.....	6
Regionala visioner och mål	8
Kommunens visioner och mål.....	8
Kommunens översiktsplan och målsättning för bostadsbyggande	9
Planprogram för Habo centrum.....	9
Möjligheter att styra bostadsbyggandet.....	9
Kommunens roll i den fysiska planeringen.....	10
Strategisk markförvaltning	10
Kommunens bostadsbolag.....	11
Dagens bostadssituation	11
Bostadsbyggandet.....	11
Definition av hustyper och upplåtelseform	12
Befintligt bostadsbestånd i Habo kommun	12
Hushållens sammansättning	15
Befolkningsutveckling fram till 2030	15
Befolkningsindelning i Habo kommun	17
Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys 2025.....	18
Bedömning av bostadsbrist enligt 2000:1383	19
Habo kommuns mått enligt SKR:s kommungrupp	22
Habo kommuns analys	22
Habo kommuns behovsbedömning	25
Mål och åtgärder för bostadsförsörjnings-program 2026-2029	27
Sammanställning och planeringscykel	30

Medverkande

Riktlinjer för bostadsförsörjning Habo kommun 2026–2029 har tagits fram av plan- och exploateringsenheten på uppdrag av kommunstyrelsen.

Arbetet med att ta fram riktlinjer har föregått på olika nivåer. Projektägare och ansvarig för projektet är kommunstyrelsen. Projektledare är projektingenjör vid tekniska förvaltningen. Styrgruppen, vilken styr och förankrar projektgruppens arbete i kommunstyrelsen, består av kommunalråd, kommundirektör, teknisk chef samt plan- och exploateringschef/ bitr. teknisk chef. Projektgruppen tar fram riktlinjer för bostadsförsörjning och förankrar i respektive förvaltning/organisation och består av representant från tekniska förvaltningen, socialförvaltningen och Habo bostäder. Vid styrgruppsmöten har även representanter från Habo Bostäder och socialförvaltningen deltagit.

Projektorganisation	
Projektägare <i>ansvarig för projektet</i>	Kommunstyrelsen
Projektledare <i>driver arbetet med framtagande av riktlinjer för bostadsförsörjning 2025–2028</i>	Projekt- och miljöingenjör
Styrgrupp <i>styr och förankrar projektgruppens arbete, förankrar i kommunstyrelsen</i>	Kommunalråd Kommundirektör Teknisk chef Plan- och exploateringschef, bitr. teknisk chef
Projektgrupp <i>aktivt deltar och stöttar projektledaren i arbetet med framtagande av riktlinjer för bostadsförsörjning 2025–2028 och förankrar arbetet i respektive förvaltning/organisation</i>	Representanter från: Plan- och exploateringsenheten, tekniska förvaltningen Socialförvaltningen Habo Bostäder

Medverkande politiker:

Karin Hultberg (KD) Kommunalråd

Tomas Brusberg (S) Oppositionsråd

Susanne Wahlström (M) Kommunalråd

Medverkande från kommunalt bolag:

Christian Nilsen, bostadsbolagschef, Habo Bostäder AB

Ulrika Rosander, VD, Habo Energi-koncernen, Habo bostäder AB

Medverkande tjänstepersoner:

Svante Modén, Teknisk chef, Tekniska förvaltningen

Linda Tubbin, Plan- och exploateringschef, Tekniska förvaltningen

Sandra Lidberg, Kommundirektör

Sara Svenningsson, Utredare, Socialförvaltningen

Therese Mattisson, Projektingenjör, Tekniska förvaltningen

För illustrationer, foton, kartor och fotomontage svarar Habo kommun om inget annat anges.

Statistik: SCB och Habo kommun

Kartmaterial: Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Inledning

Habo kommun är en attraktiv och hållbar kommun med en tydlig vilja att utvecklas. Denna ambition innebär ett ansvar – både gentemot dagens invånare och dem som i framtiden väljer att bosätta sig här.

Genom bostadsförsörjningsprogrammet skapas goda förutsättningar att möta såväl dagens som framtidens bostadsbehov på ett långsiktigt och hållbart sätt. Programmet ska bidra till att alla invånare, oavsett livssituation, ges möjlighet att bo bra i Habo.

Med fokus på välplanerad bostadsförsörjning, samverkan och hållbar utveckling vill kommunen fortsätta stärka sin roll som en plats där människor trivs, känner trygghet och kan leva ett gott liv genom alla livets skeden.

Syfte

Programmet syftar till att främja en väl fungerande bostadsförsörjning genom att skapa variation och goda förutsättningar för att alla som bor i, eller vill flytta till, Habo kommun ska kunna erbjudas en bostad.

Mål

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen tydliggör Habo kommuns ambitioner när det gäller utvecklingen och omfattningen av bostadsbyggandet. Det övergripande målet är att skapa variation och balans mellan tillgång och efterfrågan på hyresrätter, bostadsrätter, äganderätter och tomter för egen byggnation.

Bostadsförsörjningsprogrammet ska ta höjd för efterfrågan – både från kommunens invånare och från personer som vill flytta till Habo kommun. Programmet utgår från områden där detaljplaner redan har fastställts samt från

områden där planarbeten pågår. Det är anpassat till kommunens planeringsprocess och kan justeras utifrån förändrade behov och förutsättningar över tid.

Lagstiftning

Bostadsförsörjningslagen

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) ska varje kommun planera för bostadsförsörjningen genom att anta riktlinjer minst en gång per mandatperiod. Vad lagen kräver

- Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska minst innehålla:
- Kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.
- Kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål.

Hur kommunen tagit hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program.

Dessa uppgifter ska bygga på en analys av:

1. Den demografiska utvecklingen,
2. Marknadsförutsättningarna, och
3. Bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Analysen ska genomföras med stöd av ett underlag som Boverket förser kommunen med. Kommunen får använda ytterligare underlag som behövs för analysen. Lag (2022:385).

Ny lag skärper kraven på bostadsplanering

Från den 1 mars 2025 gäller Lag (2025:70), som ställer högre krav på kommunernas planering och uppföljning av bostadsförsörjningen. För Habo kommun innebär det:

- En tydlig handlingsplan ska tas fram.

- Planen ska visa bostadsbehov, planerade åtgärder och samordning med grannkommuner.
- Regeringen kan kräva en ny plan om kraven inte uppfylls.
- Länsstyrelsen ger stöd i arbetet. Lagen innebär mer konkret planering och tydligare ansvar.

Andra kommunala lagar inom bostadsförsörjningen.

Nedan listas de lagar som reglerar kommunens ansvar och möjligheter inom bostadsförsörjningen.

- Allmännyttolagen
- Bosättningslagen
- Befogenhetslagen
- Förordningen om regionala bostadsmarknadsanalyser
- Kommunallagen
- Kommunens översiktsplan, detaljplaner och bygglov
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lagen om riktlinjer för kommunala markanvisningar
- Plan- och bygglagen
- Socialtjänstlagen

Nationella visioner och mål

Sverige 2025 - Boverkets vision

Boverket har på regeringens uppdrag formulerat visionen som beskriver hur Sverige bör utvecklas och den baseras på hundra nationella mål för fysisk samhällsplanering. Boverket föreslår att huvudorter och mindre orter knyts samman med kollektivtrafik och cykelstråk, vilket gör det enklare och mer hållbart att resa mellan orterna utan bil. Detta skapar dynamiska arbets- och bostadsregioner, där

huvudorterna fungerar som ekonomiska och kulturella centra och bidrar till utvecklingen av mindre orter. Visionen lyfter fram vikten av samverkan mellan landsbygd, kommun och stat för att erbjuda attraktiva boenden, stödja distansarbete och främja besöksnäring på landsbygden. Den fokuserar också på klimatanpassat och energieffektivt byggande, med betoning på livskvalitet, hälsa och hållbart resursanvändande.

Agenda 2030

Agenda 2030 omfattar 17 globala hållbarhetsmål och 169 delmål för en hållbar utveckling. Målen integrerar tre viktiga perspektiv: social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Visionen är att dessa mål ska uppnås senast år 2030. Följande två delmål är specifikt relevanta för bostadsförsörjningen:

Mål 11.1 Säkra bostäder till överkomlig kostnad

Senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

Mål 11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Sveriges nationella miljömål

För miljömålet *God bebyggd miljö* har regeringen fastställt tio preciseringar. De första omfattar bland annat hållbar bebyggelsestruktur, hållbar samhällsplanering samt utveckling av infrastruktur och kollektivtrafik, gång- och cykelvägar.

I Översiktsplan 2040 har Habo kommun konkretiserat arbetet med miljömålet *God bebyggd miljö* utifrån följande preciseringar:

- Hållbar bebyggelsestruktur
- Hållbar samhällsplanering
- Infrastruktur
- Kollektivtrafik, gång och cykel
- Natur och grönområden
- Kulturvärden i bebyggd miljö
- Hushållning med energi och naturresurser
- Hållbar avfallshantering

Barnkonventionen

Kommunen arbetar för goda boendemiljöer för barn genom ett varierat bostadsutbud i storlek, typ och upplåtelseform, då barns livsmiljö påverkas starkt av bostadssituationen.

Konventionen för personer med funktionsnedsättning

Målet är full delaktighet och ett samhälle utan hinder. Nybyggnation ska uppfylla Boverkets krav på tillgänglighet, och bostadsanpassningsbidrag finns för det befintliga beståndet. Tillgänglighet, jämställdhet och inflytande är grundläggande, och kommunen samarbetar

med bostadsbolaget för att möta behov hos grupper med särskilda förutsättningar.

Nationellt mål för folkhälsa

Målet är god hälsa på lika villkor.

Kommunen planerar för tillgängliga och trygga bostadsområden med god service och möjlighet till delaktighet, för en socialt hållbar och jämställd livsmiljö.

Nationellt mål för jämställdhetspolitiken

Kvinnor och män ska ha samma makt över samhälle och liv. Habo skapar bostäder med olika upplåtelseformer, tar hänsyn till trygghet och tillgång till kollektivtrafik samt gång- och cykelvägar, och inkluderar alla synpunkter i planeringen.

Nationellt mål för integrationspolitiken

Alla ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett bakgrund. Habo samarbetar med fastighetsägare för att effektivt ta emot nyanlända och skapa trygga, attraktiva och hälsosamma bostadsområden.

Nationellt mål för samhällsbyggnad, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet

Alla ska ha en god, socialt hållbar livsmiljö som hushållar med naturresurser och energi, samtidigt som bostadsbyggande och ekonomisk utveckling främjas. Habo kommun prioriterar nybyggnation nära kollektivtrafik, gång- och cykelvägar och involverar invånarna i planeringen. Läget ger goda möjligheter till attraktiva bostäder nära fritidsaktiviteter och grönområden.

Nationella mål för boende och samhällsplanering

Sveriges riksdag beslutar om de nationella målen för bostads- och samhällsplanering. Målet är att alla människor i hela landet ska ha en god livsmiljö, med hållbar användning av naturresurser och energi samt goda förutsättningar för bostadsbyggande och ekonomisk utveckling.

Planeringen ska bidra till en väl fungerande bostadsmarknad där utbudet

möter behoven. Regionala mål för bostadsbyggande formuleras i den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Regionala visioner och mål

RUS: Regional utvecklingsstrategi 2025-2035

Det regionala utvecklingsarbetet tar sin utgångspunkt i länets förutsättningar, dess styrkor, dess utmaningar och dess potential för att fortsatt vara ett län där människor vill bo, leva och verka och där invånarna har en god hälsa och ett bra liv. Den regionala utvecklingsstrategin ska fungera som en vägvisare för andra strategiska dokument på lokal och regional nivå. Det innebär att andra strategier kan hämta kraft och vägledning i den regionala utvecklingsstrategins övergripande formuleringar. Den regionala utvecklingsstrategin innehåller sex strategiska områden. Varje område har egna utvecklingsmål som strategin tar sikte på att uppnå till 2035. De sex områdena är:

- Attraktivitet
- Kompetens
- Innovation
- Infrastruktur
- Hälsa och välmående
- Trygghet och säkerhet

Kommunens visioner och mål

långsiktig utveckling. Visionen innebär att

"Den hållbara kommunen för hela livet" är Habo kommuns övergripande vision och utgångspunkt för all verksamhet och

Habo ska fortsätta växa och utvecklas på ett sätt som skapar goda livsmiljöer där människor mår bra, trivs och känner trygghet.

Habo ska vara en kommun där alla känner sig välkomna, inkluderade och delaktiga, oavsett ålder, bakgrund eller livssituation. Kommunen ska erbjuda trygga och attraktiva boendemiljöer för alla – genom hela livet.

Strategisk plan – Tillväxt, trygghet och folkhälsa

Habo kommun har tagit fram en strategisk plan med fokus på tillväxt, trygghet och folkhälsa. Planen ska bidra till att Habo fortsätter utvecklas som en attraktiv och hållbar kommun för hela livet. I planen fastställs tre grundförutsättningar god ekonomi, medarbetarkapital samt Agenda 2030 och klimat.

Tillväxt handlar om att skapa förutsättningar för människor och företag att vilja flytta till, bo och verka i Habo. Genom ett varierat bostadsutbud, ett starkt näringslivsklimat och en välutvecklad infrastruktur kan kommunen fortsätta växa på ett hållbart sätt.

Trygghet är en grundläggande förutsättning för trivsel och utveckling. Habo ska vara en kommun där människor

känner sig säkra – i skolan, på gatorna och i mötet med kommunen. Genom samarbete mellan kommun, näringsliv, föreningsliv och civilsamhälle kan vi skapa gemenskap och förebygga utanförskap.

Folkhälsa omfattar både fysisk och psykisk hälsa. En god folkhälsa bygger på delaktighet, goda levnadsvanor och meningsfulla fritidsmöjligheter. Vi arbetar hälsofrämjande och förebyggande för att alla invånare ska må bra, klara utbildning och arbete samt känna samhörighet.

Kommunens översiktsplan och målsättning för bostadsbyggande

Planeringen i Habo kommun utgår från Översiktsplan 2040, där mark har pekats ut för att långsiktigt säkerställa bostadsförsörjningen. För att möta kommunens framtida utveckling krävs en bostadsplanering som är både hållbar och strategiskt förankrad.

Bostadsförsörjningsprogrammet ska täcka både nuvarande och framtida behov och baseras på befintliga samt pågående detaljplaner.

Översiktsplanen anger mål och strategier för mark- och vattenanvändning med fokus på hållbar tillväxt. Sex mål vägleder utvecklingen:

- Starkt näringsliv
- Attraktiv livsmiljö
- Hållbar infrastruktur
- Rekreation för livskvalitet
- Resurseffektiv och klimatsmart kommun
- Levande landsbygd.

Planen pekar ut utbyggnadsområden i alla tätorter, med tyngdpunkt på Habo tätort, där bostadsbyggnation främst sker. Även i de övriga tätorterna pekas områden för bostadsbyggnation ut, även om det är i en

mycket mindre omfattning. I tätorterna finns det både färdiga och pågående detaljplaner som möjliggör byggnation av nya bostäder.

En förtätningsstrategi prioriterar byggnation centralt och nära kollektivtrafik för att främja hållbara resor. Ny bebyggelse ska bidra till variation i bostadstyper och upplåtelseformer samt komplettera befintligt bestånd. Kommunen ska säkerställa effektiv markanvändning och tillgång till gemensamma ytor som gator, grönområden, skolor och förskolor samt energiförsörjning.

Planprogram för Habo centrum

Habo kommun har tagit fram ett planprogram för Habo centrum. Syftet med programmet är att utreda möjligheter och presentera en målbild för hur centrum kan utvecklas till en attraktiv mötesplats. Planprogrammet beskriver förutsättningar för fler bostäder och en livskraftig handel, samtidigt som det visar hur tillgängligheten till centrum kan förbättras. Programmet lyfter även en långsiktigt hållbar utveckling, där Habo centrum blir en välkomnande och trygg plats för alla.

Möjligheter att styra bostadsbyggandet

Det är kommunens ansvar att planlägga mark- och vattenanvändningen inom sina geografiska gränser. Kommunen har möjlighet att påverka bostadsbyggandet inom den egna kommunen. Styrningen av användningen av mark och vatten är en

viktig del i kommunens möjlighet att påverka bostadsbyggandet, den kommunala allmännyttan en annan. Avsnittet redogör för kommunens olika möjligheter att påverka bostadssituationen.

Kommunens roll i den fysiska planeringen

I Sverige har kommunerna ett omfattande ansvar för planeringen av mark- och vattenområden. Den fysiska planeringen styrs av kommunen genom översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser, och det är endast kommunen som har befogenhet att ta fram och anta dessa planer.

Det innebär i praktiken att kommunen, genom sin planering, avgör vilka platser som är lämpliga för bostadsbyggande. Den fysiska planeringen kan skapa förutsättningar för en god livsmiljö genom att lyfta fram frågor som trygghet, jämställdhet och delaktighet, samt genom att säkerställa en god medborgardialog.

Det är viktigt att kommunen har planeringsberedskap, det vill säga att det finns planlagd mark för bostadsändamål, för att möjliggöra en långsiktig bostadsförsörjning i enlighet med kommunens mål.

Byggtakten påverkas dock av konjunkturen. Faktorer som produktionskostnader, marknadsefterfrågan och hushållens betalningsförmåga har stor betydelse för vilken upplåtelseform som väljs och i vilken ordning olika bebyggelseprojekt genomförs. Eftersom upplåtelseform inte kan regleras genom detaljplan krävs ett nära samarbete mellan kommunen och byggherrar.

Genom att bedriva en strategisk markförvaltning och ha tydliga mål och strategier för markförvärv och

markanvisning kan kommunen i högre grad påverka bostadsbyggandet.

Strategisk markförvaltning

En strategisk och långsiktig markförvaltning är avgörande för att kommunen ska kunna styra utvecklingen av bostäder, verksamheter och allmänna funktioner. Genom att i tid förvärva mark som motsvarar framtida behov stärks möjligheten att påverka när, hur och vad som byggs – samt att hålla bostadskostnaderna på en rimlig nivå.

När kommunen äger mark kan den också styra viktiga förutsättningar för byggnationen, såsom markanvändning, upplåtelseformer och val av byggherre. Ett tydligt och välplanerat markanvisningsförfarande gör det möjligt att konkretisera kommunens mål och ambitioner för ett område.

Habo kommun har i dag ett begränsat markinnehav och äger endast en liten del av den mark som pekats ut som lämplig för tätortsutveckling. För att främja byggande på privat mark krävs därför ett nära samarbete mellan kommunen och markägarna. I områden med flera fastighetsägare behöver gemensamma mål, arbetsformer och incitament tas fram för att driva utvecklingen framåt.

En välplanerad markförvaltning och nya samarbetsformer kan även stimulera fler aktörer att delta i stadsutvecklingen. Det bidrar till en större variation i arkitektur, bostadsutbud och utformning – och därmed till en mer levande och attraktiv bebyggelsemiljö.

Vid strategisk markförvaltning och stadsutveckling är det relevant att beakta aspekter som klimatrisker, behov av klimatanpassning, bevarande av ekosystemtjänster och skydd för biologisk mångfald.

Kommunens bostadsbolag

Habo kommun påverkar bostadsutbudet genom det kommunala bostadsbolaget Habo Bostäder AB. Bolagets uppdrag är att bidra till en balanserad och tillgänglig bostadsmarknad genom att erbjuda bostäder i olika storlekar och prisklasser – anpassade efter olika gruppers behov.

Med ett bestånd på cirka 600 lägenheter ska Habo Bostäder tillhandahålla bostäder och bostadskomplement av god kvalitet, i en trivsamt livsmiljö och till rimliga hyror. Bolaget ska även verka för att planering och byggande anpassas efter kommunens långsiktiga behov och efterfrågan.

Kommunen administrerar dessutom en tomtkö för all kommunägd och detaljplanerad mark som är avsedd för bostadsbyggande. För att kunna köpa en tomt av Habo kommun behöver den som är intresserad vara registrerad i kommunens tomtkö.

Dagens bostadssituation

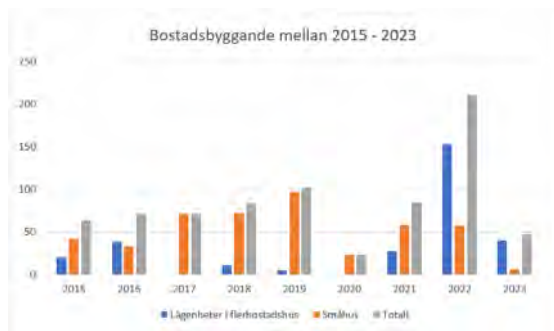
För att kunna planera för bostadsförsörjningen behöver kommunen har kunskap om dagens bostadsmarknad. Habo kommun präglas av sin småskaliga karaktär, där en stor del av invånarna äger sina hus. Samtidigt finns det även en hel del flerbostadshus som bidrar till en varierad boendemiljö och en jämlik utveckling på bostadsmarknaden. Den största delen av nybyggnationen sker i Habo tätort, vilket gör orten till kommunens tydliga centrum för bostadsutveckling. Kommunens bostadsstruktur visar på en stark tradition av småhusboende, men också ett växande behov av fler bostadsformer för att möta framtidens efterfrågan.

Bostadsbyggandet

Mellan 2015 och 2023 har bostadsbyggandet i Habo kommun

varierat. Under de första åren dominerade byggandet av småhus. År 2017 byggdes 71 småhus, vilket indikerar ett stort behov av villor för enskilda hushåll. Byggandet av flerbostadshus var däremot begränsat, med endast 20 lägenheter i flerbostadshus byggda 2015 och 38 lägenheter byggda 2016. Efter 2017 ökade byggandet av flerbostadshus något, men produktionen var fortfarande låg fram till 2020. Under 2020, på grund av Coronapandemins påverkan på byggsektorn, byggdes inga lägenheter i flerbostadshus, och byggandet av småhus minskade kraftigt från 97 småhus 2019 till endast 23 under 2020. Från och med 2021 började byggandet återhämta sig, särskilt när det gäller flerbostadshus. År 2022 byggdes 153 lägenheter i flerbostadshus, vilket var en markant ökning jämfört med de tidigare åren. Denna ökning tyder på att flerbostadshus nu prioriteras högre för att möta det växande behovet av bostäder. Byggandet av flerbostadshus fortsatte även under 2023, med 40 nya lägenheter, medan byggandet av småhus var betydligt lägre, med endast 7 byggda småhus.

Sammanfattningsvis har Habo kommun genomgått en förändring i sitt bostadsbyggande mellan 2015 och 2023. I början dominerade småhusbyggandet, men från 2021 har fokus skiftat mot byggande av flerbostadshus för att bättre möta det växande behovet av bostäder. Detta markerar en anpassning till den förändrade bostadsmarknaden och ett steg mot att säkerställa en långsiktig bostadsförsörjning för kommunens invånare.

Definition av hustyper och upplåtelseform

Definition av hustyper

Småhus
Småhus avser friliggande en- och tvåbostadshus samt par-, rad- och kedjehus (exklusive fritidshus).

Flerbostadshus
Flerbostadshus avser bostadsbyggnader innehållande tre eller flera lägenheter inklusive kökingshus.

Specialbostäder
Kategori med särskilda specialbostäder avsedda för äldre eller funktionshindrade, studentbostäder och övriga specialbostäder.

Övriga hus
Övriga hus avser byggnader som inte är avsedda för bostadsändamål, till exempel byggnader avsedda för verksamhet eller samhällsfunktion.

Definition av upplåtelseformer

Upplåtelseform
Lägenheternas upplåtelseform utgår från ägarförhållandet och inte hur de boende förhåller sig till lägenheterna.

Hyresrätt
Småhus med hyresrätt avser lägenheter som ägs av andra ägare än fysiska personer, dödsbön eller bostadsrättsföreningar. Flerbostadshus och övriga hus med hyresrätt avser lägenheter som inte är ägarlägenheter och som ägs av andra ägare än bostadsrättsföreningar.

Bostadsrätt
Småhus, flerbostadshus och övriga hus med bostadsrätt avser lägenheter som ägs av bostadsrättsföreningar.

Äganderätt
Småhus med äganderätt avser lägenheter som ägs av fysiska personer eller dödsbön. Flerbostadshus och övriga hus med äganderätt avser ägarlägenheter.

Befintligt bostadsbestånd i Habo kommun

En analys av den nuvarande fördelningen av hustyper och upplåtelseformer i kommunens olika orter visar att småhus utgör den dominerande hustypen, medan äganderätt är den vanligaste upplåtelseformen. Nedan presenteras bostadsstrukturen i Habo kommuns tätorter.

Bostadsstruktur i tätorterna

Habo tätort: Småhus dominerar bostadsbeståndet och står för 63 %, medan flerbostadshus utgör 29 %. Specialbostäder står för 7 % och övriga hus för 1 %. När det gäller upplåtelseformer är äganderätt vanligast med 62 %, följt av hyresrätter på

24 % och bostadsrätter på 14 %.

Sammantaget finns en relativ balans mellan olika boendebaltern, men hyresrätterna utgör fortfarande en mindre del av bostadsmarknaden.

Furusjö: Småhus dominerar i Furusjö och står för 92 % av bostäderna, medan flerbostadshus utgör 7 % och övriga hus 1 %. Äganderätt är den vanligaste upplåtelseformen med 89 %, medan hyresrätter står för 11 %. Det finns inga bostadsrätter, vilket gör Furusjö till en ort med en tydlig småhuskaraktär och stark tradition av eget ägande.

Fagerhult: I Fagerhult dominerar småhus, som står för 92 % av bostäderna, medan flerbostadshus utgör 8 %. När det gäller upplåtelseformer är äganderätt vanligast med 63 %, och hyresrätter står för 37 %. Sammantaget har Fagerhult en bostadsmarknad med tydligt fokus på eget ägande, men också en relativt stor andel hyresrätter som bidrar till en viss variation i boendebaltern.

Västerkärr: Här består hela bostadsbeståndet av småhus och äganderätt dominerar helt, med 100 %. Ingen hyresrätt eller flerbostadshus finns i Västerkärr.

Brandstorp: I Brandstorp dominerar småhus, som står för 82 % av bostäderna, medan flerbostadshus utgör 18 %. När det gäller upplåtelseformer är äganderätt vanligast med 61 %, följt av hyresrätter på 22 % och bostadsrätter på 21 %. Det ger Brandstorp en tydlig småhuskaraktär med fokus på eget ägande, samtidigt som det finns en blandning av olika boendebaltern.

Baskarp: I Baskarp består 82 % av bostäderna av småhus och 18 % av flerbostadshus. Äganderätt är den vanligaste upplåtelseformen med 86 %, medan hyresrätter utgör 14 %. Detta ger

orten en tydlig småhuskaraktär med fokus på eget ägande.

Tårtdiagrammen nedan visar fördelningen av olika hustyper och upplåtelseformer i Habo tätort, vilket ger en tydlig och överskådlig bild av bostadsbeståndets sammansättning.

Bostadsstruktur på landsbygden

På landsbygden i Habo kommun är småhus den dominerande boendeformen, och hyresrätter är i princip obefintliga. Fokus ligger på långsiktigt ägande av bostäder, vilket ger stabilitet och trygghet för de boende. Fastigheter förvärvas ofta för att ägas och bevaras över tid, vilket innebär långsiktiga boendelösningar för många invånare.

Bostadsbeståndet i Habo kommun och Jönköpings län

I Habo kommun utgör småhus 73 % av bostadsbeståndet, medan flerbostadshus står för 21 % och specialbostäder för 5 %. Hyresrätter utgör 19 % av bostäderna, och äganderätten dominerar med 71 %. Detta speglar kommuninvånarnas vilja att äga sina bostäder och strävan efter långsiktig stabilitet.

I Jönköpings län består 46 % av bostadsbeståndet av äganderätter, vilket är den dominerande upplåtelseformen. Andelen äganderätter i länet är fortsatt högre än riksgenomsnittet, som 2023 låg på 37 %. Habo kommun har den högsta andelen äganderätter i länet, med 71 % av bostäderna.

Hyresrätter och allmännyttans roll i Habo kommun

Hyresrätter utgör en viktig del av bostadsmarknaden i Habo kommun, även om de står för en relativt liten andel av det totala beståndet. Totalt består bostadsbeståndet i kommunen av 975 hyresrätter, 503 bostadsrätter och 3 607 äganderätter. Hyresrätterna utgör därmed cirka 19 procent av bostäderna i kommunen, vilket är lägre än genomsnittet i både Jönköpings län (36 procent) och riket (39 procent).

Av hyresrätterna i Habo ägs 65 procent av det kommunala bostadsbolaget, vilket är den högsta andelen allmännyttigt ägda hyresrätter i länet. Allmännyttans bestånd består huvudsakligen av befintliga fastigheter, där förvaltningen fokuserar på underhåll och standardhöjande åtgärder. Nyproduktion från allmännyttan är för

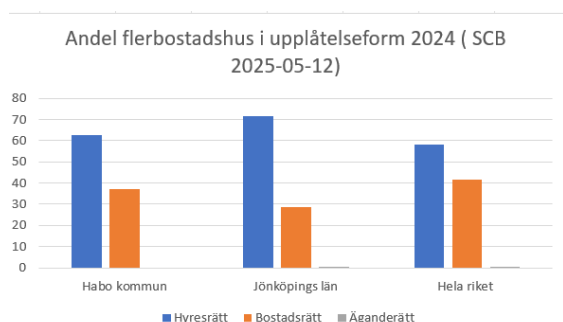
närvarande begränsad, troligen på grund av ekonomiska förutsättningar.

I Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys för Jönköpings län 2025 framgår att andelen allmännyttiga hyresrätter minskar både lokalt och nationellt, samtidigt som privata aktörer står för en växande andel av nyproduktionen av hyresbostäder. Skillnaderna i andelen allmännyttiga hyresrätter varierar mellan kommunerna beroende på lokala förhållanden.

För att möta behovet hos grupper som inte har möjlighet eller önskan att äga sitt boende kan det vara relevant att se över möjligheterna att öka andelen hyresrätter i kommunen. Ett mer varierat utbud av upplåtelseformer kan bidra till en mer balanserad och tillgänglig bostadsmarknad.

Allmännyttan kan fortsatt spela en viktig roll i kommunens arbete med bostadsförsörjning, särskilt i insatser som syftar till att tillgodose behoven hos grupper med svagare ställning på bostadsmarknaden.

Andel flerbostadshus i upplåtelseform 2024 (SCB 2025-05-12)

Hushållens sammansättning

Ett hushåll utgörs av samtliga som är folkbokförda i samma bostad. För hela Sverige är den vanligaste hushållstorleken hushåll med en person och därefter två personer. I Habo kommun är den vanligaste hushållsstorleken två personer, följt av ensamhushåll och fyra personers hushåll. Trots att hushåll med två personer är flest till antalet, bor flest invånare i kommunen i fyra personers hushåll. Detta visar att hushållsstorleken inte alltid speglar hur många personer som faktiskt bor i kommunen.

	Antal hushåll	Andel av samtliga hushåll (%)	Antal personer	Andel av samtliga personer %
1 person	1353	25,90	1353	11,05
2 personer	1681	32,22	3362	21,98
3 personer	647	12,40	1 941	15,42
4 personer	1044	20,08	4 176	32,07
5 personer	385	7,38	1 925	14,30
6 personer	71	1,40	426	3,24
7 personer	35	0,62	262	1,94
Samtliga hushåll	5216	100	13456	100

Antal och andel hushåll samt personer efter hushållstorlek Habo kommun 2021-2024 (SCB)

	Hushåll		Personer	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Ensamstående utan barn	1353	25,3	1353	10,05
Ensamstående med barn 0–24 år	254	4,90	653	4,85
Ensamstående med barn 25+ år	30	0,57	61	0,45
Sammanboende utan barn	1477	28,31	2954	21,95

Sammanboende med barn 0–24 år	1884	38,23	7602	56,5
Sammanboende med barn 25+ år	60	1,15	190	1,41
Övriga hushåll utan barn	77	1,47	205	1,52
Övriga hushåll med barn 0–24 år	75	1,43	412	3,06
Övriga hushåll med barn 25+ år	4	0,07	15	0,13
Uppgift saknas	0	0	11	0,08
Totalt	5216	100	13456	100

Antal och andel hushåll samt personer 2021-2024 (SCB 2025)

När man ser till hushållens sammansättning är den vanligaste typen sammanboende med barn 0–24 år, vilket motsvarar en betydande del av både hushållen och befolkningen. Därefter kommer sammanboende utan barn och ensamstående utan barn. Mindre vanliga är hushåll med äldre barn eller andra former av hushåll.

Sammantaget visar statistiken att Habo kommun har en varierad hushållsstruktur med både barnfamiljer, par utan barn och ensamhushåll. Den höga andelen barnfamiljer påverkar både bostadsbehov och kommunens planering av service och infrastruktur.

Befolkningsutveckling fram till 2030

Habo kommun har under det senaste decenniet haft en stabil befolkningstillväxt. Prognoserna visar att denna utveckling fortsätter, men i en något långsammare takt än under de senaste åren. Enligt kommunens egen prognos från augusti 2025 beräknas Habo ha cirka 15 000 invånare år 2030, medan Region Jönköpings prognos anger omkring 14 000 invånare samma år. Kommunens prognos

är därmed högre än regionens. Som ett samlat och övergripande antagande kan ett genomsnitt av de två prognoserna bedömas vara mer sannolikt, vilket innebär cirka 14 500 invånare år 2030.

Befolkningsökningen sker i flera åldersgrupper, men är särskilt tydlig bland yngre vuxna i arbetsför ålder samt bland äldre över 85 år. Även antalet små barn (0–4 år) väntas öka något, vilket innebär ett fortsatt behov av förskoleplatser. Däremot beräknas åldersgruppen 5–14 år minska något. Sammantaget medför dessa förändringar varierande behov av kommunal service och infrastruktur framöver.

För att möta framtidens demografiska utveckling krävs en långsiktig och hållbar planering. Kommunen behöver säkerställa att utbudet av bostäder, omsorg, utbildning och kommunikationer utvecklas i takt med befolkningens behov.

Fördelning mellan kvinnor och män

Enligt prognosen kommer antalet kvinnor i kommunen att öka från 6 689 till 7 813, medan antalet män förväntas stiga från 6 767 till 7 937. Den jämna fördelningen mellan könen ger goda förutsättningar för en jämställd planering av både samhällsservice och bostäder.

Störst tillväxt bland äldre åldersgrupper fram till 2030

Antalet äldre i kommunen väntas öka tydligt fram till år 2030:

Åldersgrupp	Antal 2024-12-31	Prognos Antal 2030	Förändring i antal	Förändring i %
65-74 år	1208	1288	Ökar med 80 personer	Ökar med 6,62 %
75-84 år	988	1066	Ökar med 78 personer	Ökar 7,89 %
85-94 år	291	432	Ökar 141 personer	Ökar 48,4 %

95+ år	9	32	Ökar med 23 personer	Ökar 255,6 %
--------	---	----	----------------------	--------------

Den största ökningen sker bland de allra äldsta. Antalet personer över 85 år väntas öka kraftigt, särskilt i gruppen över 95 år.

Detta innebär både utmaningar och möjligheter för kommunen. Det behövs fler attraktiva och anpassade boenden samt boendemiljöer som stödjer ett aktivt och tryggt liv för äldre.

Största gruppen 2030: Yrkesverksam ålder

Den största ökningen fram till år 2030 sker bland vuxna i yrkesverksam ålder:

Åldersgrupp	Antal (2024-12-31)	Prognos Antal (2030-12-31)	Förändring i antal	Förändring i %
25-34 år	1397	1599	Ökar med 202 personer	Ökar med 14,46%
35-44 år	1960	2211	Ökar med 251 personer	Ökar med 12,81%
45-54 år	1712	1925	Ökar med 213 personer	Ökar med 12,44%
55-64 år	1338	1545	Ökar med 207 personer	Ökar med 5,47%

Ökningen är störst bland personer i åldern 25–34 år, vilket innebär ett större behov av både bostäder och arbetsmöjligheter.

För grupperna 35–54 år behövs stabila och varierade bostadsalternativ som passar olika livssituationer.

Bland 55–64-åringar ökar intresset för attraktiva och bekväma bostäder som kan bli aktuella inför pensionen.

Tillväxt bland barn och unga 2030

Antalet barn och unga i kommunen väntas öka fram till år 2030:

Åldersgrupp	Antal (2024-12-31)	Prognos Antal (2030-12-31)	Förändring i antal	Förändring i %
-------------	--------------------	----------------------------	--------------------	----------------

		2030-12-31)		
0-4 år	873	914	Ökar med 41 personer	Ökar med 4,7 %
5-14 år	2222	2163	Minskar med 59 personer	Minskar 2,7 %
15-24 år	1448	1911	Ökar med 463 personer	Ökar med 32 %

Prognosen visar en liten men tydlig ökning av antalet barn i åldern 0–4 år, medan gruppen 5–14 år förväntas minska något. Däremot ökar antalet unga i åldern 15–24 år betydligt mer än övriga grupper i tabellen.

Denna utveckling innebär att kommunens behov av service och samhällsresurser kommer att förändras. En mindre men stabil ökning av små barn påverkar planeringen för förskoleplatser och tidiga pedagogiska insatser, medan minskningen i skolåldern kan innebära behov av att anpassa befintliga skolresurser. Den kraftiga tillväxten av unga vuxna innebär dessutom en ökad efterfrågan på små och prisvärda bostäder, såsom förstahandslägenheter, samt fler aktiviteter och mötesplatser för målgruppen.

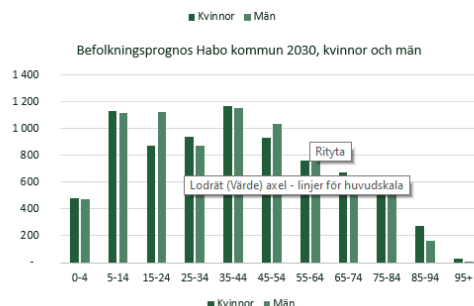
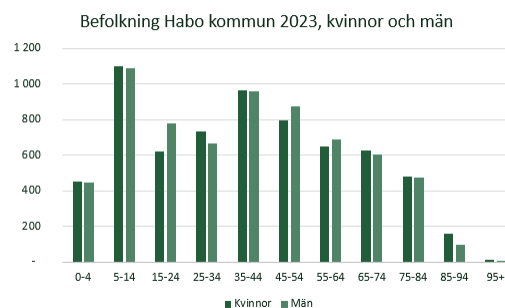
Sammanfattning

Befolkningsprognosen för Habo visar på fortsatt stabil tillväxt, även om takten väntas bli något långsammare än under de senaste åren. Den ökande andelen äldre skapar ett större behov av anpassade bostäder och trygga boendemiljöer, samtidigt som tillväxten bland barn och unga vuxna ökar efterfrågan på utbildning, fritidsaktiviteter och bostäder.

För att möta både dagens och framtidens behov krävs en balanserad och långsiktig planering. Kommunen behöver anpassa infrastruktur och samhällsservice för att säkerställa hög livskvalitet för alla invånare och samtidigt skapa en hållbar och attraktiv bostadsmarknad.

Fördelning mellan kvinnor och män

Diagrammen visar fördelningen mellan kvinnor och män för både 2023 och 2030, vilket tydligt illustrerar förändringarna i befolkningens sammansättning.

Befolkningsindelning i Habo kommun

I Habo kommun har totalt 13 488 invånare (30 juni 2025). Av dessa bor 9 547 personer i Habo tätort, vilket motsvarar cirka 71 procent av kommunens befolkning. Vidare bor 6 procent av invånarna i kommunens övriga tätorter, medan 22 procent bor på landsbygden.

Befolkningsindelning i kommunen (30 juni 2025)

Habo tätort: 9 547

Furusjö: 320

Fagerhult: 263

Västerkärr: 133

Brandtorp: 126

Baskarp: 92

Habo landsbygd: 1 654

Gustav Adolf landsbygd: 830

Brandtorp landsbygd: 526

Summa: 13 488

Region Jönköpings befolkningsprognos

Enligt Region Jönköpings befolkningsprognos förväntas antalet invånare i regionen uppgå till 18 700 personer år 2040. Prognosen baseras på en årlig befolkningsökning om cirka 300 personer.

Habo Kommuns befolkningsprognos

Habo kommun har, med utgångspunkt i antagna och pågående detaljplaner, tagit fram en egen befolkningsprognos. Enligt kommunens översiktsplan för 2040 beräknas befolkningen uppgå till cirka 18 500–20 000 invånare år 2040, under förutsättning att den årliga befolkningsökningen uppgår till omkring 300 personer. Det är viktigt att understryka att prognosen är långsiktig och sträcker sig över en period om cirka 15 år, vilket innebär att den är förenad med viss osäkerhet.

Jämförelse och sammanfattning

Habo kommuns befolkningsprognos visar en något högre uppskattning av befolkningsutvecklingen än Region Jönköpings prognos. Enligt Habo kommun beräknas befolkningen år 2040 uppgå till cirka 18 500–20 000 invånare, medan Region Jönköpings prognos pekar på cirka 18 700 invånare. Detta innebär en genomsnittlig årlig befolkningsökning om omkring 300 personer, vilket både Region Jönköping och Habo kommun har samma prognos för. Sammantaget visar prognoserna att befolkningsutvecklingen i Habo kommun sannolikt kommer att ligga inom detta intervall.

Bostadsbehov

De kommunala riktlinjerna för bostadsförsörjning avser att redogöra för det behov av bostäder som finns inom Habo kommun. Detta avsnitt redogör för det aktuella behovet av bostäder. I Habo kommun saknas tillräckligt med tillgängliga bostäder som varierar i standard, storlek och upplåtelseform. En bred variation av bostäder gynnar alla invånares bostadssituation. Det är viktigt att Habo kommun arbetar för ett bostadsbestånd som är tillgängligt för alla samhällsgrupper och som kan möta efterfrågan för att säkerställa en hållbar samhällsutveckling i Habo.

Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys 2025

Länsstyrelsen genomför årligen en bostadsmarknadsanalys på uppdrag av regeringen, i enlighet med förordningen (2011:160) om regionala bostadsmarknadsanalyser. Analysen för 2025 visar att bostadsbyggandet minskade ytterligare under 2024, vilket förstärker den nedåtgående trenden som inleddes 2022.

I Habo kommun råder ett underskott på bostäder i Habo tätort, medan övriga delar av kommunen bedöms vara i balans. Det osäkra ekonomiska läget är den främsta orsaken till minskat byggande. Under de senaste fem åren har händelser i omvärlden bidragit till stor osäkerhet, bland annat covid-19 pandemin, Rysslands invasion av Ukraina, materialbrist, mindre stabil världspolitik samt hög inflation och pressat ränteläge – faktorer som även påverkar Habo.

Analysen visar att Jönköpings län, inklusive Habo kommun, står inför en åldrande befolkning. Fram till 2033 förväntas antalet äldre i Habo öka med över 60 %, vilket innebär ett stort behov av

fler attraktiva och ändamålsenliga boendelösningar för äldre. I länet upplever många äldre idag brist på tillgängliga och prisvärda bostadsalternativ.

Befolkningsutvecklingen i Jönköpings län har stabiliserats, med en nettoökning på 1 153 invånare under 2024. Habo kommun har haft den största procentuella befolkningsökningen i länet, med en tillväxt på 1,35 %. Samtidigt finns tecken på att tillväxttakten i kommunen har planat ut något. Detta innebär att utvecklingen i ökande grad av anpassning till förändrade behov när det gäller bostäder och samhällsservice.

I analysen framgår att Habo kommun har länets största andel allmännyttiga hyresrätter, med 65 %, men också den lägsta andelen hyresbostäder totalt, med endast 19 %. Detta skapar ett tydligt underskott på hyresbostäder. Dessutom finns det ett underskott av bostäder för ungdomar och för självbosatta nyanlända. Kommunen arbetar aktivt för att förebygga hemlöshet och arbetslöshet, vilket är positivt då inga avhysningar har genomförts under de senaste tre åren.

Habo har också den största nettoutpendlingen i länet, vilket innebär att många invånare söker arbete på andra orter. Detta påverkar både bostads- och arbetsmarknaden. Trots att arbetslösheten i länet generellt är något högre än rikssnittet, har Habo den lägsta arbetslösheten i länet, även om den har ökat något under det senaste året.

När det gäller utbildningsnivå är det generellt lägre i Jönköpings län än i riket i stort, särskilt när man ser till andelen av befolkningen som har en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer. Utöver Jönköping utmärker sig även Habo kommun för en relativt hög andel högutbildade, särskilt bland kvinnor. Trots detta är den disponibla inkomsten i länet

generellt sett lägre än rikssnittet, även om Habo kommun har något högre inkomster än övriga kommuner i länet.

Inför 2026 planerar Habo kommun att påbörja byggnation av nya bostäder, inklusive hyresrätter, bostadsrätter och småhus. Exakta volymer är ännu osäkra på grund av höga byggkostnader och stramare finansieringsvillkor.

Bedömning av bostadsbrist enligt 2000:1383

Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar har uppdaterats, där den största skillnaden är att Boverket ska ta fram underlag som stöd för kommunerna i deras bedömning av bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden. I Boverkets underlag har flera mått för bedömning av bostadsbrist tagits fram.

De mått som används är:

1. Ansträngd boendeekonomi
2. Ansträngd boendeekonomi (KALP)
3. Trångboddhet
4. Trångbodda och ansträngd ekonomi
5. Trångbodda och ansträngd ekonomi (KALP)
6. Flyttar ofta (osäker boendesituation)
7. Hemmaboende vuxna barn
8. Återkommande problem

Nedan följer en beskrivning av respektive mått och situationen i Habo kommun för åren 2020 och 2023.

Ansträngd boendeekonomi

Måttet visar om hushållets disponibla inkomst räcker till baskonsumtion, som inkluderar genomsnittshyra, riksnorm för personliga kostnader, hushållsel, barnomsorg, lokala resor (18+), fack- och A-kasseavgifter (20–64 år) samt hemförsäkring. Boendekostnaden beräknas utifrån trångboddhetsnorm 2 (max 2 personer per rum, exklusive

kök och vardagsrum) och SCB:s undersökning HIB.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll i Habo kommun	Andel hushåll (%) i Habo kommun	Ensamstående kvinnor med barn i Habo kommun (%)	Andel hushåll (%) i Jönköpings län (%)
2020	100	2,10	12,20	4,0
2023	72	1,40	11,20	3,4

Antalet hushåll med ansträngd boendeekonomi i Habo kommun har minskat mellan 2020 och 2023. Denna positiva utveckling gäller även för ensamstående kvinnor med barn, även om gruppen fortsatt är överrepresenterad och därmed ekonomiskt sårbar. Jämfört med Jönköpings län ligger Habo kommun på en lägre nivå, vilket indikerar en mer gynnsam situation för hushållen i kommunen.

2. Ansträngd boendeekonomi (KALP)

KALP-måttet bygger på hushållets disponibla inkomst jämfört med en baskonsumtion baserad på genomsnittshyror och ett "kvar att leva på" - belopp. Kalkylen utgår från en modell som bankerna använder för att bedöma betalningsförmåga vid bostadsköp. Kostnader justeras efter KPI, och boendekostnaden baseras på samma trångboddhetsnorm och hyresundersökning som ovan.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll i Habo kommun	Andel hushåll i Habo kommun	Ensamstående kvinnor med barn i Habo kommun (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	801	16,7	34,7	25,2
2023	706	13,7	33,3	23,6

Andelen hushåll med ansträngd ekonomi KALP har minskat mellan 2020 och 2023. Ensamstående kvinnor med barn utgör fortsatt en betydande andel, vilket

understryker behovet av riktade insatser. Jämfört med Jönköpings län är andelen hushåll med ansträngd boendeekonomi enligt KALP lägre i Habo, vilket visar på en något mer stabil situation i kommunen.

3. Trångboddhet

Trångboddhet bedöms enligt följande: ensamstående utan barn räknas ej som trångbodda, varje hushåll ska ha minst ett sovrum utöver kök/vardagsrum, två barn under 12 år kan dela rum, och vuxna som inte är sammanboende delar inte sovrum. Om rumsuppgift saknas används boendeyta <20 kvm per person som kriterium.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll	Andel hushåll (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	222	4,6	7,2
2023	222	4,3	7,1

Trångboddheten i Habo kommun har legat på en stabil nivå mellan 2020 och 2023. Jämfört med Jönköpings län är andelen trångbodda hushåll genomgående lägre i Habo, vilket indikerar bättre bostadsutrymme i kommunen än i länet som helhet.

4 Trångbodda och ansträngd boendeekonomi

Mått på om hushållet både är trångbott enligt det tredje måttet och har en ansträngd boendeekonomi enligt det första måttet.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll	Andel hushåll (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	14	0,2	1,0
2023	11	0,3	0,8

Andelen hushåll i Habo som både är trångbodda och har en ansträngd ekonomi är

mycket låg och har minskat något mellan 2020 och 2023. Jämfört med Jönköpings län är andelen markant lägre i Habo, vilket tyder på att den kombinerade utsattheten är ovanligare i kommunen.

5 Trångbodda hushåll och ansträngd boendekonomi (KALP)

Måttet indikerar osäker boendesituation och baseras på om någon i hushållet flyttat minst en gång per år under de senaste tre åren.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll	Andel hushåll (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	59	1,2	2,9
2023	55	1,1	2,7

Andelen hushåll i Habo som är både trångbodda och har ansträngd ekonomi enligt KALP är låg och har varit relativt stabil mellan 2020 och 2023. Jämfört med Jönköpings län ligger Habo kommun på en lägre nivå, vilket indikerar en mer stabil boendesituation.

6 Flyttar ofta (osäker boendesituation)

Måttet indikerar osäker boendesituation och baseras på om någon i hushållet flyttat minst en gång per år under de senaste tre åren.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll	Andel hushåll (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	46	0,9	1,8
2023	39	0,8	1,7

Antalet hushåll med osäker boendesituation i Habo är mycket lågt och har varit stabilt över tid. Jämfört med Jönköpings län är andelen hushåll som flyttar ofta ungefär hälften så stor i Habo, vilket pekar på en högre stabilitet i kommunen.

7 Hemmaboende vuxna barn

Det sjunde måttet är huruvida det finns hemmaboende vuxna barn, (25 år eller äldre), i hushållet.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll med hemmaboende vuxna barn	Andel hushåll med hemmaboende vuxna barn (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	123	2,6	3,0
2023	120	2,3	2,9

Andelen hushåll med hemmaboende vuxna barn är låg och har varit stabil i Habo mellan 2020 och 2023. Jämfört med Jönköpings län är andelen något lägre i Habo, vilket antyder att unga vuxna i större utsträckning flyttar hemifrån i kommunen.

8 Återkommande problem

Det åttonde måttet är ett mått på om de problem som hushållen har är mer eller mindre långvariga. För att räknas som att ha återkommande problem behöver hushållet uppfylla minst ett av måtten 1–7 två år i rad.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll med återkommande problem	Andel hushåll med återkommande problem (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	256	4,5	8,5
2023	232	5,3	7,6

Antalet hushåll med långvariga problem har minskat något i Habo, men ligger fortsatt strax över 5 %. Jämfört med Jönköpings län är andelen dock betydligt lägre, vilket visar att långvariga problem är mindre vanliga i Habo än i länet i stort.

Sammanfattning

Boverkets underlag visar att bostadsbristen i Habo kommun är relativt låg jämfört med Jönköpings län. Andelen hushåll med ansträngd boendekonomi har minskat

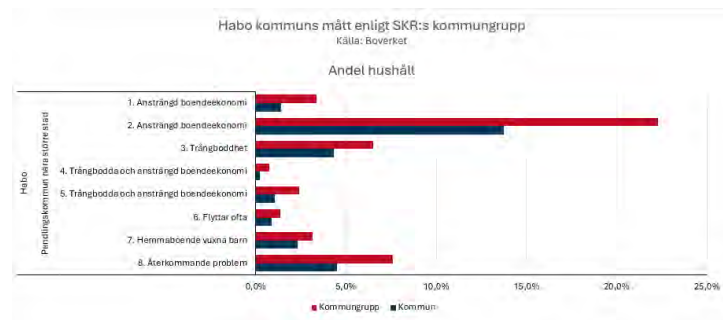
över tid, särskilt enligt det första måttet, och ligger under länsnivån. Ensamstående kvinnor med barn är dock fortsatt en ekonomiskt sårbar grupp.

Trångboddheten är stabil och betydligt lägre än i länet, vilket indikerar att boendeytan generellt sett är bättre i Habo. Även osäker boendesituation, mått som frekventa flyttar, förekommer mer sällan i kommunen än i länet. Andelen hushåll med hemmaboende vuxna barn är låg och stabil, vilket tyder på en högre grad av självständigt boende bland unga vuxna.

Hushåll med återkommande problem ligger något över 5 %, men även här är andelen betydligt lägre än i Jönköpings län. Sammantaget pekar statistiken på att bostadssituationen i Habo kommun är mer stabil och mindre utsatt än i länet som helhet, även om vissa grupper fortsatt kräver särskild uppmärksamhet.

Habo kommuns mått enligt SKR:s kommungrupp

Sveriges kommuner och regioner (SKR) delar in Sveriges kommuner i nio kommungrupper. Utifrån denna regionala indelning ingår Habo kommun inom SKR:s definition på pendlingskommun nära större stad. Enligt definitionen ingår 52 kommuner i denna kommungrupp. I diagrammet nedan finns en sammanställning över Habo kommunens statistik (blå stapel) gentemot motsvarande kommuner inom samma kommungrupp. Där kan man se att Habo kommun ligger under genomsnittet på samtliga mått.

Habo kommuns analys

Läget på bostadsmarknaden påverkar människors möjligheter att få en bostad och när bostadsmarknaden inte är i balans slår det hårdast mot dem som har svagast ställning på bostadsmarknaden. För att nå en balans i kommunens bostadsbestånd finns ett behov av större antal hyresrätter i flerbostadshus i olika storlekar. Det finns även behov av bostadsrätter, både i småhus och i flerbostadshus.

Behov hos äldre personer

Begreppet äldre avser personer som har fyllt 65 år – en grupp som i dag generellt är friskare, mer aktiv och lever längre än tidigare generationer.

En åldrande befolkning ställer nya krav på samhällsplaneringen. Behovet av hållbara och tillgängliga boenden med närhet till service, gemenskap och sociala mötesplatser ökar – oavsett boendeform. För målgruppen, som omfattar både yngre pensionärer och äldre med större omsorgsbehov, krävs flexibla lösningar och möjligheter att blanda olika åldersgrupper. Detta bidrar till ökad gemenskap och minskar risken för ofrivillig ensamhet, isolering och sämre psykisk hälsa.

Kommunen har också en viktig roll i att informera äldre om de olika boendalternativ som finns, samt att ge stöd i att förstå de ekonomiska och praktiska aspekterna av att anpassa eller byta bostad. När äldre väljer att flytta till mer ändamålsenliga boenden frigörs småhus som i sin tur kan tas i bruk av

barnfamiljer – något som stärker bostadsmarknaden i hela kommunen.

Behovet av omsorg och bostadsanpassningar ökar framför allt efter 85 års ålder. Inom äldreomsorgen är grundprincipen att den enskilde, så långt det är möjligt, ska kunna bo kvar hemma och få det stöd och den omsorg som behövs i den egna bostaden.

Särskilt boende för äldre

Särskilt boende för äldre beviljas enligt socialtjänstlagen när behovet av vård och omsorg är så omfattande att det inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet. I Habo kommun verkställs besluten på Kärrsgårdens särskilda boende, som rymmer totalt 91 lägenheter inklusive korttids- och växelvårdsplatser.

Utifrån befolkningsprognosen står det klart att kommunen inom de närmaste åren kommer att behöva fler platser än vad Kärrsgården idag kan erbjuda. Därför behöver planeringen påbörjas för var framtida särskilda boenden för äldre ska lokaliseras.

Eftersom beslut om särskilt boende grundas på individuella behov går det inte att exakt fastställa hur många personer över 85 år som kommer att vara i behov av denna vårdform. Målsättningen är att, genom olika stödinsatser och ett förebyggande arbetssätt, ge så många som möjligt möjlighet att bo kvar i sitt ordinarie boende så länge de kan. Samtidigt är det tydligt att andelen äldre med omfattande omsorgsbehov – särskilt bland personer över 85 år ökar.

Det finns även ett växande behov av särskilt boende för yngre personer med demenssjukdomar eller andra somatiska besvär. Dessa personer har ofta en annan fysisk kapacitet och behov av en miljö som möjliggör mer aktivitet samtidigt som de får det personliga stöd de behöver. Andelen yngre med kognitiv svikt ökar i

hela landet, och sådana behov finns redan idag inom Habo kommun.

Det är därför viktigt att framtida särskilda boenden planeras och utformas för att även tillgodose dessa gruppers behov från början.

Enkät – boende 55+

Som en del av Habo kommuns bostadsförsörjningsprogram genomfördes en enkät riktad till invånare 55 år och äldre. Syftet var att kartlägga nuvarande boendesituation, framtida boendebehov samt vilka faktorer som påverkar beslut om flytt. Totalt deltog 334 personer i undersökningen.

Majoriteten av respondenterna bor i Habo tätort (73 %), är i åldern 65–74 år och lever tillsammans med partner. Drygt hälften planerar att flytta inom tio år, främst till mer tillgängliga och anpassade boendeformer. De mest efterfrågade alternativen är lägenhet i hyresrätt samt trygghets- eller seniorboende.

Viktiga bostadskvaliteter är balkong eller uteplats, egen tvättmaskin, närhet till service och hiss. De flesta vill bo centralt i Habo tätort i bostäder om tre rum och kök, med en betalningsvilja på cirka 7 000–10 000 kronor per månad.

Resultaten pekar på ett ökat behov av centralt belägna, tillgängliga och prisvärda bostäder för äldre. En ökad andel hyresrätter och trygghetsboenden kan bidra till att fler äldre kan bo kvar i kommunen och samtidigt frigöra småhus för yngre hushåll, vilket stärker bostadsmarknadens rörlighet

Fördjupad enkät - boende 55+

Denna fördjupade enkätundersökning är en fördjupning av *Enkät – boende 55+* och syftar till att ge en mer detaljerad bild av invånarnas behov och önskemål kring boende, trygghetsboende, sociala aktiviteter, ekonomi och närmiljö. Det

fördjupade underlaget ger kommunen bättre förutsättningar för långsiktig och behovsanpassad bostadsplanering.

Undersökningen visar att majoriteten av respondenterna bor i villa (77 %) och i Habo tätort (72 %). De flesta är mellan 60 och 79 år. Nästan hälften vill bo kvar som idag, men många kan på sikt tänka sig att flytta, främst till trygghetsboende eller lägenhet.

De viktigaste skälen till flytt är minskat ansvar för underhåll och skötsel, lägre boendekostnader samt behov av social gemenskap. Flyttintresset är i stor utsträckning långsiktigt, ofta med en tidshorisont på mer än sju år.

Vid val av trygghetsboende är trygghet, tillgänglighet och en lättskött bostad avgörande faktorer. En betydande andel uppger att avsaknad av trygghetsboende i kommunen kan leda till flytt till annan kommun.

Betalningsviljan är störst för mindre bostäder. Respondenterna efterfrågar särskilt sociala aktiviteter, möjligheter till motion samt närhet till grönområden, service och promenadstråk. Sammantaget visar resultaten att målgruppen värdesätter självständighet i kombination med frivillig gemenskap och föredrar bostadsområden med blandade åldrar.

Behov för ungdomar och unga vuxna

Unga vuxna har generellt svårare att etablera sig på bostadsmarknaden, ofta på grund av begränsad ekonomi och konkurrens om mindre och prisvärda bostäder. I Habo kommun saknas idag ett tillräckligt utbud av bostäder som är anpassade till denna grups behov. För att ungdomar och unga vuxna ska kunna bo kvar i kommunen behövs en större variation av bostäder när det gäller storlek, standard och upplåtelseform. Det handlar framför allt om mindre och mer

kostnadseffektiva bostäder som är möjliga att efterfråga med inkomster från studier, deltidsarbete eller första anställningar. Bedömningen är att dagens bostadsutbud inte tillgodoser behoven för ungdomar och unga vuxna, vilket riskerar att bidra till utflyttning och svårigheter att rekrytera arbetskraft på sikt.

Behov för studenter

I kommunen finns det inga bostäder som riktar sig specifikt till studenter. Efterfrågan av studentbostäder i kommunen bedöms vara mycket låg. Behovet av bostäder för studenter bedöms därför tillgodosett.

Behov för personer med funktionsnedsättning

För personer med funktionsnedsättning finns i dag bostäder med särskild service i form av två gruppboendestäder och en servicebostad. Kommunen behöver planera för en ny servicebostad med 10–12 lägenheter och gemensamma utrymmen. Kommunen behöver även planera för en ny gruppboendestad, men detta är ett långsiktigt behov som förväntas öka i takt med kommunens tillväxt. Eftersom dessa boendeformer ofta utgör livslånga lösningar krävs både framförhållning och flexibilitet i planeringen.

Personer med funktionsnedsättning kan också ansöka om bostadsanpassningsbidrag för att möjliggöra ett självständigt boende.

Behov för nyanlända

För att nyanlända ska kunna integreras och bli självförsörjande behöver kommunen ha möjlighet att anvisa bostäder med god och ändamålsenlig standard samt låg boendekostnad. Om kommunen kan erbjuda nyanlända bostäder med lägre kostnader ökar möjligheten för individen att snabbt bli självständig.

I annat fall finns en risk att nyanlända blir långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd, vilket försvårar vägen mot självständighet. I dagsläget bedöms nyanländas behov av bostäder inte vara tillgodosedda. Det saknas tillräcklig variation i bostadsbeståndet för att matcha den ekonomiska förmåga som nyanlända vanligtvis har under de första åren i Sverige.

Behov för hemlösa

Personer i hemlöshet utgör en mycket liten men viktig del av kommunens sociala utmaningar. För denna grupp krävs ett nära samarbete mellan kommunen och det allmännyttiga bostadsbolaget. Stödinsatser kan behövas för att individer ska etablera och behålla ett stabilt boende. Trots detta finns i nuläget inget formellt uppdrag till bostadsbolaget att ta ett socialt ansvar inom bostadsförsörjningen, samtidigt som utbudet av bostäder med varierande standard och upplåtelseform är begränsat.

Skyddat boende

Skyddat boende erbjuds till personer i akuta och ibland livshotande situationer och kan även ingå i ett längre stöd- och behandlingsarbete. Habo kommun deltar i ett regionalt samarbete i Jönköpings län, där huvudprincipen är att våldsutsatta inte placeras i sin hemkommun.

När skyddsbehovet upphör finns en överenskommelse med det allmännyttiga bostadsbolaget om förtur till bostad. För personer med pågående skyddsbehov finns en länsgemensam bostadsöverenskommelse. Vid inflyttning till kommunen kan dock bristen på prisvärda bostäder innebära att behov av ekonomiskt bistånd uppstår.

Habo kommuns behovsbedömning

För att kartlägga bostadsbehoven i Habo kommun har socialförvaltningen, Habo Bostäder AB och tekniska förvaltningen genomfört en gemensam analys. Underlaget bygger på socialförvaltningens bedömningar, Habo Bostäders bostadskö och omflyttningar, Boverkets bostadsmarknadsenkät samt aktuell demografisk och socioekonomisk statistik. Även flyttmönster, Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys och den regionala utvecklingsstrategin (RUS) har legat till grund för arbetet.

Analysen visar att Habo har en stabil bostadsmarknad. Bostadsbristen är låg jämfört med övriga Jönköpings län, och andelen hushåll med ansträngd ekonomi har minskat. Trångboddheten är lägre än länssnittet, och de flesta hushåll har en trygg och självständig boendesituation. Samtidigt finns grupper som har större behov av stöd, särskilt ensamstående kvinnor med barn.

Trots den övergripande stabiliteten råder bostadsbrist i Habo tätort. Efterfrågan på bostäder ökar och kommunen behöver ett mer varierat bostadsbestånd som möter olika livssituationer – från unga vuxna och barnfamiljer till äldre. Nya bostäder bör lokaliseras i centrala och tillgängliga områden med närhet till service, kollektivtrafik och grönområden för att främja attraktiva och hållbara livsmiljöer.

En av de största utmaningarna är bristen på mindre och prisvärda hyresrätter. Fler lägenheter behövs för ungdomar, nyanlända och hushåll med lägre inkomster. Kommunen bör därför prioritera hyresrätter och uppmuntra privata aktörer att bidra till byggandet. Genom markanvisningar kan kommunen

påverka bostadstyper och upplåtelseformer. Eftersom Habo Bostäder enligt ägardirektivet för 2025 inte planerar nyproduktion av hyresrätter krävs en fortsatt dialog mellan kommunen, bolaget och politiken för att säkra långsiktiga lösningar.

Den demografiska utvecklingen ställer ökade krav på bostadsplaneringen. En växande äldre befolkning, särskilt bland personer över 85 år, innebär behov av tillgängliga och trygga bostäder nära service och sociala mötesplatser. Enkäten som riktats till personer över 55 år visar tydlig efterfrågan på hyresrätter samt trygghetsboende. Genom att skapa fler sådana boenden kan kommunen underlätta flyttkedjor som frigör småhus för barnfamiljer och därmed öka rörligheten på bostadsmarknaden.

Äldre personer har också behov av information och stöd kring olika boendelalternativ, ekonomi och bostadsanpassningar. När äldre väljer att flytta till mer ändamålsenliga bostäder bidrar det både till bättre livskvalitet för individen och till en effektivare användning av kommunens bostadsbestånd.

Behovet av särskilda boenden är i dagsläget tillgodosett, men befolkningsprognoserna visar att fler platser kommer att krävas inom några år. Kärrsgårdens särskilda boende rymmer idag 91 lägenheter, inklusive korttids- och växelvårdsplatser. Planeringen för framtida särskilda boenden bör påbörjas redan nu, både för äldre med omfattande omsorgsbehov och för yngre personer med demenssjukdomar eller andra somatiska besvär.

För personer med funktionsnedsättning finns i dag bostäder med särskild service i form av två gruppboendestäder och en

serviceboendestad. Kommunen behöver planera för en ny serviceboendestad med 10–12 lägenheter och gemensamma utrymmen. Kommunen behöver även planera för en ny gruppboendestad, men detta är ett långsiktigt behov som förväntas öka i takt med kommunens tillväxt.

Eftersom dessa boendeformer ofta utgör livslånga lösningar krävs både framförhållning och flexibilitet i planeringen.

För nyanlända är bostadsfrågan central för etablering och självförsörjning. Tillgången till prisvärda bostäder är begränsad, vilket försvårar integrationen och ökar risken för långvarigt biståndsberoende. Kommunen bör därför i nära samarbete med Habo Bostäder skapa fler lägenheter med rimliga hyror och god standard.

Hemlöshet förekommer i en mycket liten omfattning, men kräver samverkan mellan kommunen och bostadsbolaget. För att förebygga och motverka hemlöshet behövs både socialt ansvarstagande i bostadsförsörjningen och individuellt stöd för att hjälpa personer att etablera och behålla ett boende.

Skyddat boende tillhandahålls för personer i akuta, ofta livshotande situationer. Habo deltar i ett regionalt samarbete inom Jönköpings län för att ge skydd och stöd till våldsutsatta. När skyddsbehovet upphör sker samarbete med Habo Bostäder för att underlätta tillgången till en permanent bostad. Bristen på prisvärda lägenheter kan dock medföra att vissa personer behöver ekonomiskt bistånd vid inflyttning.

För att uppnå balans och långsiktig hållbarhet på bostadsmarknaden behöver Habo kommun fortsätta utveckla ett varierat bostadsbestånd som svarar mot olika livssituationer och ekonomiska förutsättningar. Ett ökat fokus på

hyresrätter, tillgängliga bostäder för äldre, anpassade boenden för personer med funktionsnedsättning samt prisvärda alternativ för unga och nyanlända är avgörande. Genom en sådan inriktning kan kommunen stärka bostadsförsörjningen, främja social hållbarhet och bidra till en inkluderande och livskraftig samhällsutveckling.

Mål och åtgärder för bostadsförsörjningsprogram 2026-2029

Habo kommun växer och behoven på bostadsmarknaden förändras i takt med utvecklingen. För att kunna möta dessa behov krävs ett långsiktigt, strategiskt och väl samordnat arbete med bostadsplaneringen.

Syftet med följande mål och åtgärder är att säkerställa en hållbar och varierad bostadsförsörjning som svarar mot invånarnas behov och samtidigt stödjer kommunens fortsatta tillväxt. Arbetet utgår från kommunens behovsanalys, befolkningsprognoser och Boverkets riktlinjer.

De tre målen nedan utgör grunden för bostadsförsörjningsarbetet för perioden 2026–2029:

Översikt över målen

1. Skapa förutsättningar för ett varierat bostadsbestånd
2. Möjliggöra attraktivt boende genom hela livet
3. Stärka samverkan och planering för långsiktig bostadsförsörjning

Mål 1: Skapa förutsättningar för ett varierat bostadsbestånd

Habo kommun ska erbjuda ett brett utbud av bostäder som motsvarar olika behov, livssituationer och ekonomiska förutsättningar. skapa flyttkedjor och öka rörligheten på bostadsmarknaden

Åtgärder:

- I detaljplaner styra bostadsinriktningen (småhus, grupphus och flerbostadshus) för att skapa variation i bostadsbeståndet.
Ansvar: Tekniska förvaltningen
- Använda kommunal mark strategiskt genom markanvisningar och uppmuntra privata exploatörer genom exploateringsavtal för att främja variation i bostadsutbudet och skapa en balans av bostadstyper.
Ansvar: Tekniska förvaltningen
- Eftersträva en genomsnittlig bebyggelsetäthet på minst 12 bostäder per hektar, med hänsyn till platsens karaktär och grönstruktur. Markåtgång för bostäder (antal bostäder per hektar) inkluderar även allmän plats såsom gator, gång- och cykelbanor, grönområden, förskola och skola.
Ansvar: Tekniska förvaltningen
- Prioritera bostadsbyggande i centrala områden med god tillgång till kollektivtrafik, service och grönområden för att stärka hållbarhet, livskvalitet och möjliggöra sociala mötesplatser.
Ansvar: Tekniska förvaltningen och Habo bostäder
- Stödja initiativ och projekt som bidrar till blandade bostadsområden och ökad social integration.

Ansvar: Tekniska förvaltningen i samverkan med Socialförvaltningen och Habo Bostäder.

Mål 2: Möjliggöra attraktivt boende genom hela livet

Genom att erbjuda en variation av bostäder möjliggörs att invånare kan bo kvar i kommunen, även om livssituationen förändras. Kommunen ska verka för att fler invånare får möjlighet till bostäder med hållbara kostnadsnivåer och ändamålsenlig standard.

Åtgärder:

- Planera och bygga ett nytt särskilt boende för äldre.
Ansvar: Tekniska förvaltningen i samverkan med Socialförvaltningen.
- Planera för att tillgodose bostäder med särskild service enligt LSS, en ny gruppboende och en ny serviceboende.
Ansvar: Tekniska förvaltningen i samverkan med Socialförvaltningen
- Verka för att tillskapa trygghetsboende i Habo tätort.
Ansvar: Tekniska förvaltningen och Habo Bostäder
- Utredda möjligheten att omvandla bostadshuset Liljekonvaljen till trygghetsboende.
Ansvar: Habo Bostäder i samverkan med Socialförvaltningen
- Möjliggöra byggnation av bostäder med hållbara kostnadsnivåer genom dialog med privata aktörer och att använda olika verktyg som t.ex. att

ställa tydliga krav och villkor i markanvisningar och avtal för att hålla nere hyresnivån.

Ansvar: Tekniska förvaltningen och Habo bostäder

- Habo Bostäder ska verka för att tillskapa fler lägenheter, genom nybyggnation eller ombyggnation.

Ansvar: Habo Bostäder

- Erbjud information till äldre hushåll om boendalternativ och ekonomiskt stöd, till exempel genom årliga informationsmöten vid Träffpunkten.

Ansvar: Socialförvaltningen

Mål 3: Stärka samverkan och planering för långsiktig bostadsförsörjning

Kommunen ska ha ett samordnat och långsiktigt arbetssätt för planering, byggande och uppföljning av bostadsförsörjningen.

Åtgärder:

- Stärka samverkan mellan tekniska förvaltningen, Habo bostäder, socialförvaltningen och privata byggaktörer för erfarenhetsutbyte och uppföljning.
Ansvar: Tekniska förvaltningen, Socialförvaltningen och Habo Bostäder
- Samarbeta för att tillgodose bostadsbehovet för nyanlända, personer i socialt utsatta situationer eller som har behov av skyddat boende.

Ansvar: Socialförvaltningen och
Habo Bostäder

- Arbeta förebyggande mot vräkningar genom rådgivning och samverkan mellan socialtjänst och Habo Bostäder.

Ansvar: Socialförvaltningen och
Habo Bostäder

- Årligen följa upp bostadsbyggandet genom att redovisa antal nybyggda bostäder och upplåtelseform.
Ansvar: Tekniska förvaltningen

Sammanställning och planeringscykel

Habo kommun har en mycket god planberedskap, vilket innebär att bostadsbyggnationen i huvudsak förväntas ske inom redan detaljplanlagda områden. Det är främst inom Habo tätort som bostadsutveckling sker och kommer att ske, samt en viss utveckling i Furusjö. I övriga tätorter samt på landsbygden bedöms bostadsutvecklingen ske mer sporadiskt och främst inom redan planlagda områden.

En stor andel av den planlagda marken är privatägd, vilket medför att kommunen har begränsad rådighet över när och i vilken takt bostadsbyggnationen genomförs. Detta innebär att tidpunkten för byggstart i många fall är svår att förutse.

I sammanställningen redovisas områden som är planlagda för bostadsbyggnation eller som för närvarande är under planläggning. Vidare anges antal planerade bostäder, boendeform samt byggaktör. Byggaktörerna utgörs av kommunen, Habo Bostäder AB samt privata fastighetsägare.

Bostadsförsörjningsprogrammet tar inte hänsyn till eventuella överklagandetider eller andra tidsfördröjande faktorer, såsom konjunkturförändringar. Generellt är tillförlitligheten i att kunna uppskatta antal färdigställda bostäder störst under de närmsta åren. På längre sikt ökar osäkerheten, och bedömningen blir i högre grad beroende av konjunkturutveckling, planprocesser samt markägares vilja att exploatera. Programmet ska därför främst betraktas som ett strategiskt planeringsunderlag.

Inom gällande detaljplaner för Habo tätort finns utrymme för cirka 1 300 bostäder i varierande boendeformer. Av dessa beräknas cirka 74 procent utgöras av bostäder i flerbostadshus, motsvarande 954 bostäder. Av dessa uppskattas merparten av bostäderna upplåtas som bostadsrätter. Vidare beräknas cirka 20 procent utgöras av bostäder i gruppbyggda hus, motsvarande 253 bostäder, vilka huvudsakligen bedöms upplåtas som bostadsrätter. Småhus utgör cirka 6 procent av den planerade byggnationen, motsvarande 77 bostäder med äganderätt.

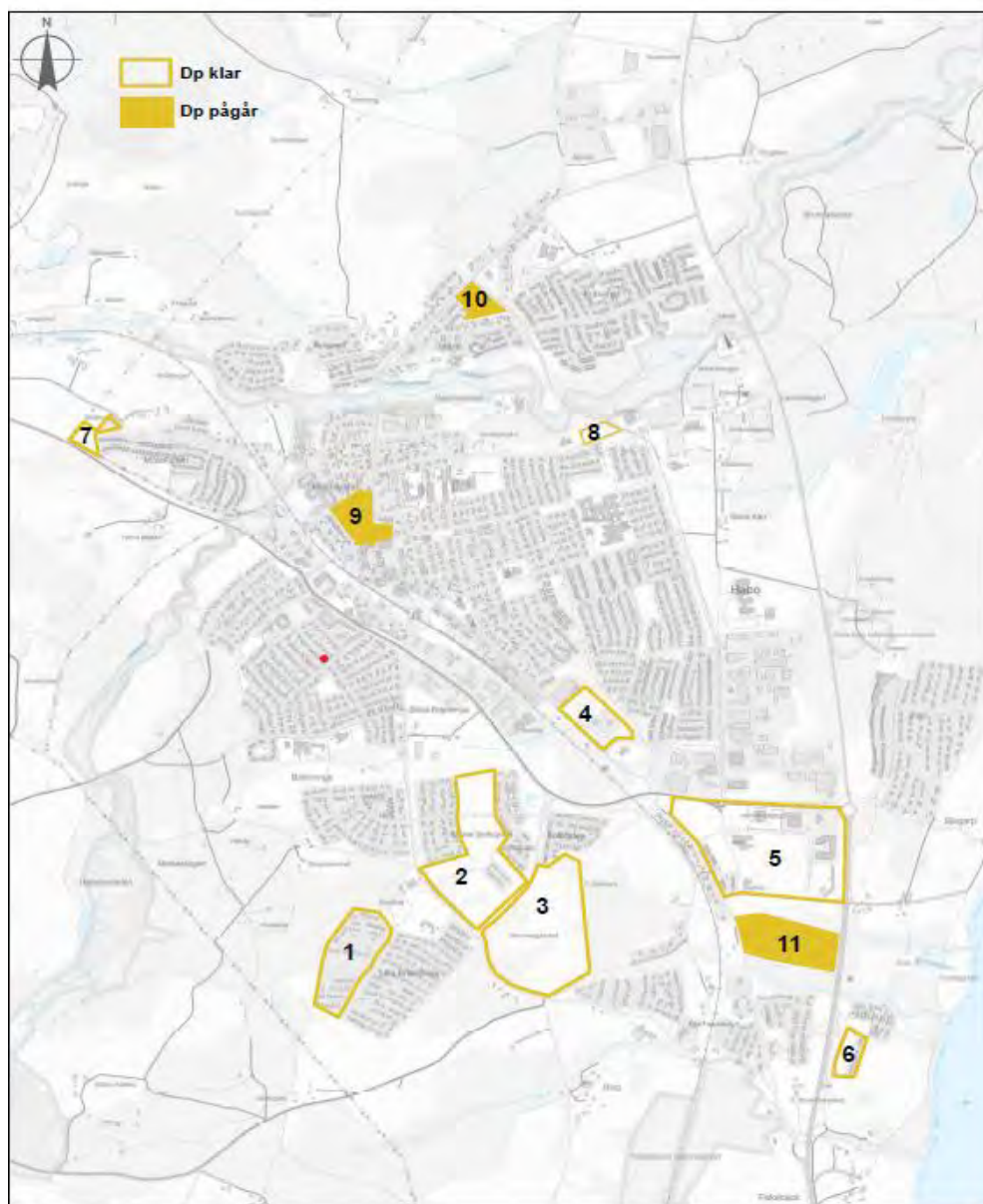
Sammanställningen visar att den planerade byggnationen omfattar en variation av hustyper och upplåtelseformer som kompletterar det befintliga bostadsutbudet och skapar förutsättningar för flyttkedjor. Upplåtelseformerna är dock svåra att bedöma för bostäder som uppförs på privat mark, där osäkerheten generellt är större. Det är svårbedömt att uppskatta hur många och också vilken typ av bostäder som kommer att byggas inom perioden för bostadsförsörjningsprogrammet. Detta då de flesta bostadsområdena är privatägda och att kommunen därmed inte har rådighet över när bostadsbyggnation beräknas kunna starta.

För att tillgodose Socialförvaltningens behov av bostäder för olika grupper sker bostadsförsörjningen både genom nybyggnation samt genom ombyggnation och anpassning av befintliga lokaler och bostäder. Det är svårt att med precision förutse framtida behov, eftersom dessa påverkas av osäkerhet kring inflyttning och andra faktorer som inte alltid går att förutse eller påverka. Genom god planberedskap samt en väl fungerande dialog och samverkan inom kommunen bedöms behoven kunna tillgodoses successivt i takt med att de uppstår.

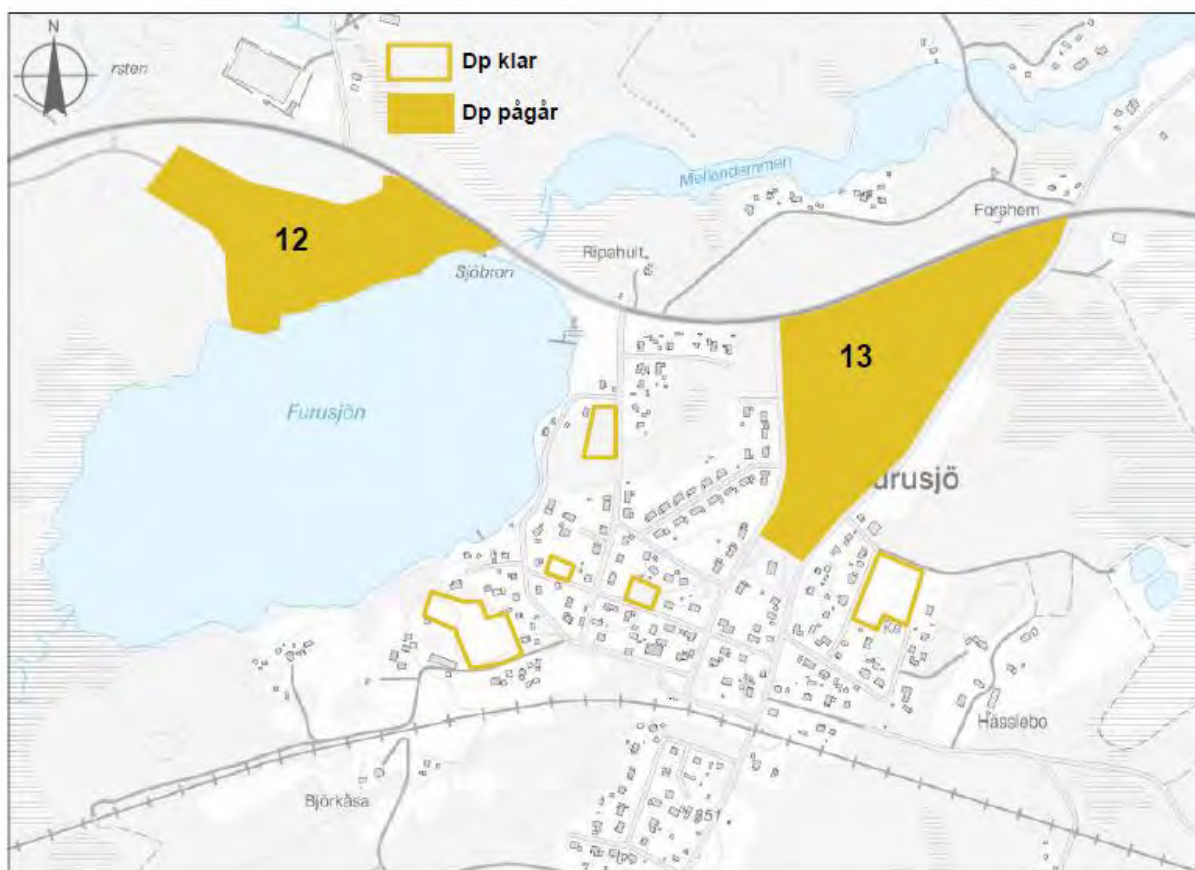
Utveckling i Habo tätort och i Fursjö tätort

Tabellen nedan visar detaljplanelagda bostadsområden samt områden med pågående detaljplanearbete i Habo tätort och Fursjö, inklusive uppskattat antal bostäder och markägförhållanden. Kartorna kompletterar med områdesnummer.

Kartnr.	Område	DP	Antal	Boendeform	Upplåtelseform	Byggaktör
1	Lilla Bränninge	Ja	30	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
2	V. Solhöjden	Ja	34	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
2	V. Solhöjden	Ja	20	Grupphus	Ej klart	Kommun
2	V. Solhöjden	Ja	12	Småhus	Äganderätt	Privat
2	V. Solhöjden	Ja	41	Småhus	Äganderätt	Kommun
3	Stormagärdet	Ja	90	Grupphus	Ej klart	Privat
3	Stormagärdet	Ja	150	Flerbostadshus	Ej klart	Privat
3	Stormagärdet	Ja	24	Småhus	Äganderätt	Privat
4	Vitsippskogen	Ja	74	Flerbostadshus	Bostadsrätt	Privat
5	Kärnekulla	Ja	700	Flerbostadshus	Ej klart	Privat
5	Kärnekulla	Ja	40	Grupphus	Ej klart	Privat
6	Väst Göte	Ja	23	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
7	Kvill/Mölekullen	Ja	16	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
8	Munkvägen	Ja	30	Flerbostadshus	Bostadsrätt	Privat
Summa			1284			
9	Habo centrum	Pågår	80	Flerbostadshus	Bostadsrätt	Privat
10	Del av Kyrkeryd 6:2	Pågår	20	Flerbostadshus	Bostadsrätt	Privat
11	Kärnekulla del 2	Pågår	120	Flerbostadshus	Ej klart	Privat
11	Kärnekulla del 2	Pågår	52	Grupphus	Ej klart	Privat
11	Kärnekulla del 2	Pågår	16	Småhus	Äganderätt	Privat
12	Fursjö, Åspered	Pågår	14	Småhus	Äganderätt	Privat
13	Fursjö, Getaryggen	Pågår	20	Småhus	Äganderätt	Kommun
Summa			322			

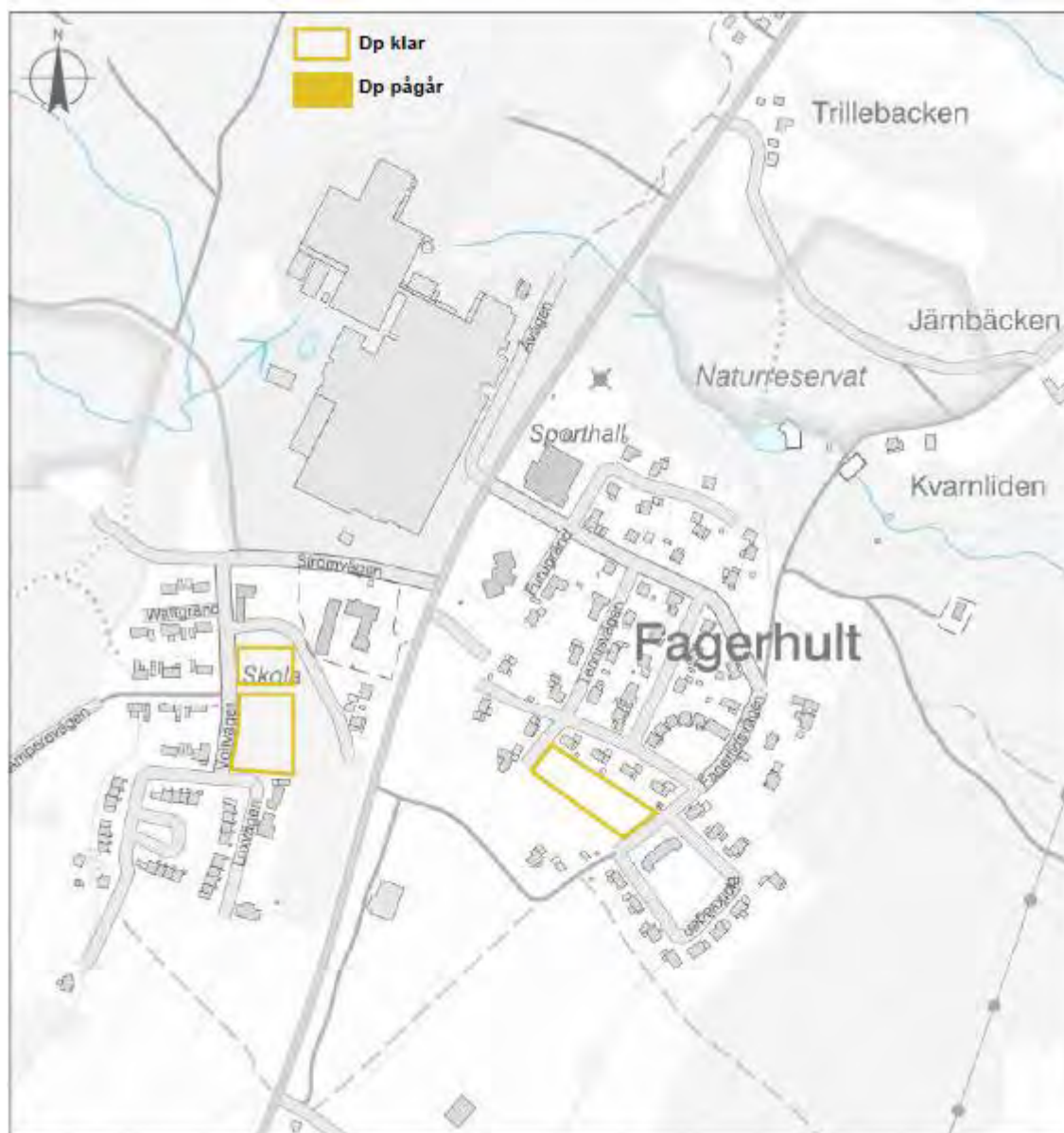
Karta: Detaljplanöversikt för Habo tätort

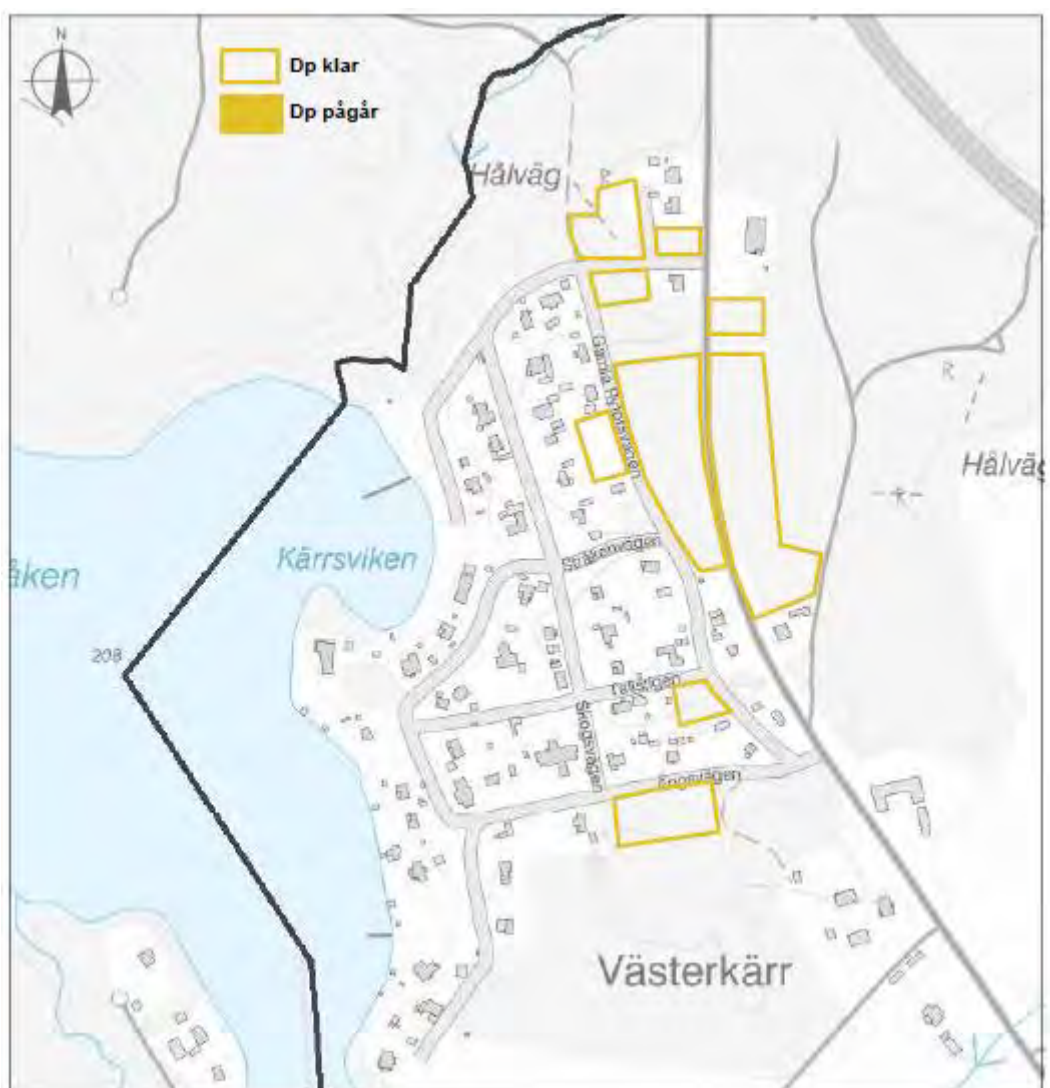
Karta: Detaljplanöversikt för Furusjö tätort

Fagerhult, Västerkärr, Brandstorp och Baskarp

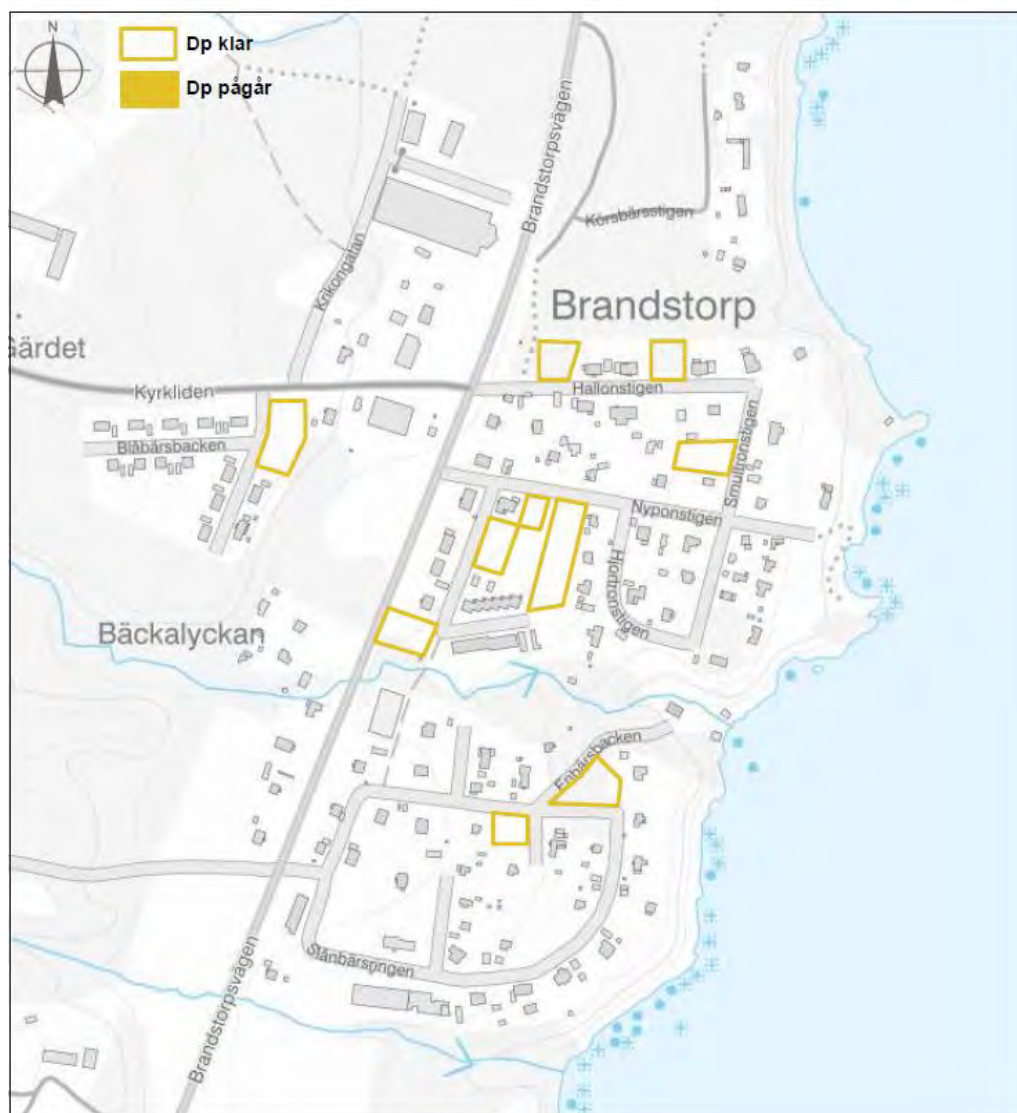
Kartorna nedan redovisar de områden som i dag omfattas av gällande detaljplaner för bostadsändamål. För närvarande finns inga beslut om att inleda nya detaljplanearbeten för att möjliggöra ytterligare bostadsområden. Efterfrågan på bostäder bedöms vara låg och de planlagda bostadsområdena bedöms tillgodose det nuvarande behovet.

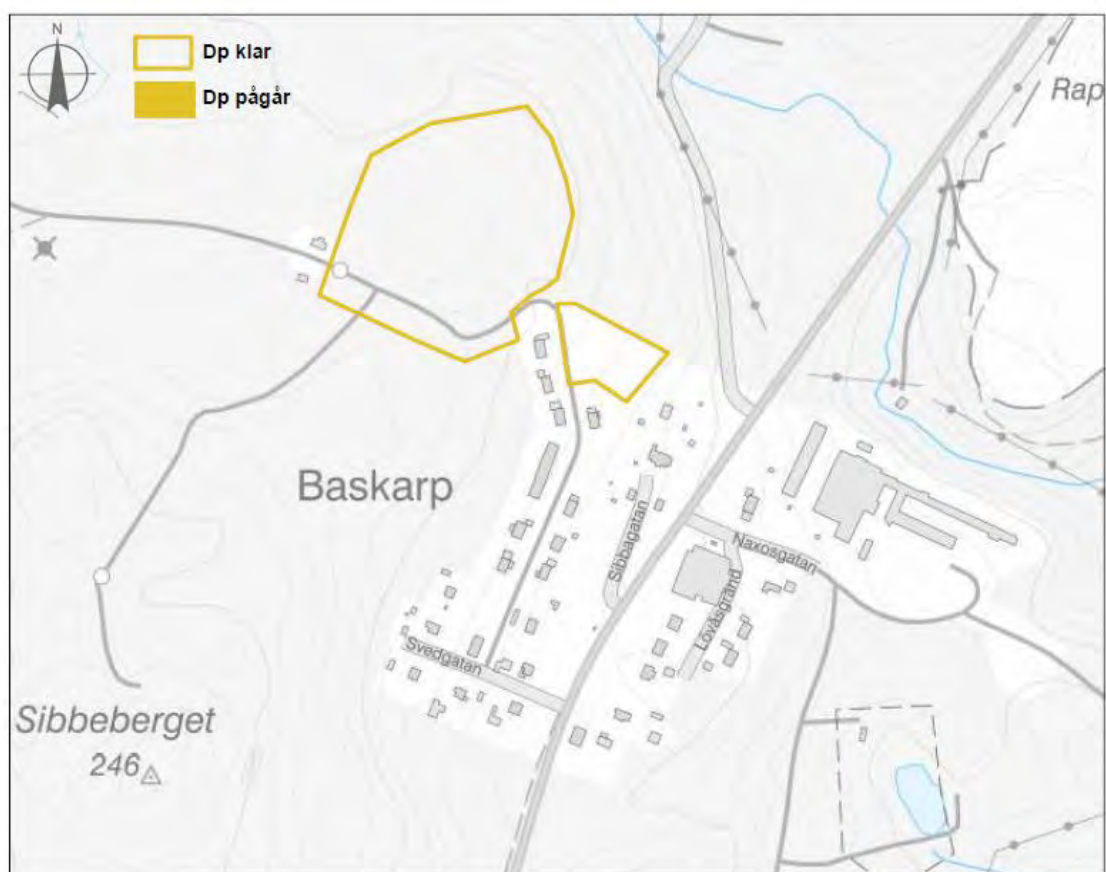
Karta: Detaljplanöversikt för Fagerhult tätort.

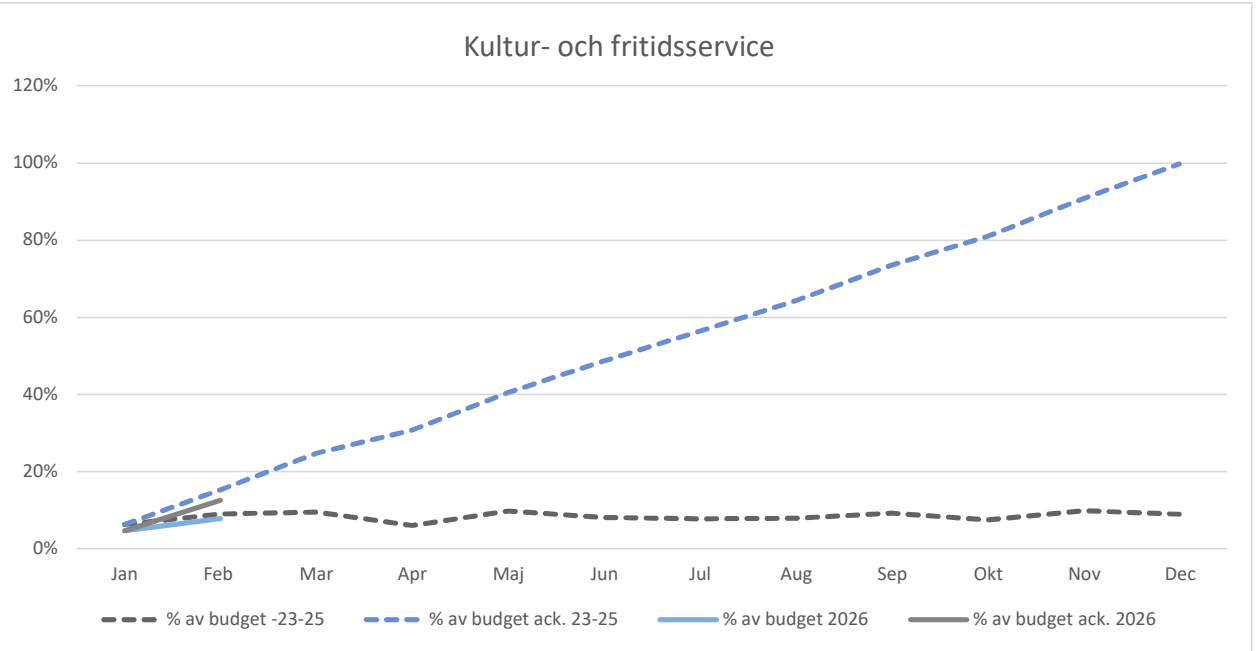
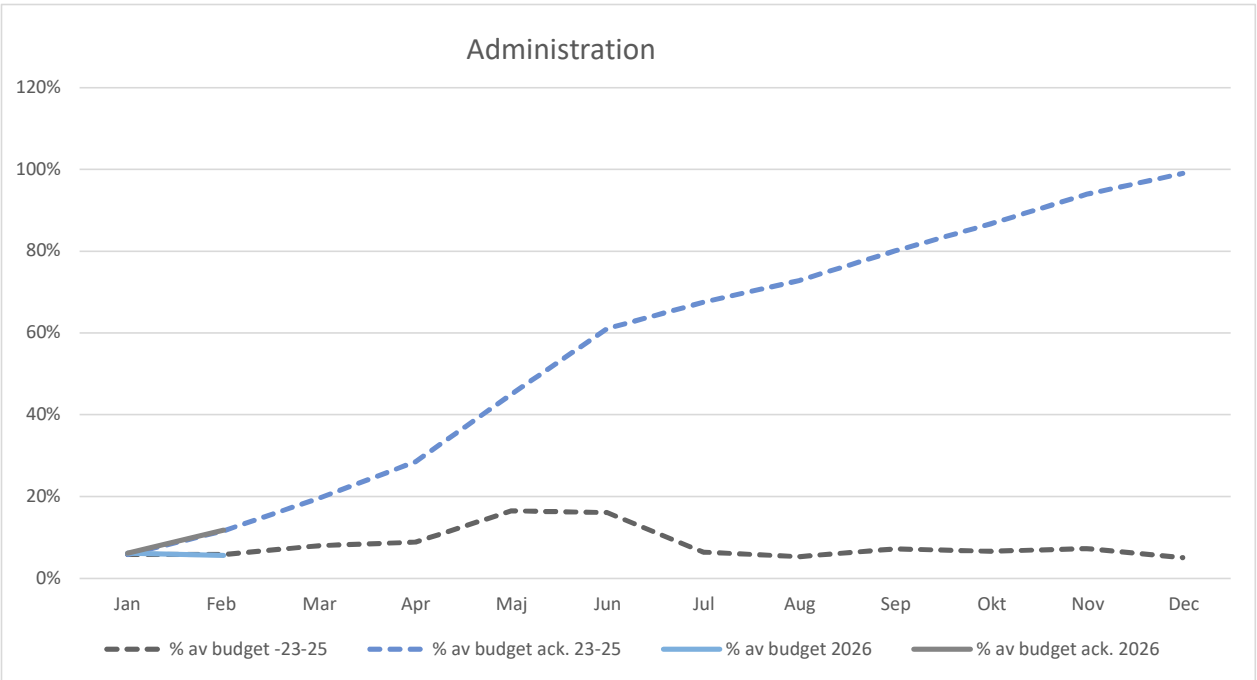
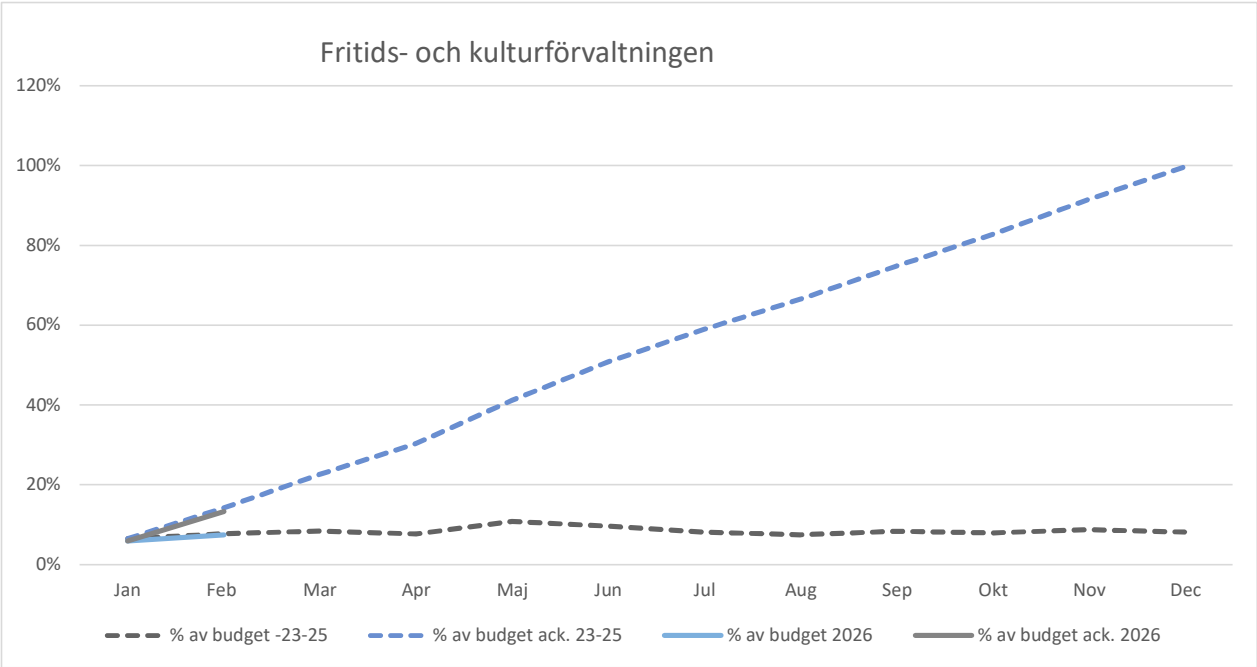
Karta: Detaljplanöversikt Västerkärr.

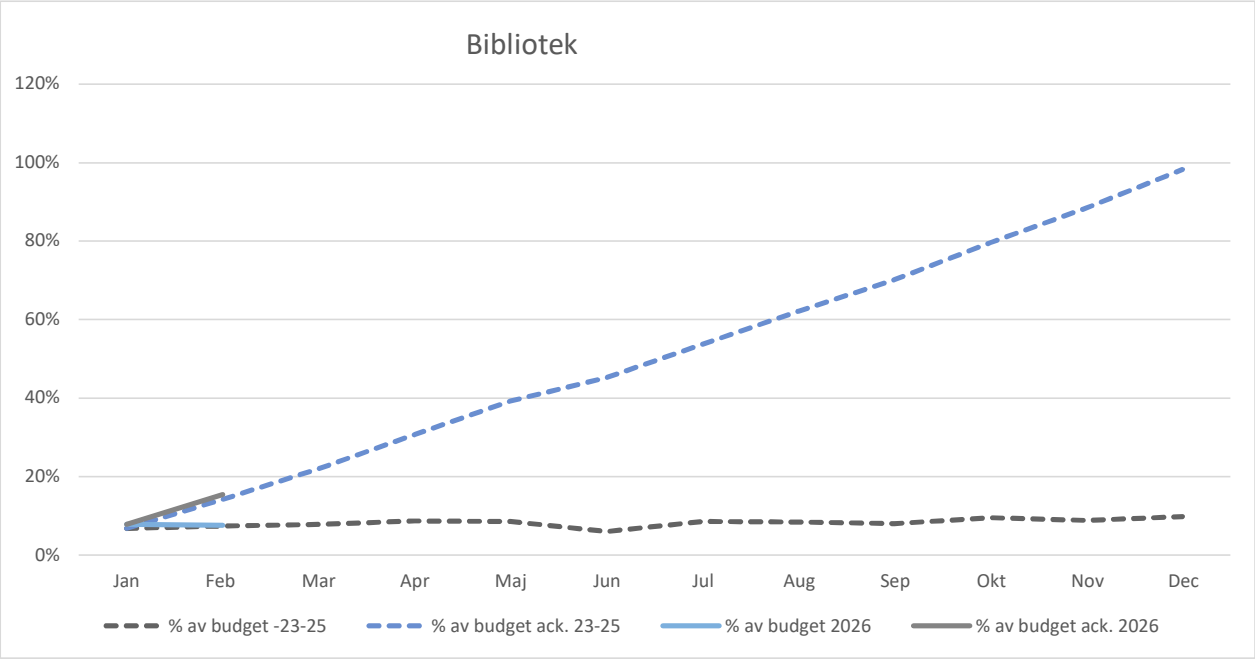
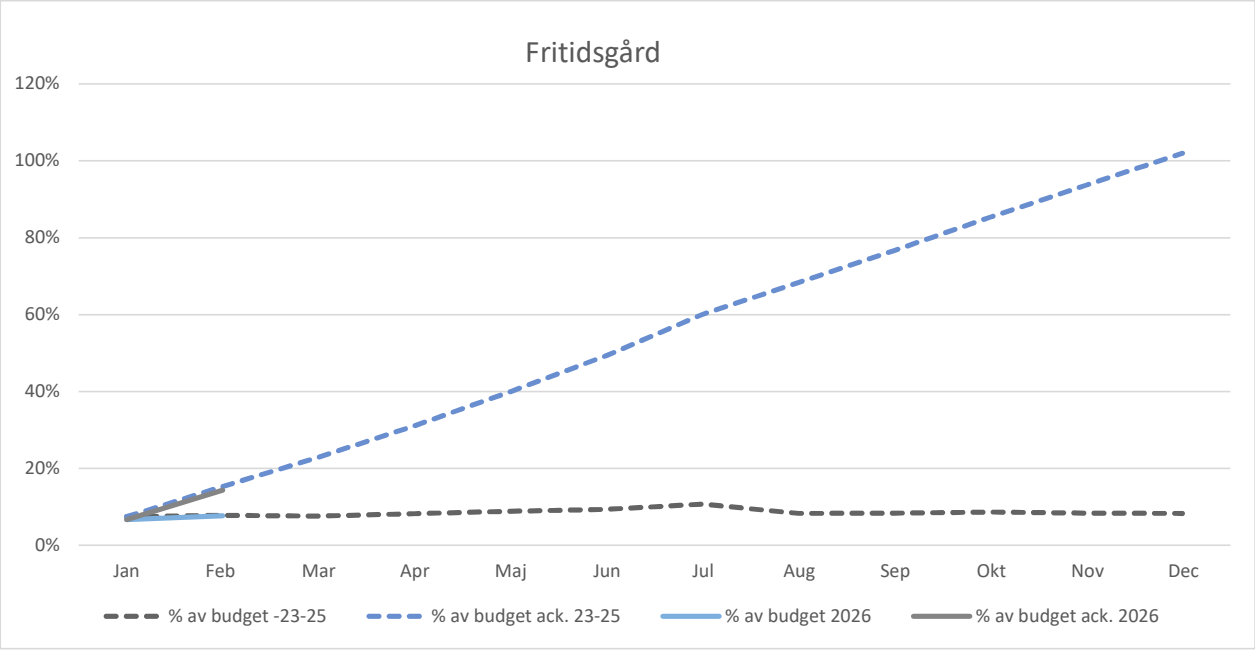

Karta: Detaljplanöversikt för Brandstorp tätort

Karta: Detaljplanöversikt för Baskarp tätort.

21 januari 2026

Till

Fritids- och kulturnämnden
(för kännedom)

Återkoppling till fritids- och kulturnämnden 2025

Som ett led i den grundläggande granskningen och inför årets ansvarsprövning har kommunrevisionen tagit del av fritids- och kulturnämndens skriftliga svar på revisionsfrågorna samt genomfört ett dialogmöte med nämndens presidium den 6 november 2025. Återkopplingen nedan bygger på de uppgifter nämnden lämnat skriftligt och muntligt. Dessa uppgifter har inte verifierats genom fördjupad eller riktad granskning.

Iakttagelser och noteringar

Utifrån nämndens skriftliga redovisning och det som framfördes vid dialogmötet framgår att arbetet med vaktmästarnas arbetsmiljö har varit ett tydligt fokusområde under året. Nämnden beskriver hur man sett över rutiner kring öppethållande och obehörig närvaro och infört låsta entréer till sporthallarna. I samtalet med presidiet framkom att dessa förändringar upplevs ha lett till en lugnare arbetsmiljö och gjort det lättare för vaktmästarna att hantera sina uppdrag, samtidigt som föreningarna fortsatt har god tillgång till lokalerna genom passersystem. Nämnden redovisar även ett förstärkt fokus på psykisk hälsa genom Hälsocentret, där verksamheten byggts ut och används av en växande grupp deltagare. I dialogen beskrev presidiet hur insatserna följs över längre tid och hur Hälsocentret kompletterar andra stödformer.

I de skriftliga svaren lyfts samtidigt omfattande behov av underhåll i anläggningar och naturmiljöer. Nämnden beskriver prioriteringslistor och stegvisa åtgärder, men anger att resurserna inte räcker till för alla behov. Vid dialogmötet gavs exempel på projekt som genomförs i etapper och att ansvarsfördelningen med tekniska förvaltningen i vissa frågor fortfarande behöver tydliggöras. När det gäller kulturverksamheten beskriver nämnden att befintliga lokaler begränsar utbudet och möjligheten att ta emot större arrangemang. Presidiet lyfte att många kulturaktiviteter därför sker utanför kommunen, samtidigt som arbete pågår för att stärka kulturens infrastruktur. Nämnden uppger även att årets internkontroll genomförts enligt plan, men utan att specificera tydliga riskområden för 2025.

Rekommendationer

Med utgångspunkt i nämndens egna uppgifter och de utvecklingsområden som framkommit lämnar revisorerna följande rekommendationer. Rekommendationerna baseras på nämndens redovisning och utgör inte verifierade brister.

- Att säkerställa att det finns en samlad och flerårig plan för underhåll av anläggningar och naturmiljöer, där behov, prioriteringar och resursäskanden kopplas tydligare till varandra.
- Att se över hur arbetet med kulturens lokaler och arrangemang kan följas upp mer samlat, så att konsekvenserna av dagens begränsningar och effekterna av pågående utvecklingsinsatser blir tydligare för nämnden.
- Att i sitt fortsatta arbete tydligare integrerar riskanalys i internkontrollen, så att de viktigaste riskerna inom både fritids- och kulturområdet identifieras, dokumenteras och återspeglas till nämnden på ett strukturerat sätt.

Vi återkommer med en samlad bedömning i revisionsberättelsen för 2025.

Vi tackar fritids- och kulturnämndens presidium för engagemang och det konstruktiva samtalet.

Kommunens revisorer

Anders Hellman

Maria Westmar

Stellan Carlström

Gerth Lundh

Mats Werthén

§ 16 Internkontrollplaner 2026, övriga nämnder

Diarienummer KS25/444

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner de nya internkontrollplanerna för 2026 för barn- och utbildningsnämnden, byggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljönämnden samt socialnämnden.

Beskrivning av ärendet

Intern kontroll är en del av kommunens styrsystem för att följa upp verksamhet och ekonomi. Varje nämnd tar årligen fram en intern kontrollplan som bör innehålla både ekonomiadministrativa och verksamhetsspecifika rutiner som särskilt ska följas upp under året som kommer. Utöver intern kontrollplan är även organisationens struktur med ansvarsområden, budget och uppföljning av verksamheten underlag för att säkerställa att utvecklingsarbetet samt förvaltning sker på ett ändamålsenligt, säkert och effektivt sätt.

Kommunstyrelsen har också utöver sin egen verksamhet även ett kommunövergripande ansvar för en god intern kontroll hos kommunens övriga nämnder och förvaltningar.

Under 2025 har ett omtag skett med internkontrollplanerna och nytt inför 2026 är att ett antal generella kontrollpunkter har tagits fram som ska gälla för samtliga nämnder. Därutöver tar varje nämnd fram verksamhetsspecifika kontrollpunkter.

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder

§ 12 Hållbarhetsboks slut 2025

Diarienummer KS26/63

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att godkänna hållbarhetsboks slut 2025. Kommunstyrelsen ska informeras om hållbarhetsboks slutet.

Beskrivning av ärendet

Som komplement till årsredovisningen har miljö- och hållbarhetsstrateg Anna Lööv tagit fram ett hållbarhetsboks slut för 2025. Hållbarhetsboks slutet omfattar kommunens förvaltningar och de helägda bolagen Habo Energi AB, Habo Energi Kraft AB och Habo Bostäder AB.

I hållbarhetsboks slutet samlar kommunen ihop och följer upp det arbete som gjorts under föregående år och redovisar de resultat som uppnåtts samt analyserar och reflekterar över vad kommunen behöver arbeta vidare med.

Under 2025 har det strategiska hållbarhetsarbetet varit fokuserat på att utveckla hur kommunen kan styra och leda med Agenda 2030, implementera program för hållbar miljö samt slutföra arbetet inom samhällsutvecklingsmålet psykisk hälsa.

Under året har hållbarhetsarbetet integrerats tydligare i kommunens styrning. Agenda 2030 är nu en grundförutsättning i den nya styrmodellen och kopplas till nämndernas verksamhetsplaner och uppföljning. Hållbarhetsarbetet har därmed blivit mer systematiskt och ytterligare ett steg är taget för att hållbarhet ska vara en del av kärnverksamheten – inte ett sidospår.

Kommunen har strukturer, verktyg och ambition. Samtidigt är klimatutvecklingen den mest kritiska systemutmaningen. Utsläppen ökar trots effektiviseringsinsatser.

Nästa steg kräver konsekvent genomförande och tydligare prioritering av de områden som har störst systempåverkan.

Det handlar om att prioritera de områden som ger störst systemeffekt och säkerställa att omställningen integreras i investeringar, energival och styrning.

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder
Habo Energi AB, Habo Energi Kraft AB, Habo Bostäder AB